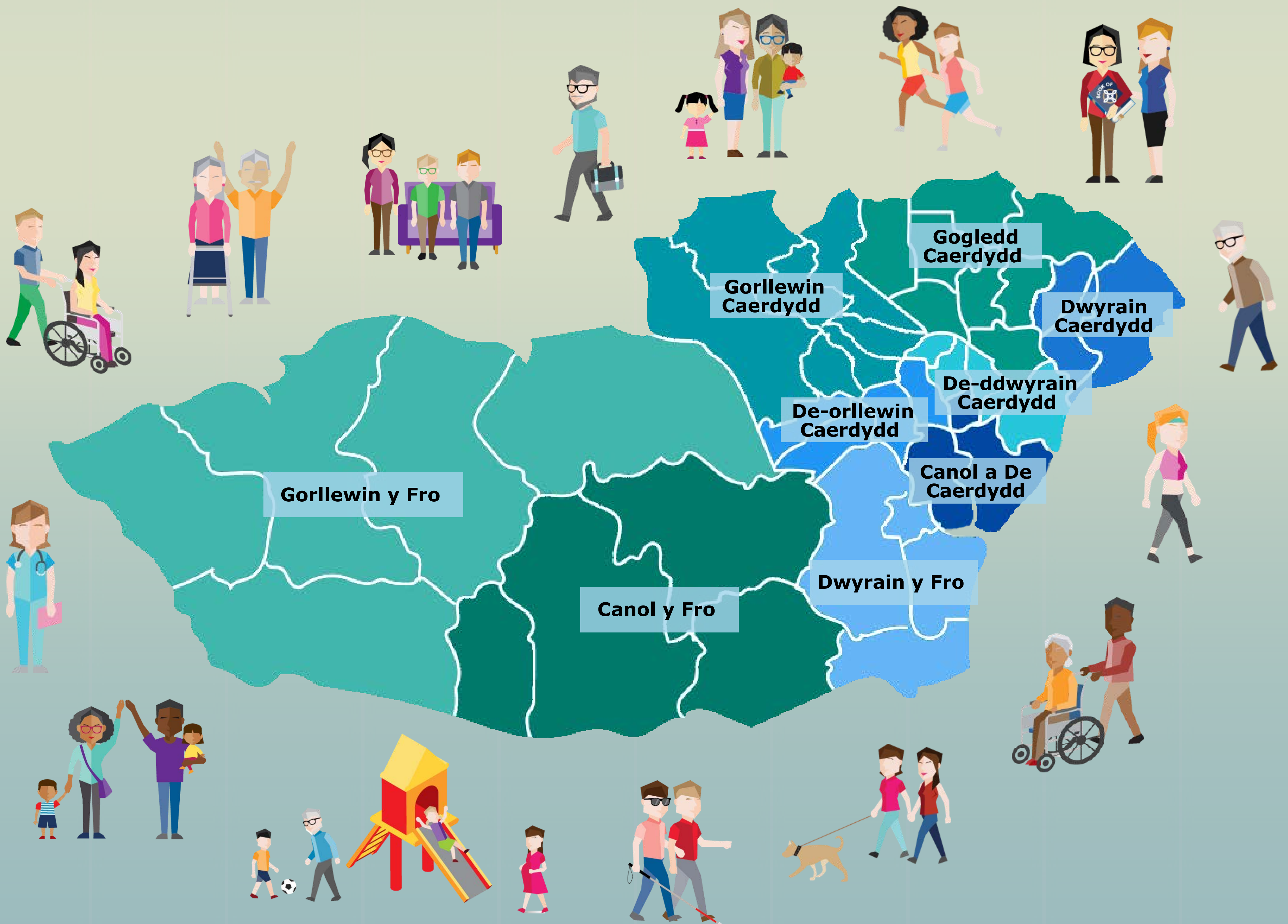

Cynllun Ardal Caerdydd a'r Fro ar gyfer Anghenion Gofal a Chymorth

Siapio Ein Llesiant yn y Dyfodol:
'Fi, Fy Nghartref, Fy Nghymuned'

2018-2023

Cynnwys

Beth yw Diben y Cynllun Ardal?	3
Beth yw Asesiad Anghenion y Boblogaeth?	3
Mynd i'r Afael â'r Anghenion Gofal a Chymorth a Nodwyd	5
Datblygu'r Cynllun Ardal	5
Cyfrannu tuag at Amcanion Llesiant Lleol	6
Cyfrannu tuag at Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol	7
Monitro ac Adolygu	7
Trosolwg ar y Blaenoriaethau Rhanbarthol Allweddol	8
1. Pobl Hŷn, gan gynnwys Pobl â Demensia	12
2. Plant a Phobl Ifanc, gan gynnwys Plant ag Anghenion Cymhleth	15
3. Anabledd Dysgu ac Awtistiaeth	18
4. Gwasanaethau Integredig Cymorth i Deuluoedd	21
5. Gofalwyr Ifanc a Gofalwyr sy'n Oedolion	24
6. Iechyd ac Anableddau Corfforol	27
7. Iechyd Meddwl a Nam Gwybyddol Oedolion	30
8. Nam Synhwyrdd a Cholli Cynneddf y Synhwyrdd	33
9. Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol	36
10. Ceiswyr Lloches a Ffoaduriaid	39
11. Troseddwyr	42
12. Cyn-filwyr	45
13. Camddefnyddio Sylweddau	48

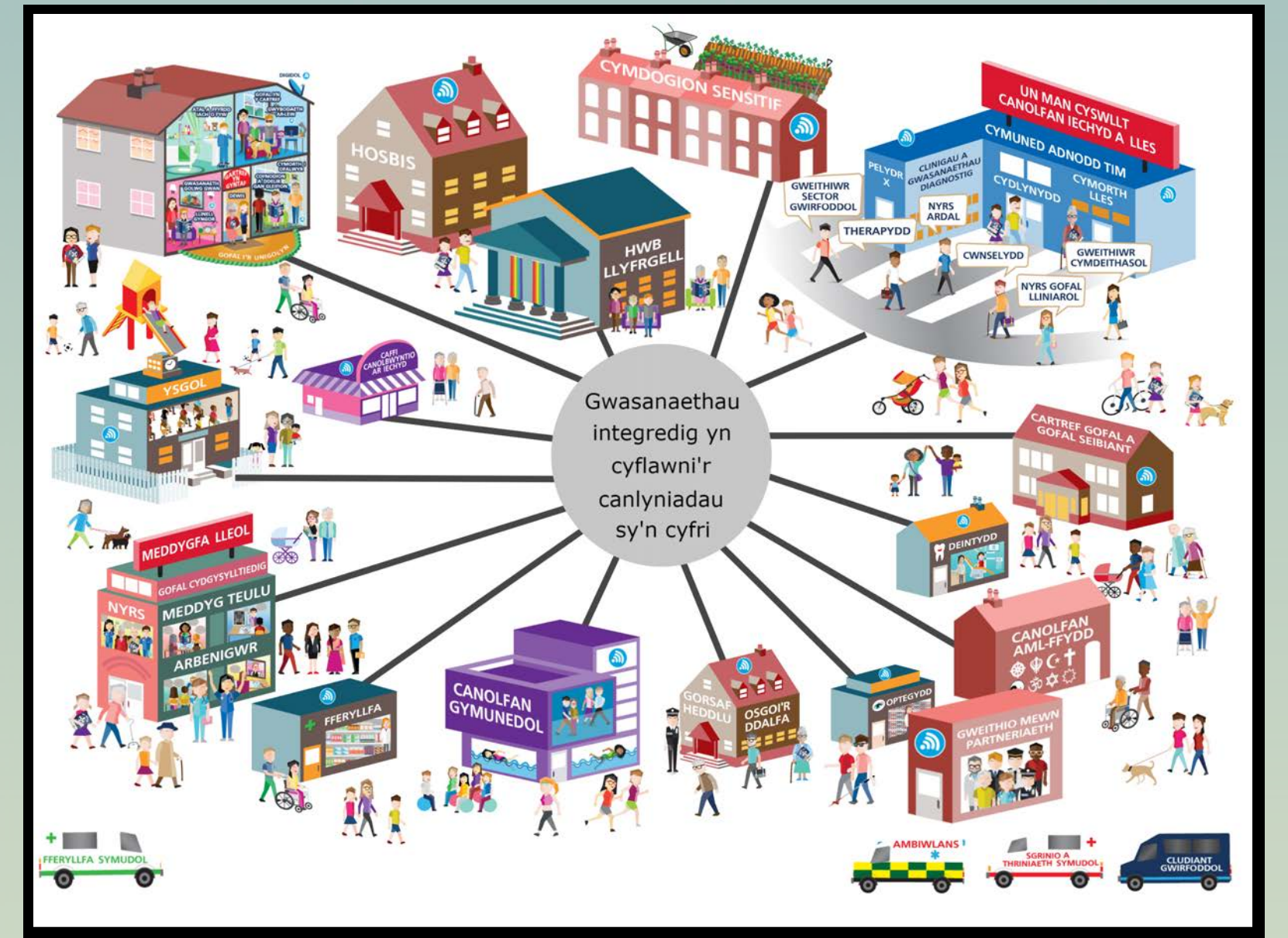

Beth yw Diben y Cynllun Ardal?

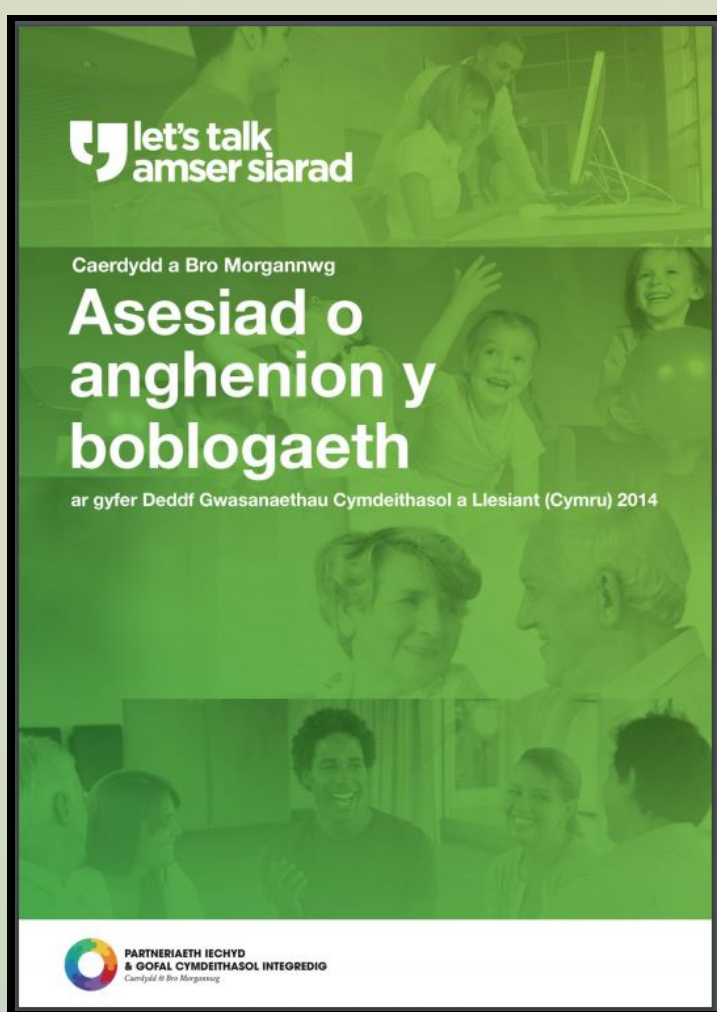
Mae'r Cynllun Ardal yn rhoi ymateb Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol Caerdydd a Bro Morgannwg i ganfyddiadau'r [Aseiad o Anghenion y Boblogaeth](#), a gyhoeddwyd fis Mawrth 2017.

Mae wedi ei baratoi i ateb gofynion y [Canllaw Statudol](#) parthed y Cynlluniau Ardal o dan adran 14A Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae'r Ddeddf yn galw am ddisgrifiad o ystod a lefel y gwasanaethau sydd i'w cynnig neu eu trefnu mewn ymateb i anghenion gofal a chymorth, gan gynnwys anghenion cymorth gofalwyr, a nodwyd yn yr adroddiadau asesu poblogaeth.

Mae'r cynllun hwn wedi ei baratoi ar sail cyfnod o 5 mlynedd yn unol â'r gofynion ar gyfer paratoi Aseiad Anghenion Poblogaeth.

Beth yw Aseiad Anghenion y Boblogaeth?

Rhoddodd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ddyletswydd ar awdurdodau lleol a Byrddau Iechyd Lleol i baratoi a chyhoeddi aseiad o anghenion gofal a chymorth y boblogaeth, gan gynnwys gofalwyr sydd angen cefnogaeth.

Ymunodd partneriaid o sectorau cyhoeddus a gwirfoddol Caerdydd a Bro Morgannwg dan faner 'Amser Siarad' i nodi'r prif anghenion gofal a chymorth, materion atal, ac asedau (megis pobl, adeiladau, sefydliadau neu wasanaethau sy'n cyfrannu at ehangu neu sicrhau llesiant) yn yr ardal.

Cynhaliwyd aseiad rhwng mis Chwefror 2016 a mis Ionawr 2017. Dros y cyfnod hwn, daethpwyd â gwybodaeth ynghyd o nifer o ffynonellau: arolygon cyhoeddus wedi'u teilwra ar gyfer y gynulleidfa; cyfweiliadau grŵp ffocws gyda phreswylwyr lleol; arolwg o weithwyr proffesiynol lleol a sefydliadau sy'n cynnig gofal neu gymorth, gan gynnwys y trydydd sector; data gwybodaeth a phoblogaeth; prif ddogfennau; a gwaith blaenorol.

Yn yr adroddiad cyflwynir canfyddiadau manwl ar aseiad anghenion gofal a chymorth sy'n cwmpasu nifer o grwpiau poblogaeth fel y nodwyd gan Lywodraeth Cymru, sy'n cynnwys:

Pobl Hŷn, gan gynnwys Pobl â Demensia

Plant a Phobl ifanc

Anabledd Dysgu ac Awtistiaeth

Gofalwyr Ifanc a Gofalwyr sy'n Oedolion

Iechyd ac Anabledau Corfforol

Nam Synhwyrdd a Cholli Cynneddf y Synhwyrdd

Iechyd Meddwl a Nam Gwybyddol Oedolion

Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol

Yn ein rhanbarth ni, nodwyd y grwpiau/themâu canlynol gennym hefyd fel blaenoriaethau i'w hadolygu:

Ceiswyr Lloches a Ffoaduriaid

Troseddwyr

Cyn-filwyr

Camddefnyddio Sylweddau

Tanlinellodd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth nifer o anghenion gofal a chymorth allweddol a oedd yn gorgyffwrdd ar gyfer poblogaeth Caerdydd a Bro Morgannwg. Roedd y rhain yn cynnwys:

Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a Nodwyd

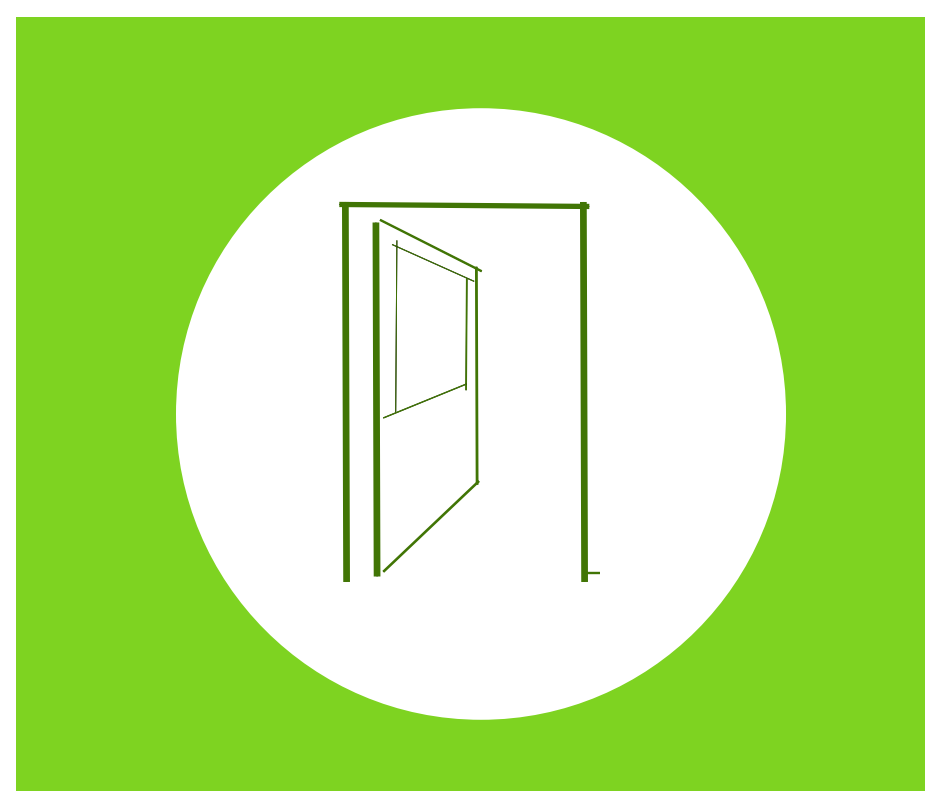

Canfyddiadau Allweddol

Canfyddiad Allweddol 1 (CA1):

Cynyddu cyfranogiad dinasyddion yn y gwaith o siapio'r gwasanaethau ataliol ac ymatebol

Canfyddiad Allweddol 2 (CA2):

Hyrwyddo a gwella mynediad at wybodaeth a chynghor o ansawdd uchel sydd ar gael

Canfyddiad Allweddol 3 (CA3):

Cefnogi ymhellach y gwaith o ddatblygu cyfleoedd sy'n galluogi llesiant cymdeithasol ac economaidd

Canfyddiad Allweddol 4 (CA4):

Cryfhau cysylltiadau rhwng ysgolion, cyfleoedd galwedigaethol, prentisiaethau, addysg bellach a dysgu oedolion

Canfyddiad Allweddol 5 (CA5):

Cefnogi pobl i wneud dewisiadau bywyd mwy iach i leihau achosion o ymddygiad nad yw'n iach

Canfyddiad Allweddol 6 (CA6):

Gwella mynediad at ofal a chymorth iechyd meddwl lefel isel ac arbenigol

Canfyddiad Allweddol 7 (CA7):

Darparu tai ac amgylcheddau cymunedol sy'n briodol a diogel, i alluogi pobl i barhau i fyw'n annibynnol

Canfyddiad Allweddol 8 (CA8):

Gwella trafniadau gyhoeddus, i wella mynediad at wasanaethau, cyflogaeth a gweithgareddau cymdeithasol

Canfyddiad Allweddol 9 (CA9):

Datblygu gwasanaethau sy'n atal yr angen am ofal a chymorth mwy dwys

Canfyddiad Allweddol 10 (CA10):

Datblygu gwasanaethau i ymateb i anghenion gofal a chymorth nawr ac yn y dyfodol, gan gynnwys rhai'r gofalwyr

Canfyddiad Allweddol 11 (CA11):

Gwella cefnogaeth i bobl wrth iddynt bontio rhwng gwasanaethau

Canfyddiad Allweddol 12 (CA12):

Gwella arferion gwaith sefydliadol, er mwyn sicrhau bod gwasanaethau yn helpu pobl i gyflawni'r canlyniadau maen nhw'n eu dymuno

Mae ymateb y Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol a Phartneriaethau/dulliau cyflenwi eraill i'r canfyddiadau allweddol hyn wedi ei adlewyrchu ym mhob un o'r penodau poblogaeth/thema sydd wedi eu cynnwys yn y Cynllun hwn.

Mynd i'r Afael â'r Anghenion Gofal a Chymorth a Nodwyd

Mewn ymateb i ganfyddiadau'r Aseiad Anghenion Poblogaeth, cwblhawyd adolygiad parthed pob maes gweithredu a awgrymwyd yn yr adroddiad. Gwnaed yr adroddiad hwn yng ngoleuni gweithgaredd presennol neu a gynlluniwyd yn y Partneriaethau presennol neu ddulliau cyflawni sefydliadol er mwyn nodi lle mae'r gwaith hwn eisoes yn mynd rhagddo.

Mae dau adroddiad wedi eu paratoi yn sgil yr adolygiad hwn. Y cyntaf yw'r Cynllun Ardal hwn, sy'n nodi'r anghenion allweddol a nodwyd yn yr Aseiad Poblogaeth, ynghyd â'r meysydd blaenoriaeth ar gyfer gweithredu mewn ymateb i'r canfyddiadau. Yn ychwanegol, mae [Cynllun Gweithredu Ardal](#) hefyd wedi ei ddatblygu, sy'n rhoi'r manylion ynghylch sut caiff y blaenoriaethau hyn eu cyflawni. Mae'r ddau adroddiad hefyd yn nodi'r cyfraniadau at Amcanion Llesiant Caerdydd a Bro Morgannwg a Fframwaith Canlyniadau'r Gwasanaethau Cymdeithasol Cenedlaethol.

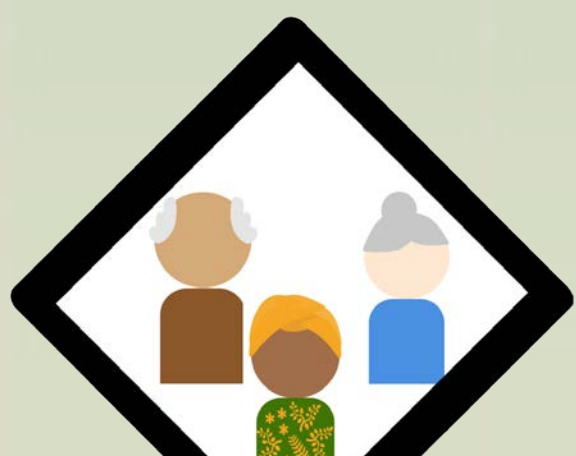
Bydd prif ffocws y ddau Gynllun ar gyfrifoldebau'r Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol dros integreiddio gwasanaethau yn ymwneud â:

Plant ag Anghenion Cymhleth

Gofalwyr Ifanc a Gofalwyr sy'n Oedolion

Pobl Hŷn, gan gynnwys Pobl â Demensia

Anabledd Dysgu ac Awtistiaeth

Gwasanaethau Integredig Cymorth i Deuluoedd

Lle nodir themâu gofal a chymorth y cânt eu harwain gan Bartneriaethau a threfniadau cynllunio eraill ledled y rhanbarth, bydd y ddau Gynllun yn cyfeirio at ddulliau adrodd sy'n bodoli eisoes er mwyn gallu monitro cynnydd.

Mae'r Cynllun Ardal a'r Cynllun Gweithredu Ardal ill dau i'w cael yma: www.cvihsc.co.uk/cy/amdanon-ni/yr-hyn-a-wnawn-ni/cynllun-ardal-caerdydd-a-bro-morgannwg/

Datblygu'r Cynllun Ardal

Mae datblygiad y Cynllun Ardal a'r Cynllun Gweithredu Ardal wedi eu seilio ar nifer o ffynonellau, gan gynnwys arolygon cyhoeddus, cyfweiliadau grŵp ffocws â phreswylwyr lleol, arolwg o weithwyr proffesiynol a sefydliadau lleol sy'n darparu gofal neu gymorth, data ynghylch gwasanaeth a phoblogaeth, dogfennau allweddol, a'r gwaith sy'n cael ei gyflawni ar hyn o bryd gan sefydliadau partner.

Er nad yw'n ofynnol cynnal ymgynghoriad ffurfiol ynghylch y Cynllun Ardal, gwahoddwyd y bobl sydd ynghlwm â chynhyrchu Aseiad Anghenion y Boblogaeth i roi eu sylwadau ar y ddogfen ddrafft a chyfrannu at y Cynllun Ardal.

Yn ogystal, datblygwyd arolwg cyhoeddus ar-lein er mwyn rhoi cyfle i bobl roi eu sylwadau. Gweithiwyd gyda chydweithwyr y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus hefyd er mwyn cymryd rhan ym mhroses ymgysylltu'r Cynlluniau Llesiant ac i gychwyn ar drafodaeth am anghenion gofal a chymorth.

Fel rhan o'r broses o ddatblygu'r Cynllun, mae'r Bartneriaeth wedi ymgymryd ag Aseiad Effaith Cydraddoldeb ac Iechyd. Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Caerdydd a Bro Morgannwg yn gwasanaethu poblogaeth amrywiol dros ben ac mae'n rhoi ystyriaeth i ofynion Deddf Cydraddoldeb 2010 a Deddf Iechyd Cyhoeddus (Cymru) 2017 er mwyn hyrwyddo cyfle cyfartal i bawb. Drwy ddarparu'r Cynllun hwn, mae'r Bartneriaeth yn ymrwymo i hyrwyddo mesurau cadarnhaol sy'n mynd i'r afael â'r anghydraddoldebau ym maes iechyd a chael gwared ar yr holl fathau o wahaniaethu anghyfreithiol neu annheg ar sail oed, priodas a phartneriaeth sifil, anabledd, hil, rhywedd, crefydd/cred, tueddfryd rhywiol, ailbennu rhywedd neu hunaniaeth o ran rhywedd a beichiogrwydd/mamolaeth.

Mae'r holl adborth sy'n dod i law wrth ddatblygu'r Cynllun a'r ymgynghoriad dilynol wedi cael eu hystyried a'u hadlewyrchu yn y dogfennau terfynol, fel sy'n briodol.

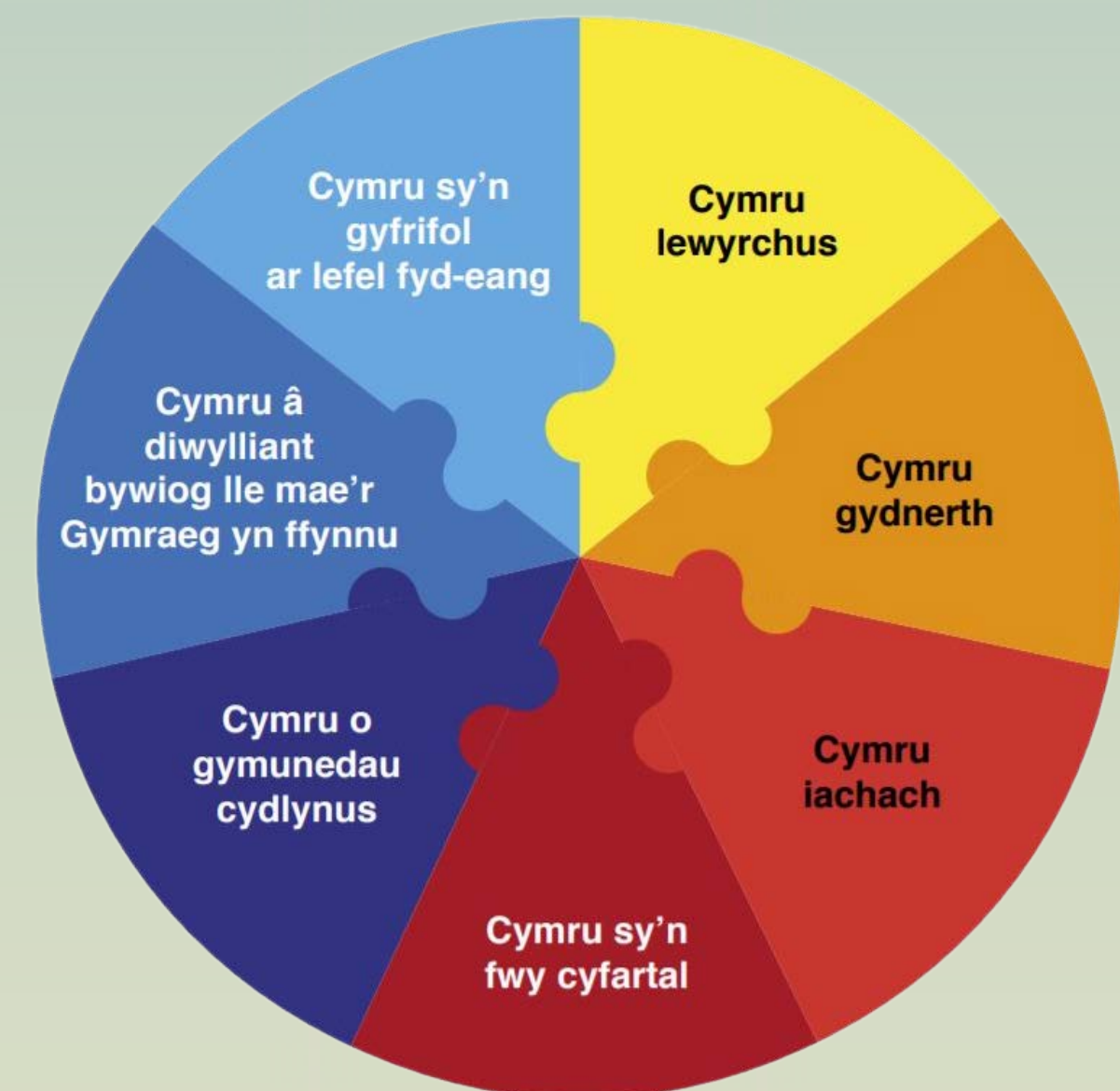
Cyfrannu tuag at Amcanion Llesiant Lleol

Datblygwyd y Cynllun hwn mewn cydweithrediad agos â Byrddau Gwasanaeth Cyhoeddus Caerdydd a Bro Morgannwg, i gydnabod y bydd llawer o flaenoriaethau'r Cynllun Ardal hwn yn cynrychioli elfennau gofal a chymorth y ddau Gynllun Llesiant.

Mae Aseidiadau a Chynlluniau Llesiant yn ofyniad statudol o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, sydd yn ymwneud â gwella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru trwy ddatblygiad cynaliadwy.

Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd llesiant ar gyrff y sector cyhoeddus i weithredu er mwyn cyflawni saith nod llesiant yn unol ag 'egwyddor datblygu cynaliadwy'. Dyma'r saith nod llesiant:

- Cymru lewyrchus
- Cymru iachach
- Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang
- Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu
- Cymru o gymunedau cydlynus
- Cymru sy'n fwy cyfartal
- Cymru gydnerth

I ddangos bod 'egwyddor datblygu cynaliadwy' yn cael ei rhoi ar waith, bydd angen i gyrff yn y sector cyhoeddus:

<u>Atal</u>	<u>Integreiddio</u>	<u>Cydweithio</u>	<u>Ymwneud</u>	<u>Hirdymor</u>
				
Canolbwyntio ar atal drwy edrych ar beth sy'n achosi problemau	Cyflawni gwasanaethau gan ddefnyddio dull integredig	Cydweithio i ganfod atebion cynaliadwy a rennir	Cynnwys eraill i gyflawni'r amcanion llesiant	Rhoi ystyriaeth i anghenion byrdymor a hirdymor

Mae pob un o'r penodau poblogaeth/thema yn y Cynllun Ardal yn amlinellu pa rai o Amcanion Llesiant Caerdydd a Bro Morgannwg y mae'r prif gamau gweithredu yn cyfrannu atynt fel rhan o ddealltwriaeth ehangach o gyfraniad a rennir at ganlyniadau llesiant. Bydd llawer o'r camau gweithredu allweddol a gwmpesir yn y Cynllun hwn yn cyfrannu at fwy nag un amcan llesiant o ystyried bod y gwasanaethau gofal a chymorth yn cael effaith sy'n gorgyffwrdd:

Amcanion Cynllun Llesiant Caerdydd

						
Prifddinas sy'n gweithio i Gymru	Mae Caerdydd yn tyfu mewn ffordd gadarn	Cymunedau diogel, hyderus a grymuso	Mae Caerdydd yn lle gwych i fagu plant	Cefnogi pobl allan o dlodi	Mae Caerdydd yn lle gwych i fynd yn hŷn	Moderneiddio ac integreiddio ein gwasanaethau cyhoeddus

Amcanion Cynllun Llesiant Bro Morgannwg

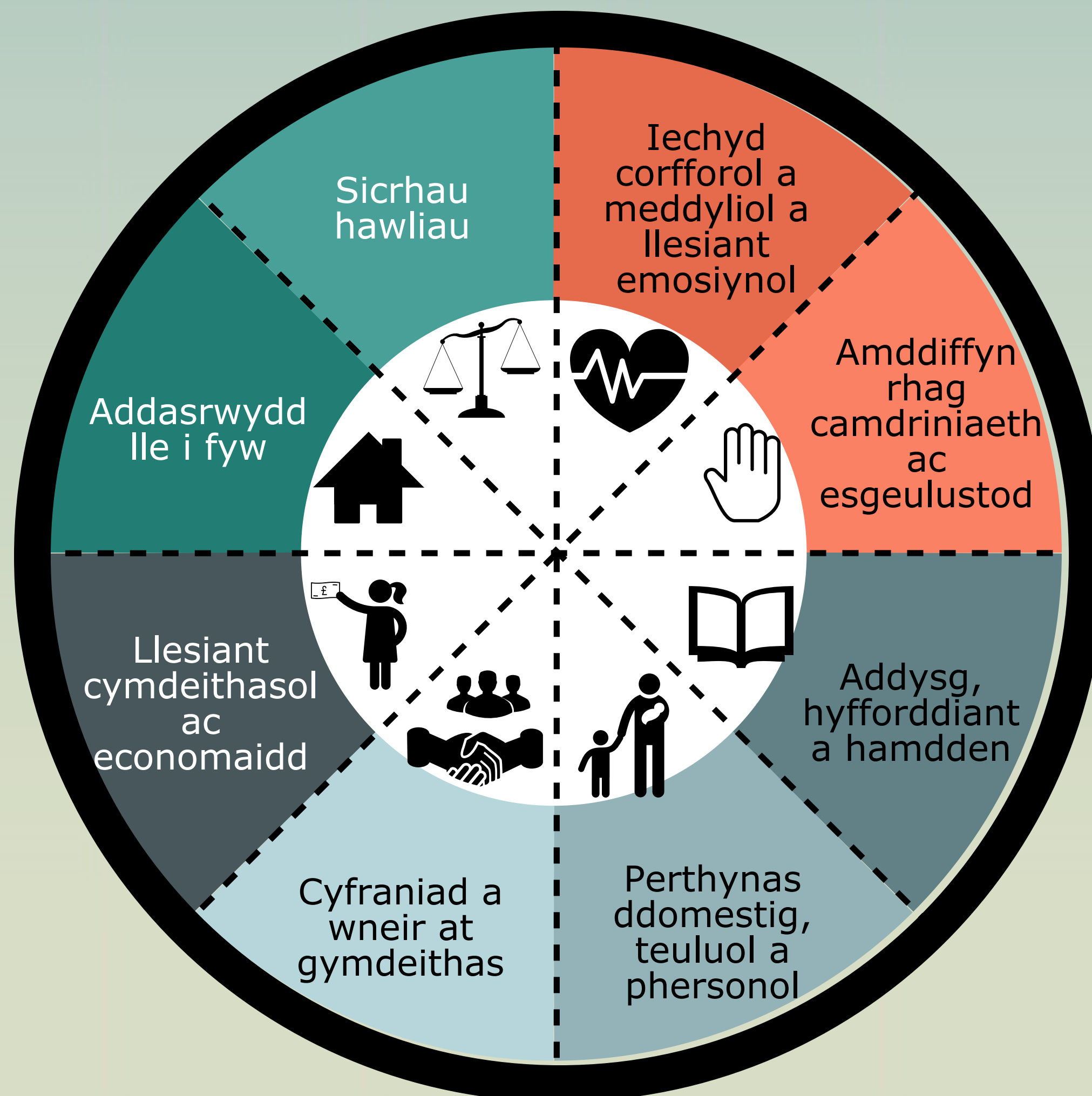
			
Galluogi pobl i gyfranogi, cymryd rhan yn eu cymunedau a siapio gwasanaethau lleol	Lleihau tlodi a mynd i'r afael ag anghydraddoldeb sydd ynghlwm wrth amddifadedd	Rhoi'r dechrau gorau ar fywyd i blant	Amddiffyn, gwella a rhoi gwerth ar ein hamgylchedd

Cyfrannu tuag at Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol

Datblygwyd [Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol y Gwasanaethau Cymdeithasol](#) i ateb gofyn yn Neddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 i ddisgrifio llesiant ar gyfer pobl a gofalwyr sydd angen gofal a chymorth, a chynnig dull cyson o fesur llesiant.

Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn diffinio llesiant fel:

Datblygwyd canlyniadau cenedlaethol ar gyfer bob un o'r 8 agwedd ar lesiant sydd angen i bobl a gofalwyr sydd angen gofal a chymorth eu cyflawni. Er enghraifft:

- Gwrandewir ar yr hyn sydd gennyf i'w ddweud** (I am heard about what I have to say) - Scales icon
- Rwy'n hapus ac yn gwneud pethau sy'n fy ngwneud i'n hapus** (I am happy and doing things that make me happy) - Heart icon
- Rwyf wedi'i fy niogelu a'm hamddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod** (I have been protected and defended from abuse and neglect) - Hand icon
- Gallaf ddysgu a datblygu i'm llawn potensial** (I can learn and develop my full potential) - Book icon
- Rwy'n perthyn** (I belong) - Family icon
- Rwy'n ymgysylltu â'm cymuned ac yn cyfrannu ati** (I am engaged with my community and contributing to it) - Handshake icon
- Caf fy nghefnogi i weithio** (I have support to work) - Person with sign icon
- Rwy'n byw mewn cartref sy'n rhoi'r gefnogaeth orau i mi gyflawni fy nodau llesiant** (I live in a home that provides the best support for me to achieve my well-being goals) - House icon

Mae pob pennod yn manylu ar ba agweddau ar lesiant y disgwyli'r blaenoriaethau allweddol gyfrannu tuag atynt. Mae mwy o wybodaeth am y canlyniadau i'w chael yn y Cynllun Gweithredu sy'n cyd-fynd â'r Cynllun Ardal hwn yma: www.cvihsc.co.uk/cy/amdanon-ni/yr-hyn-a-wnawn-ni/cynllun-ardal-caerdydd-a-bro-morgannwg/

Monitro ac Adolygu

Caiff cynnydd yn erbyn cyflawniad blaenoriaethau'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol ei fonitro a'i adolygu yn adroddiad blynyddol y Bwrdd, a gaiff ei gyhoeddi yn gynnar yn 2018/19. Caiff y Cynllun Gweithredu ei ddiweddarau a'i ddiwygio fel y bo'n briodol i adlewyrchu cyd-destun polisi, demograffeg neu bwysau gwasanaeth sy'n newid.

Adroddir ar y blaenoriaethau y mae Partneriaethau eraill yn mynd i'r afael â nhw drwy ddulliau eraill, megis y bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, neu drwy ddulliau cynllunio sefydliadol, megis Cynlluniau Corfforaethol/Gwella'r awdurdod lleol a Chynllun Tymor Canolig Integredig Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro.

Trosolwg ar y Blaenoriaethau Rhanbarthol Allweddol

Pobl Hŷn, gan gynnwys Pobl â Demensia

Blaenoriaethau Partneriaeth Rhanbarthol

- **OP1.1.** Gan adeiladu ar y gwasanaeth Pwynt Cyswllt Cyntaf a'r gwasanaeth Mynediad Pwynt Unigol, datblygu ymhellach wasanaethau digidol ynghyd â phwyntiau mynediad ffôn, ar-lein ac wyneb yn wyneb sy'n hawdd mynd atynt i weithwyr proffesiynol a'r cyhoedd yn y rhanbarth
- **OP1.2.** Datblygu cymunedau cydnerth sydd â gwasanaethau lleol, seilwaith a rhwydweithiau cymunedol cryf i fodloni anghenion lleol lle y mae pobl hŷn yn byw
- **OP1.3.** Datblygu a chynnig ystod o ddewisiadau llety yn y dyfodol i fodloni'r galw a galluogi pobl i aros yn eu cartrefi cyn hired ag y bo modd
- **OP1.4.** Datblygu arferion asesu, diagnosis a chynllunio gofal gwell sy'n adeiladu ar ydweithio gwirioneddol gyda phobl hŷn a'u gofaldwyr a'u teuluoedd, fel bod eu cynllun yn adlewyrchu'r hyn sydd yn bwysig iddynt ac yn cyflawni'r canlyniadau y maent yn eu deisyfu
- **OP1.5.** Datblygu Caerdydd a Bro Morgannwg fel rhanbarth demensia gyfeillgar

Plant ag Anghenion Cymhleth

Blaenoriaethau Partneriaeth Rhanbarthol

- **CYP1.1.** Gwella'r ddarpariaeth ar gyfer plant a phobl ifanc sydd ag Anghenion Dysgu Ychwanegol
- **CYP1.2.** Gwella'r ddarpariaeth integredig ar gyfer plant ag anghenion cymhleth, gan gynnwys pontio rhwng gwasanaethau plant ac oedolion

Plant a Phobl ifanc

Blaenoriaethau Eraill y Bartneriaeth

- **CYP2.1.** Cynyddu rôl plant a phobl ifanc wrth wneud penderfyniadau a darparu gwasanaethau
- **CYP2.2.** Gwella canlyniadau addysgol
- **CYP2.3.** Cynyddu nifer yr achosion llwyddiannus o blant a phobl ifanc yn pontio'n llwyddiannus i fyd gwaith, addysg neu hyfforddiant
- **CYP2.4.** Gwella mynediad at wasanaethau priodol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a phlant sydd mewn angen, gan gydnabod cyfraddau uwch o broblemau emosiynol ac iechyd meddwl
- **CYP2.5.** Rhoi mwy o gefnogaeth i blant a phobl ifanc yr effeithiwyd arnynt yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol gan ddirywiad perthynas rhieni a thrais domestig
- **CYP2.6.** Atal camfanteisio'n rhywiol ar blant
- **CYP2.7.** Galluogi plant a phobl ifanc i fod yn hapus ac yn iach
- **CYP2.8.** Datblygu sgiliau Cymraeg plant a chreu siaradwyr Cymraeg newydd, i gefnogi gweledigaeth Llywodraeth Cymru o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050

Trosolwg ar y Blaenoriaethau Rhanbarthol Allweddol

Anabledd Dysgu ac Awtistiaeth

Blaenoriaethau Partneriaeth Rhanbarthol

- **LDA1.1.** Cefnogi pobl ag anableddau dysgu i fod mor annibynnol â phosib
- **LDA1.2.** Cefnogi pobl ag anableddau dysgu i chwarae rhan actif mewn cymdeithas ac ymgysylltu â gweithgareddau dydd ystyrlon a chyflogaeth neu wirfoddoli
- **LDA1.3.** Gwerthfawrogi pobl ag anableddau a'u cynnwys, a'u cefnogi i gael llais, a'u bod yn gallu arfer dewis ac arfer rheolaeth ar eu bywydau
- **LDA1.4.** Galluogi pobl ag anableddau i aros yn iach a theimlo'n ddiogel
- **LDA1.5.** Cefnogi pobl ag anableddau dysgu i fod yn ddysgwyr gydol oes
- **LDA1.6.** Datblygu Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig newydd lle y bydd pob asiantaeth sy'n gweithio mewn dulliau integredig, amlddisgyblaethol yn darparu gwasanaethau priodol i blant, pobl ifanc ac oedolion sydd ag anhwylder sbectrwm awtistiaeth, gan fynd i'r afael â'u hanghenion emosiynol a rhyngweithio cymdeithasol, a'u hanghenion yn ymwneud ag addysg, iechyd a chyflogaeth

Gwasanaethau Integredig Cymorth i Deuluoedd

Blaenoriaethau Partneriaeth Rhanbarthol

- **IFSS1.1.** Parhau i ddarparu ymyrraeth ddwys gyda theuluoedd wedi'u hatgyfeirio gan Wasanaethau Plant lle y ceir pryderon difrifol o ran diogelwch plant yn sgil camddefnyddio sylweddau gan riant/gofalwr, cam-drin domestig neu broblemau iechyd meddwl
- **IFSS1.2.** Archwilio ymestyn y model Gwasanaeth Cymorth i Deuluoedd Integredig i gynnwys anghenion eraill rhieni (e.e. anabledd dysgu) ac ystyried sut y gall helpu i fynd i'r afael â phrofiadau plentyndod andwyol

Gofalwyr Ifanc a Gofalwyr sy'n Oedolion

Blaenoriaethau Partneriaeth Rhanbarthol

- **AYC1.1.** Nodi a rhoi model ymgysylltu ar waith wedi'i seilio ar arfer da
- **AYC1.2.** Gwella cymorth corfforol ac emosiynol i ofalwyr ifanc, gan gynnwys seibiant argyfwng a seibiant a gynllunnir ymlaen llaw a lleihau'r perygl o brofiadau plentyndod niweidiol
- **AYC1.3.** Gwella cymorth corfforol ac emosiynol i ofalwyr sy'n oedolion, gan gynnwys gofal ysbeidiol brys ac wedi ei gynllunio
- **AYC1.4.** Cael gofalwyr, gan gynnwys gofalwyr ifanc, i gymryd rhan yng nghynlluniau derbyn a rhyddhau cleifion o'r ysbyty os yw'r person sydd dan ei ofal yn yr ysbyty
- **AYC1.5.** Cynnig gwybodaeth sy'n hawdd cael gafael arno i ofalwyr a pherthnasau mewn ystod o fformatau ac ieithoedd trwy bwyntiau gwybodaeth sy'n bodoli eisoes, megis gofal cynradd a llyfrgelloedd
- **AYC1.6.** Cynyddu ymwybyddiaeth o ofalu a gofalwyr ymhlith y cyhoedd a gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol, (e.e. mabwysiadu ymagwedd debyg i Sicrhau bod Pob Cyswllt yn Cyfrif), er mwyn sicrhau y caiff gofalwyr eu nodi cyn gynted ag y bo modd a bod pawb sy'n rhan yn ymwybodol o'u hawliau fel gofalwyr

Trosolwg ar y Blaenoriaethau Rhanbarthol Allweddol

Iechyd ac Anableddau Corfforol

Blaenoriaethau Eraill y Bartneriaeth

HPD1.1. Hyrwyddo ymddygiad iach a gwella a diogelu iechyd a llesiant preswylwyr Caerdydd a Bro Morgannwg

Iechyd Meddwl a Nam Gwybyddol Oedolion

Blaenoriaethau Eraill y Bartneriaeth

AMHCI1.1. Cyflawni Cynllun 'Law yn Llaw at Iechyd Meddwl' Caerdydd a Bro Morgannwg

Nam Synhwyrdd a Cholli Cynneddf y Synhwyrdd

Blaenoriaethau Eraill y Bartneriaeth

SLI1.1. Darparu Cynllun Gofal Llygad Caerdydd a Bro Morgannwg ar y cyd â Gofal Sylfaenol, Gofal Eilaidd, Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro a Llywodraeth Cymru

SLI1.2. Datblygu a rhoi cynllun gweithredu ar waith ar draws y Bwrdd Iechyd i gyrraedd Safonau Cymru Gyfan ar gyfer Cyfathrebu a Gwybodaeth Hygyrch i Bobl yn dioddef o Nam ar y Synhwyrdd, er mwyn gwella darpariaeth ar draws Gofal Sylfaenol, Gofal Eilaidd a Gofal Brys a Gofal Heb ei Drefnu

SLI1.3. Ystyried sefydlu dull darparu partneriaeth i ateb anghenion lletach pobl â nam ac amhariad ar y synhwyrdd

Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol

Blaenoriaethau Eraill y Bartneriaeth

VAWDASV1.1. Cyflawni Strategaeth Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol Caerdydd a Bro Morgannwg (*yn cael ei ddatblygu*)

Ceiswyr Lloches a Ffoaduriaid

Blaenoriaethau Eraill y Bartneriaeth

ASR1.1. Cyflawni Cynllun Cydlyniad Cymunedol Caerdydd a Bro Morgannwg 2017/2020 (*yn cael ei ddatblygu*)

Troseddwy

Blaenoriaethau Eraill y Bartneriaeth

O1.1. Sicrhau fod y system cyfiawnder troseddol yn gweithio'n effeithiol ac effeithlon, yn ateb anghenion dioddefwyr a herio troseddwy

Cyn-filwyr

Blaenoriaethau Eraill y Bartneriaeth

V1.1. Cyflwyno Cynllun Gweithredu Cymunedol Lluoedd Arfog Caerdydd a Bro Morgannwg

Camddefnyddio Sylweddau

Blaenoriaethau Eraill y Bartneriaeth

SM1.1. Cyflwyno Strategaeth Gomisiynu Camddefnyddio Sylweddau a Llesiant Caerdydd a Bro Morgannwg 2016/2020 gyda ffocws ar atal, addysg, triniaeth, cymorth ac adferiad cynaliadwy tymor hir

SM1.2. Cynyddu diogelwch ein cymunedau drwy gyflawni ymatebion amlasiantaeth mewn lleoliadau lle mae offer chwistrellu ac offer arall yn ymwneud â chyffuriau yn aml wedi eu gadael

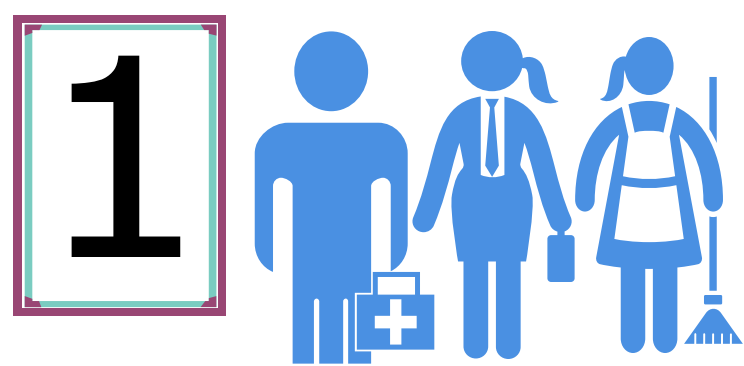

1: Pobl Hŷn, gan gynnwys Pobl â Demensia

Beth oedd yr Asesiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

- Yn gyffredinol mae gan Gaerdydd boblogaeth iau, tra bo gan Fro Morgannwg fwy o boblogaeth hŷn sy'n debycach i gyfartaledd Cymru. Mae disgwyl fodd bynnag i'r ddwy ardal weld cynnydd parhaus yn nifer y bobl sydd dros 65 ac 85 oed.
- Rhagwelir mai Bro Morgannwg fydd yn gweld y twf mwyaf ar draws y ddau grŵp oed, gan fod disgwyl i 20.5% o'u boblogaeth fod rhwng 65-84 yn 2025 (o'igymharu â 17.5% yn 2015), a 3.8% yn 85 oed neu'n hŷn (o'i gymharu â 2.8% yn 2015). Mae'r ddau ffigwr yma yn uwch na'r cyfartaledd a ragfynegir ar gyfer cyfartaledd Cymru sef 19.1% a 3.5%.
- Rhagfynegir hefyd y bydd nifer y bobl sy'n byw â demensia yn cynyddu'n sylweddol, gyda disgwyl y bydd demensia yn effeithio ar 1 ym mhob 3 yn y dyfodol. Cynnydd yn y boblogaeth dros 85 oed fydd yn bennaf gyfrifol am hyn.

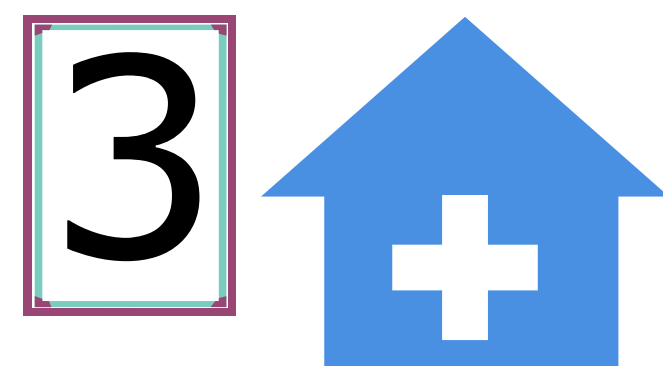
Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

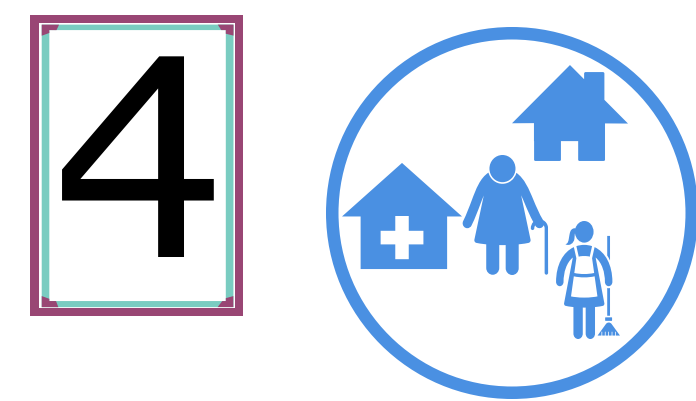
Angen 1 (A1):
Sicrhau bod gwasanaethau allweddol sy'n cefnogi pobl hŷn yn parhau i fod yn gynaliadwy

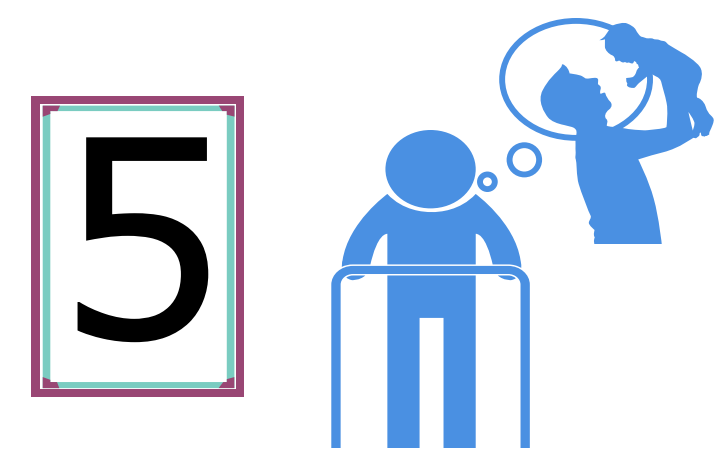
Angen 2 (A2):
Gwella mynediad at wybodaeth a chyngor (e.e. model 'siop untro')

Angen 3 (A3):
Gwella rheolaeth integredig o broblemau iechyd meddwl a phroblemau corfforol

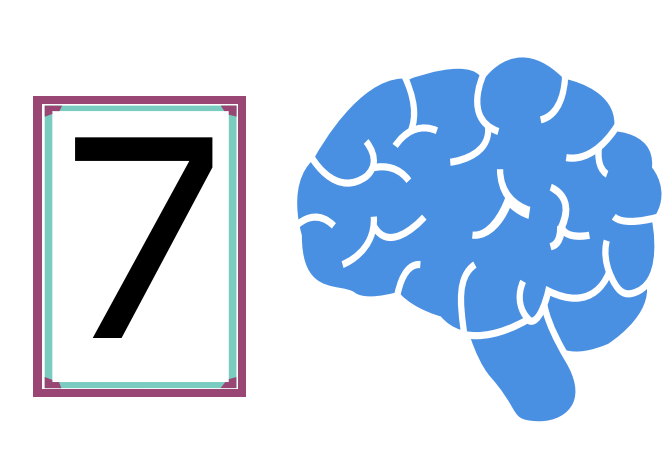
Angen 4 (A4):
Integreiddio mwy ar wasanaethau iechyd, tai a gofal cymdeithasol

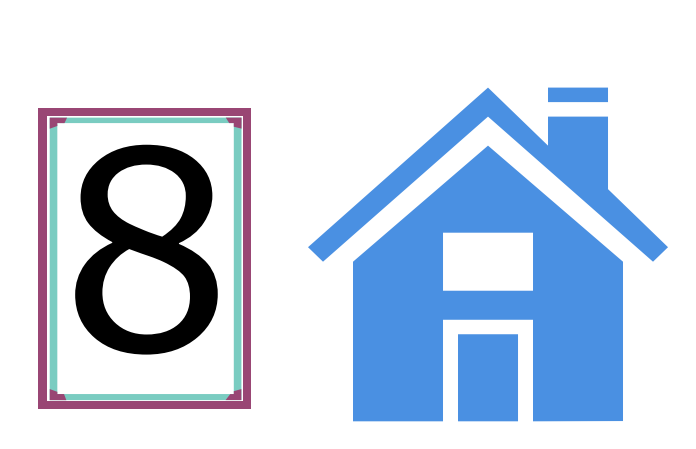
Angen 5 (A5):
Lleihau achosion o allgáu cymdeithasol ac unigrwydd wrth gynnal annibyniaeth

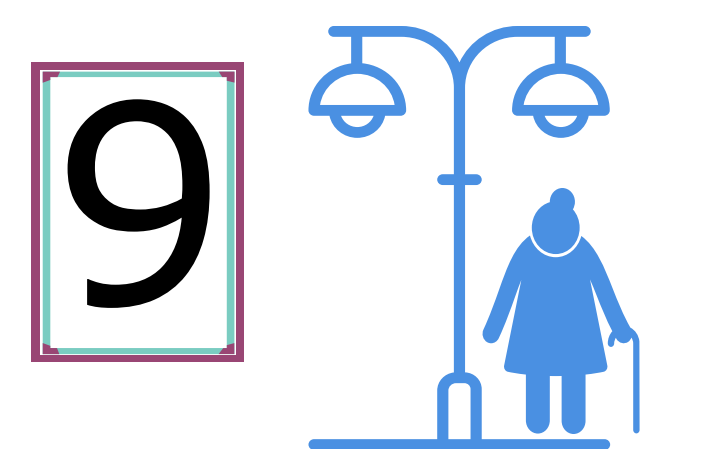
Angen 6 (A6):
Rhoi mwy o gefnogaeth i gael gafael ar gymorth ymarferol â thasgau o ddydd i ddydd megis siopa a garddio

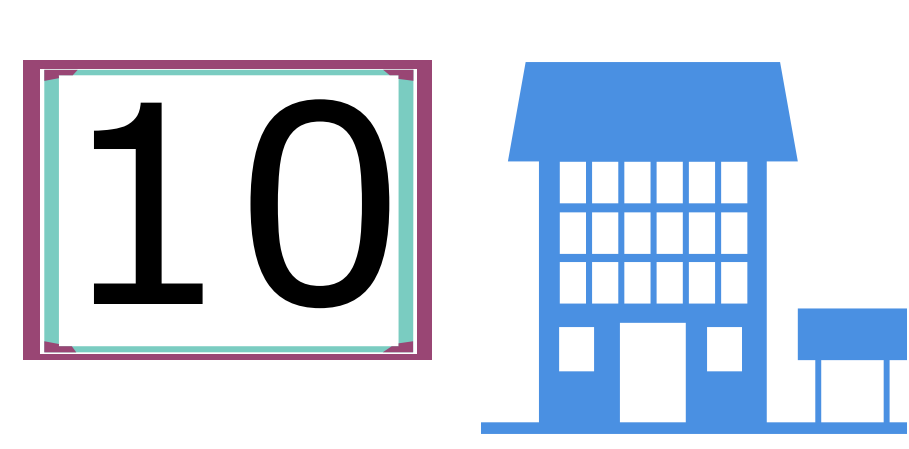
Angen 7 (A7):
Gwella gwybodaeth a chymorth i bobl â demensia, eu teuluoedd a'u gofalywyr

Angen 8 (A8):
Rhoi tai priodol i fodloni anghenion unigolion, a galluogi pobl i aros yn annibynnol

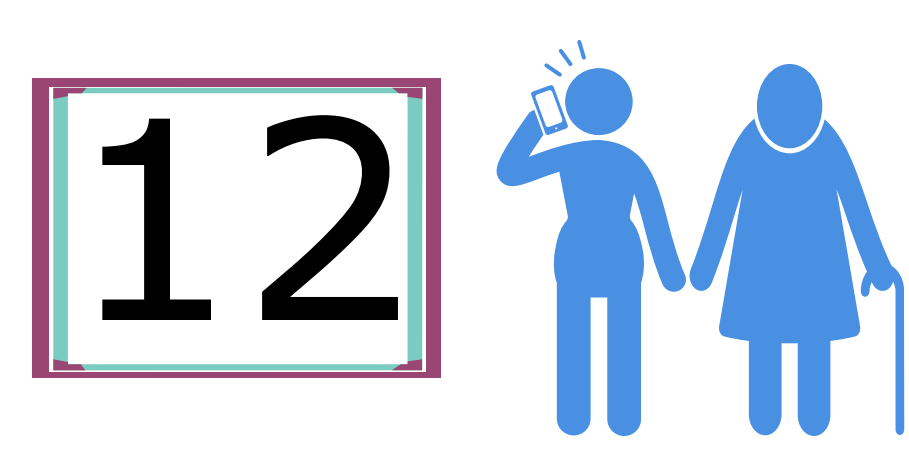
Angen 9 (A9):
Hyrwyddo amgylchoedd adeiledig hygyrch (gan gynnwys toiledau a goleuadau da)

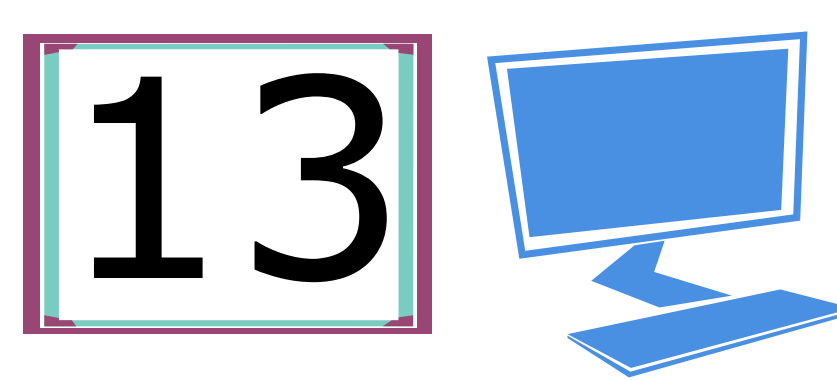
Angen 10 (A10):
Gwella'r broses o gomisiynu lleoedd mewn cartrefi gofal er mwyn sicrhau gofal cyson ac o ansawdd da

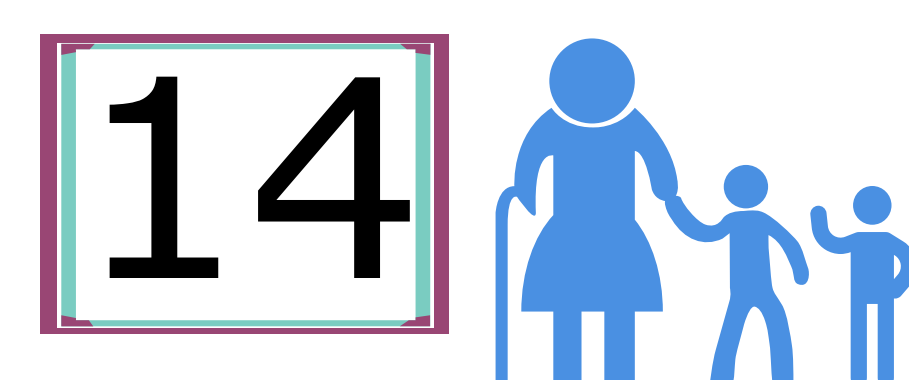
Angen 11 (A11):
Gwella gwasanaethau trafniadaeth gyhoeddus er mwyn galluogi mynediad at weithgareddau hyrwyddo iechyd a llesiant

Angen 12 (A12):
Gwella mynediad at wahanol fathau o eiriolaeth

Angen 13 (A13):
Cynyddu cynhwysiant er mwyn galluogi mynediad at wybodaeth a gwasanaethau

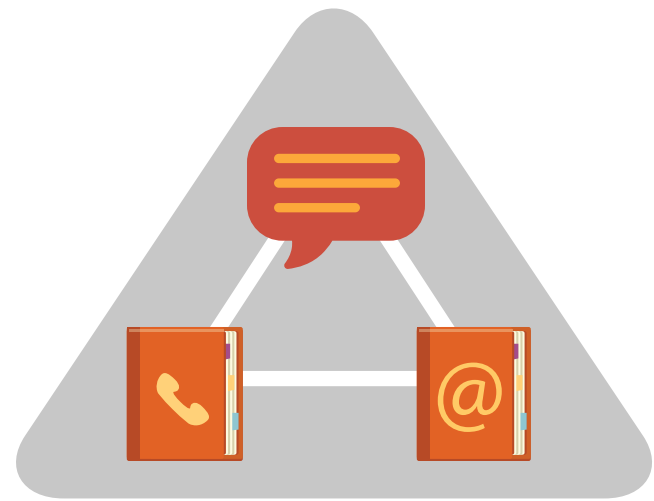
Angen 14 (A14):
Hyrwyddo cyfleoedd mewn cymunedau ar gyfer bob oedran

1: Pobl Hŷn, gan gynnwys Pobl â Demensia

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd y Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol yn eu cyflawni:

1.

Gan adeiladu ar y gwasanaeth Pwynt Cyswllt Cyntaf a'r gwasanaeth Mynediad Pwynt Unigol, datblygu ymhellach wasanaethau digidol ynghyd â phwyntiau mynediad ffôn, ar-lein ac wyneb yn wyneb sy'n hawdd mynd atynt i weithwyr proffesiynol a'r cyhoedd yn y rhanbarth

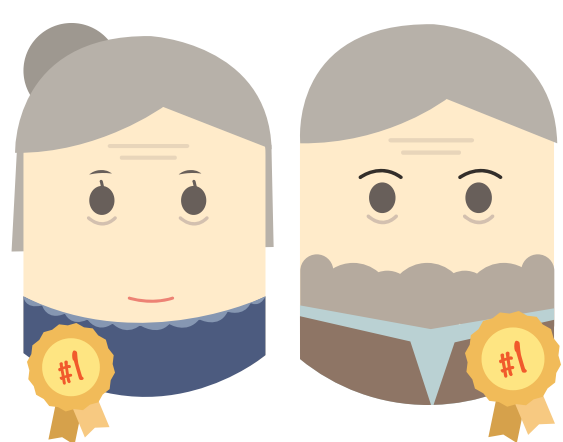
2.

Datblygu cymunedau cydnerth sydd â gwasanaethau lleol, seilwaith a rhwydweithiau cymunedol cryf i fodloni anghenion lleol lle y mae pobl hŷn yn byw

3.

Datblygu a chynnig ystod o ddewisiadau llety yn y dyfodol i fodloni'r galw a galluogi pobl i aros yn eu cartrefi cyn hired ag y bo modd

4.

Datblygu arferion asesu, diagnosis a chynllunio gofal gwell sy'n adeiladu ar ydweithio gwirioneddol gyda phobl hŷn a'u gofalwyr a'u teuluoedd, fel bod eu cynllun yn adlewyrchu'r hyn sydd yn bwysig iddynt ac yn cyflawni'r canlyniadau y maent yn eu deisyfu

5.

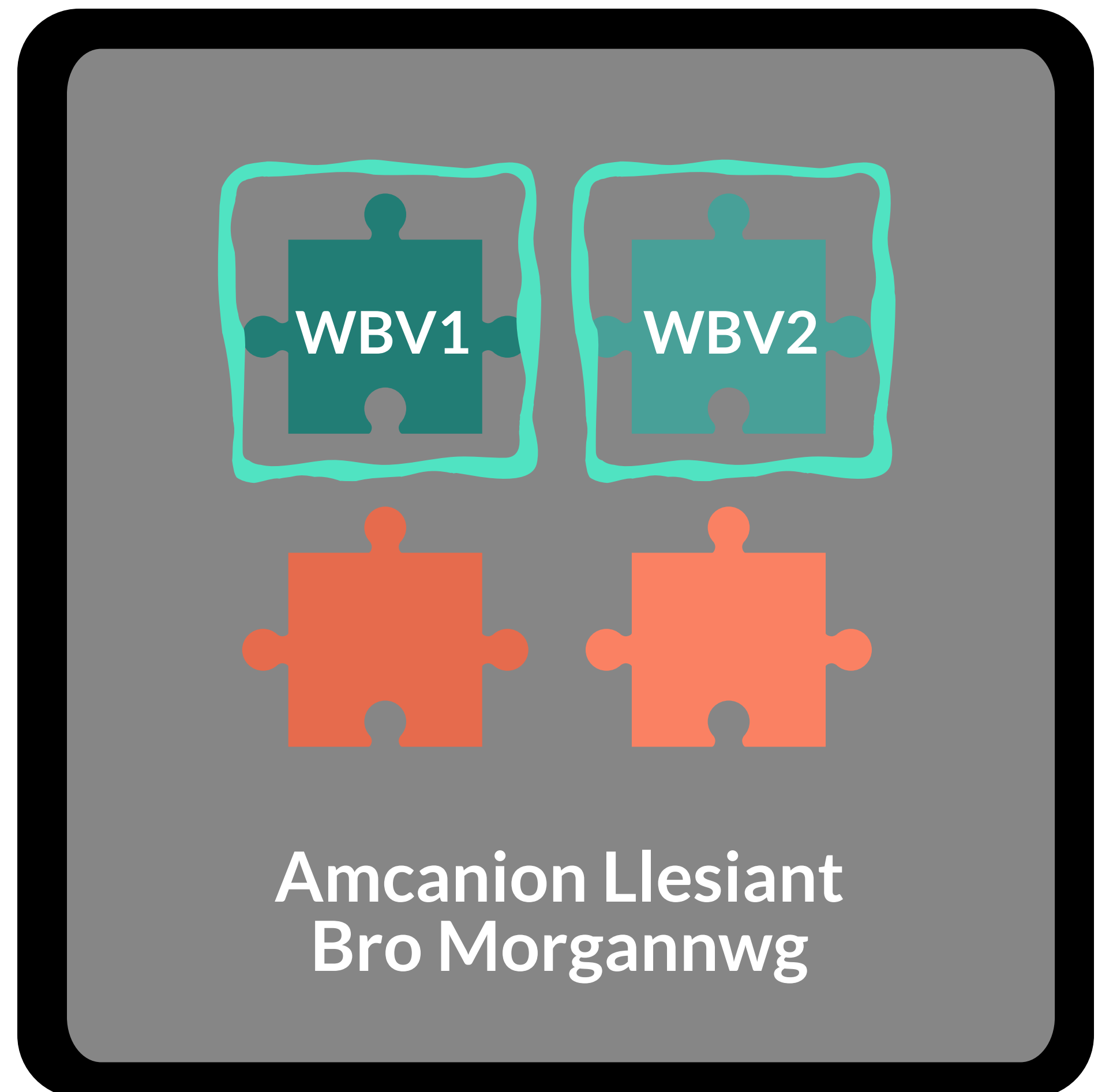
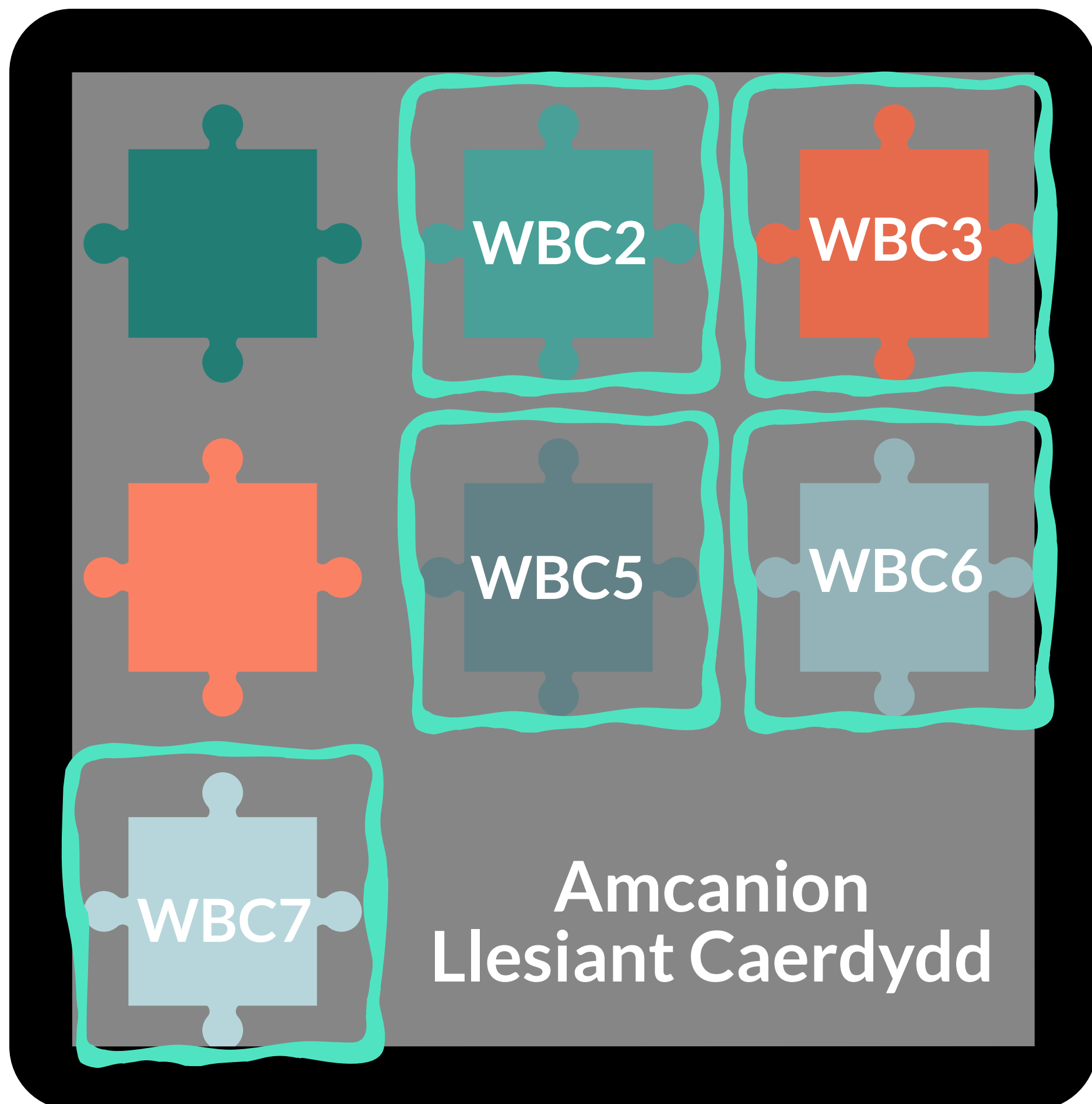
Datblygu Caerdydd a Bro Morgannwg fel rhanbarth demensia gyfeillgar

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

1: Pobl Hŷn, gan gynnwys Pobl â Demensia

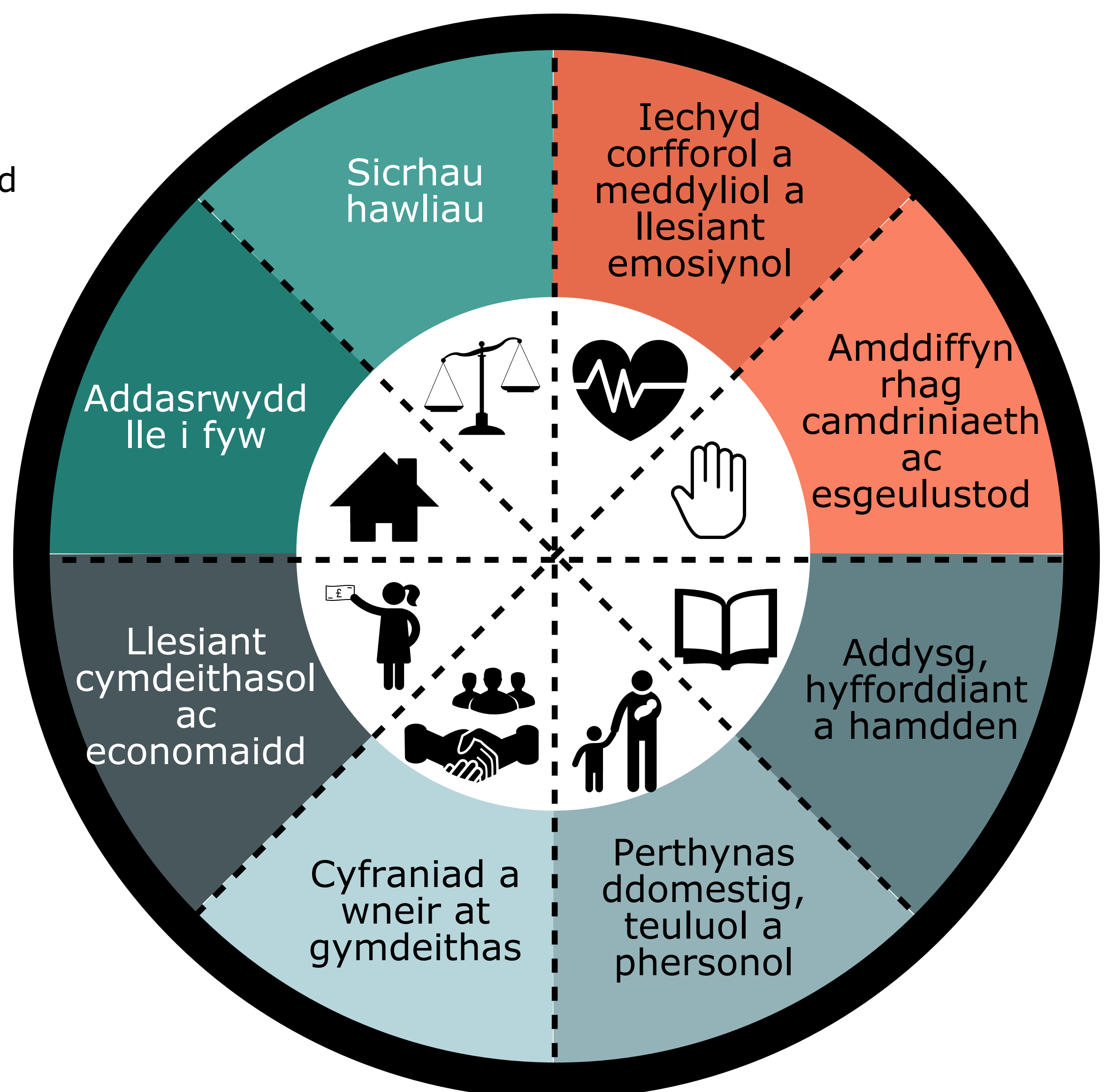
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

2: Plant a Phobl Ifanc, gan gynnwys Plant ag Anghenion Cymhleth

Beth oedd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

- Mae poblogaeth Caerdydd yn gymharol ifanc o'i chymharu â gweddill Cymru, gyda chyfran y babanod (0-4 oed) yn sylweddol uwch na chyfartaledd Cymru. Yn y deng mlynedd nesaf, bydd cynnydd yn nifer y bobl rhwng 15-16 oed. Mae cyfran y bobl ifanc ym Mro Morgannwg yn debyg i gyfartaledd Cymru.
- Ym mis Mawrth 2016 roedd 340 o blant ar y gofrestr amddiffyn plant yng Nghaerdydd a 100 yn y Fro.
- Yn 2015, yng Nghaerdydd (91%) a Bro Morgannwg (90%) roedd cyfraddau presenoldeb plant mewn angen ychydig yn is na chyfartaledd Cymru gyfan o 92%. Ledled Cymru, mae 35% o blant mewn angen yn ennill 5 neu fwy Lefel A*-G. Yng Nghaerdydd 31% oedd y gyfradd a 37% yn y Fro.
- Ym mro Morgannwg mae canran y disgyblion yn mlwyddyn 11 sy'n mynd ymlaen i beidio bod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET) yn parhau i leihau flwyddyn ar ôl blwyddyn ac mae'n llai na'r cyfartaledd yng Nghymru, mae lefelau Caerdydd hefyd wedi disgyn ond yn parhau yn uchel o'i gymharu â gweddill Cymru.
- Yn y Cyfrifiad yn 2011, nodwyd fod 1,579 o ofalwyr ifanc yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg, er y cydnabyddir bod y Cyfrifiad yn amcangyfrif nifer y gofalwyr ifanc yn rhy isel.

Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

1

Angen 1 (A1):

Gwella cymorth i blant a phobl ifanc yr effeithir arnynt gan berthynas rhieni'n chwalu a thrais domestig

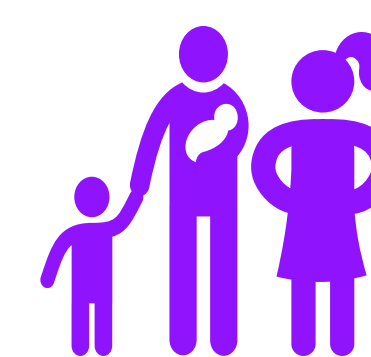
2

Angen 2 (A2):

Gwella mynediad prydlon at wasanaethau priodol, gan gynnwys gofal cynradd a gwasanaethau iechyd meddwl, a chymorth i bobl ifanc ag Anhwylder Diffyg Canolbwyntio a Gorfywiogrwydd ac Awtistiaeth

3

Angen 3 (A3):

Gwella mynediad at wasanaethau priodol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a phlant mewn angen, gan gydnabod cyfraddau cynyddol o broblemau emosiynol ac iechyd meddwl

4

Angen 4 (A4):

Gwella cymorth i ofalwyr ifanc, gan gynnwys seibiant, a chodi ymwybyddiaeth o'r hyn maent yn ei wneud

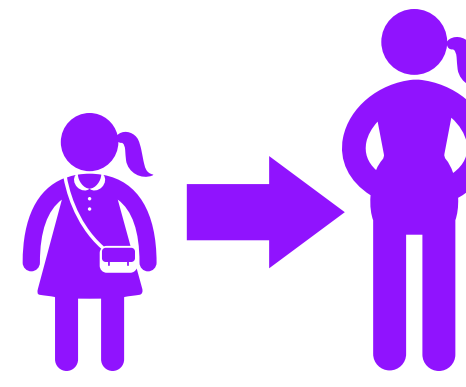
5

Angen 5 (A5):

Annog mwy o blant a phobl ifanc i gymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniadau sy'n effeithio arnynt

6

Angen 6 (A6):

Gwella pontio o wasanaethau plant i wasanaethau oedolion

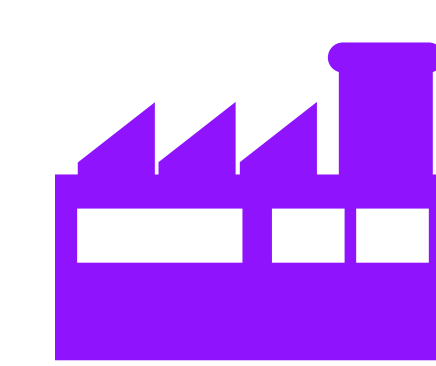
7

Angen 7 (A7):

Darparu llety priodol a diogel

8

Angen 8 (A8):

Parhau i ddatblygu prentisiaethau a chyfleoedd addysgol galwedigaethol

9

Angen 9 (A9):

Ymateb i niferoedd a chymhlethdod cynyddol anghenion plant a phobl ifanc ag anabled

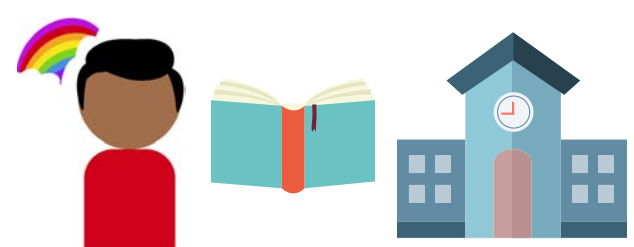

2: Plant a Phobl Ifanc, gan gynnwys Plant ag Anghenion Cymhleth

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

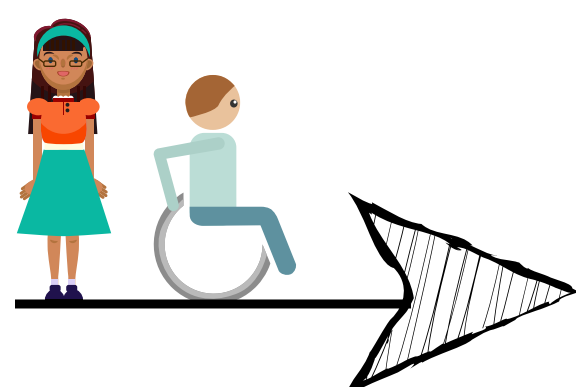
ON: Mae modd canfod blaenoriaethau allweddol yn ymwneud â gofalwyr ifanc yn adran 'Gofalwyr sy'n Oedolion a Gofalwyr sy'n Ifanc' y cynllun hwn.

Y blaenoriaethau allweddol sydd i gael eu harwain gan y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol ar gyfer plant ag anghenion cymhleth yw:

1.

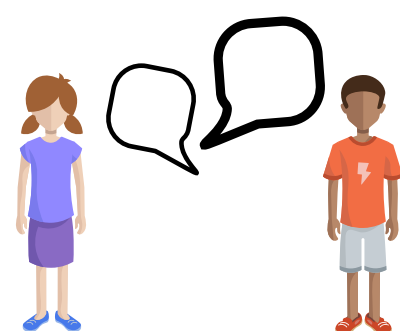
Gwella'r ddarpariaeth ar gyfer plant a phobl ifanc sydd ag Anghenion Dysgu Ychwanegol

2.

Gwella'r ddarpariaeth integredig ar gyfer plant ag anghenion cymhleth, gan gynnwys pontio rhwng gwasanaethau plant ac oedolion

Y blaenoriaethau allweddol sydd i gael eu harwain gan Bartneriaethau a threfniadau cynllunio eraill ar draws y rhanbarth ar gyfer plant a phobl ifanc yw:

1.

Cynyddu rôl plant a phobl ifanc wrth wneud penderfyniadau a darparu gwasanaethau

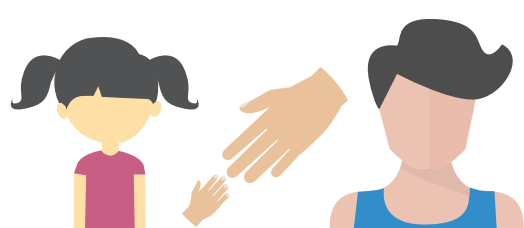
2.

Gwella canlyniadau addysgol

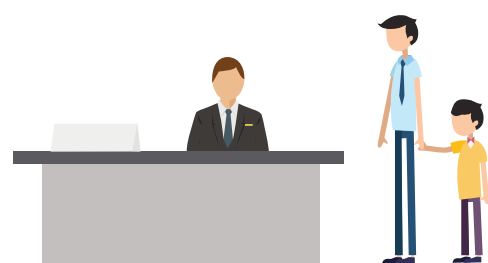
3.

Cynyddu nifer yr achosion llwyddiannus o blant a phobl ifanc yn pontio'n llwyddiannus i fyd gwaith, addysg neu hyfforddiant

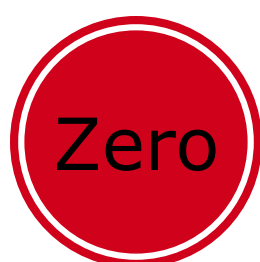
4.

Gwella mynediad at wasanaethau priodol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a phlant sydd mewn angen, gan gydnabod cyfraddau uwch o broblemau emosiynol ac iechyd meddwl

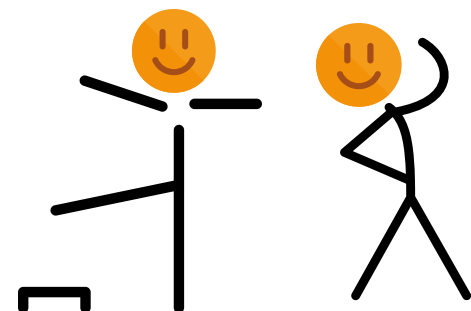
5.

Rhoi mwy o gefnogaeth i blant a phobl ifanc yr effeithiwyd arnynt yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol gan ddirywiad perthynas rhieni a thrais domestig

6.

Atal camfanteisio'n rhywiol ar blant

7.

Galluogi plant a phobl ifanc i fod yn hapus ac yn iach

8.

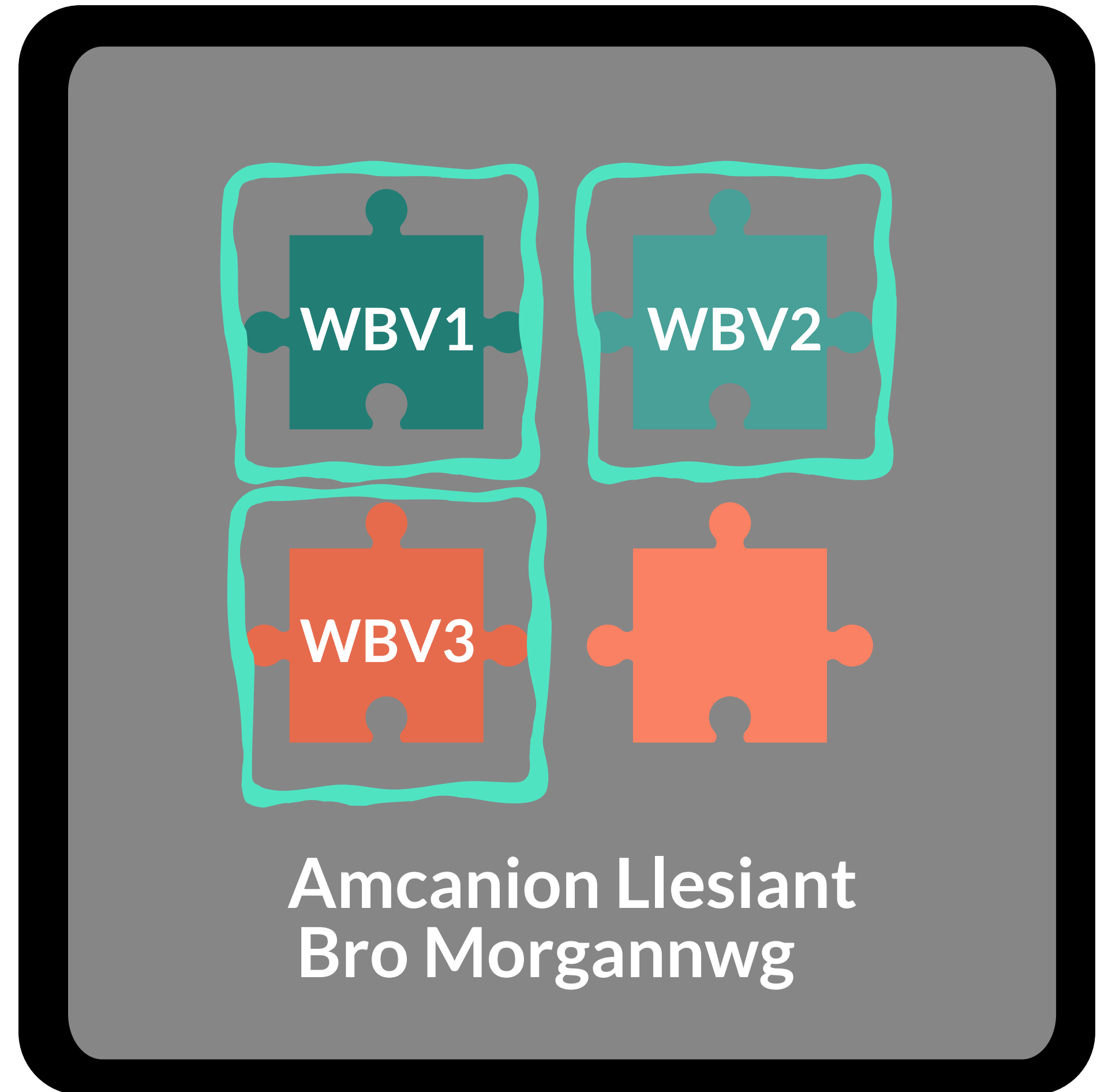
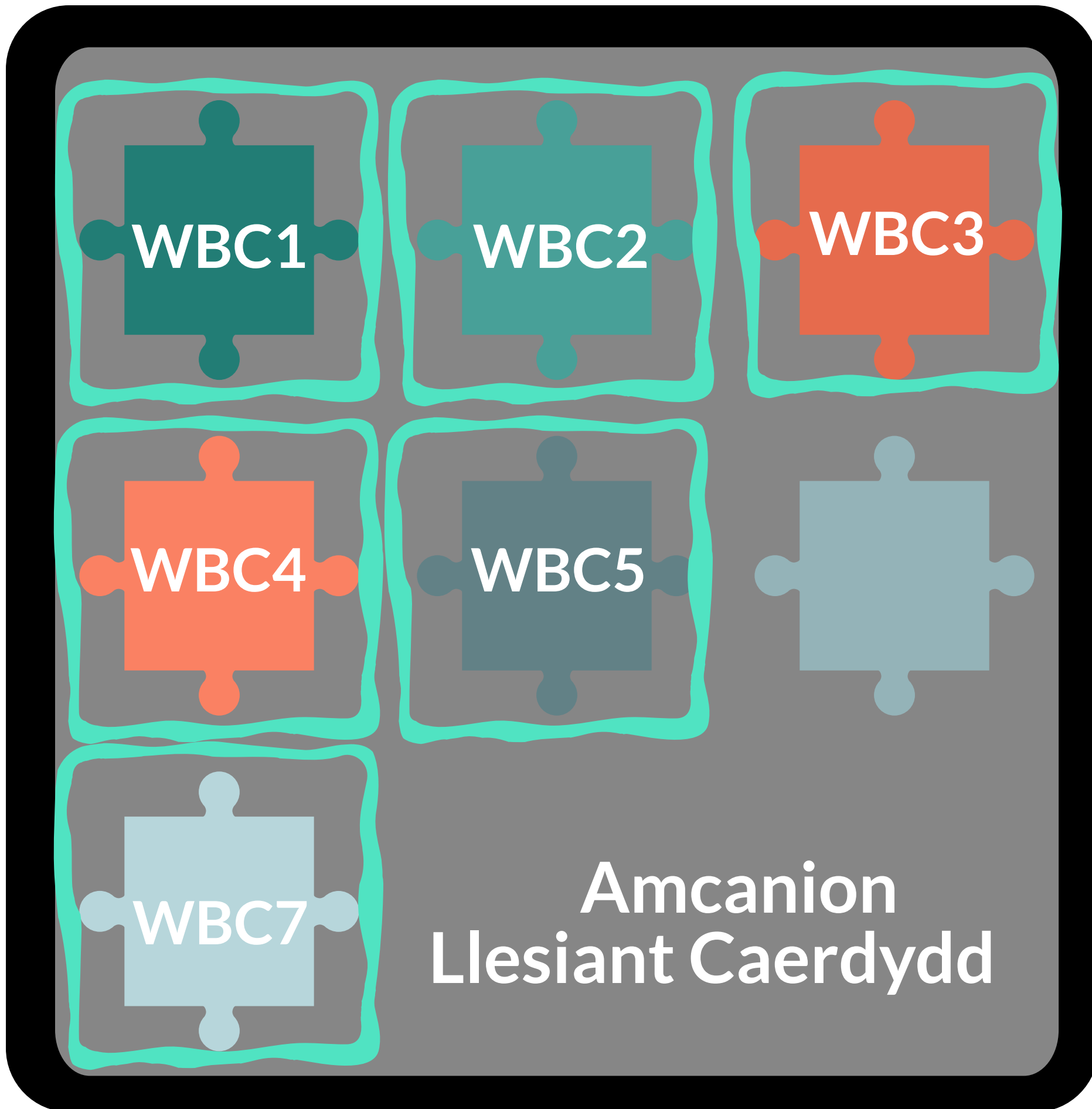
Datblygu sgiliau Cymraeg plant a chreu siaradwyr Cymraeg newydd, i gefnogi gweledigaeth Llywodraeth Cymru o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

2: Plant a Phobl Ifanc, gan gynnwys Plant ag Anghenion Cymhleth

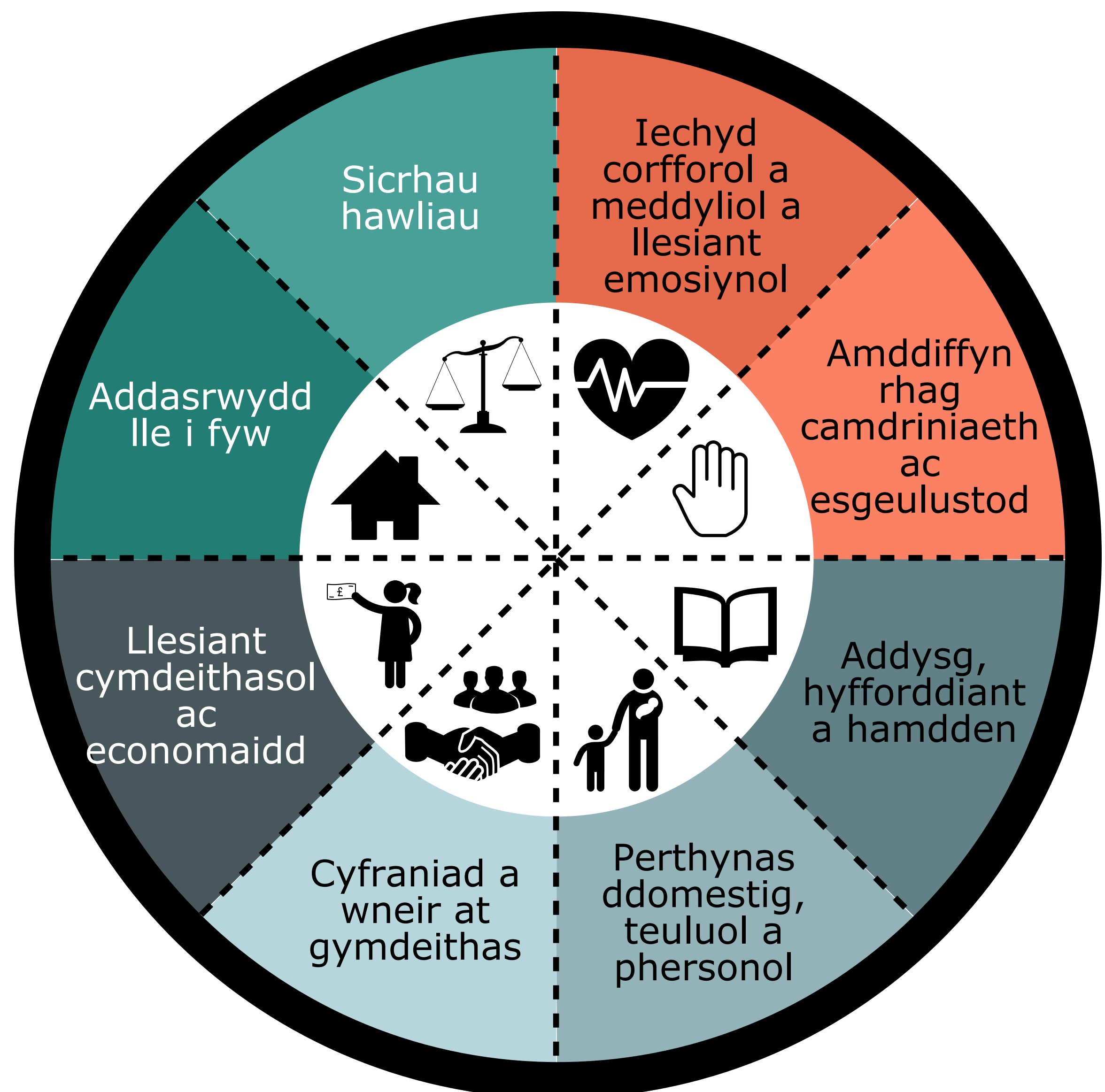
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

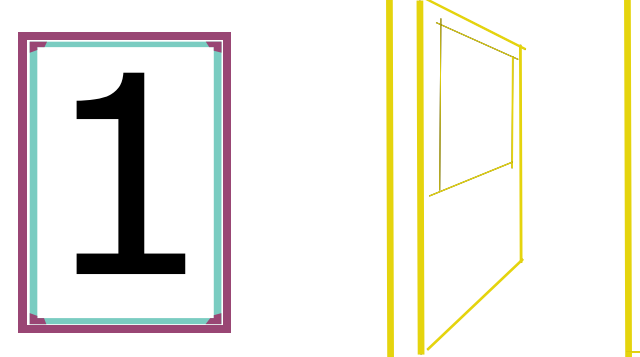

3: Anabledd Dysgu ac Awtistiaeth

Beth oedd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

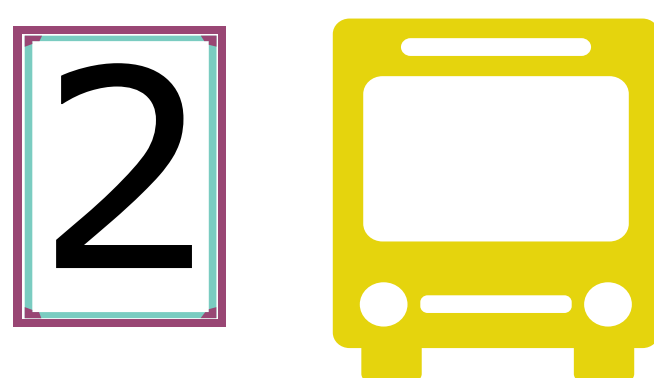
- Cofrestrodd 1,426 o bobl ag anabledd dysgu yng Nghaerdydd yn 2015/16, a 542 ym Mro Morgannwg.
- Mae'r niferoedd hyn wedi aros yn weddol sefydlog yn y Fro dros y deng mlynedd diwethaf, ond maent wedi cynyddu'n sylweddol yng Nghaerdydd, o tua 40%.
- Rhagwelir cynnydd sylweddol yn nifer y bobl hŷn sydd ag anabledd dysgu yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg.
- Mae ymchwil yn y DU i Anhwylder Sbectrwm Awtistiaeth (ASA) yn awgrymu bod tua 1.2% (116 fesul 10,000) o blant a phobl ifanc ag ASA. Fodd bynnag, ni fydd pob un o'r rhain wedi derbyn diagnosis ffurfiol.
- O ran poblogaeth Caerdydd, rhagfynegir bod 553 o blant 5-16 oed ag ASA, a 2,778 o bobl 17-64 ag ASA.
- Ym Mro Morgannwg, mae hyn yn rhoi amcan o 210 o blant 5-16 oed ag ASA, ac 887 o bobl 17-64 oed ag ASA.

Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

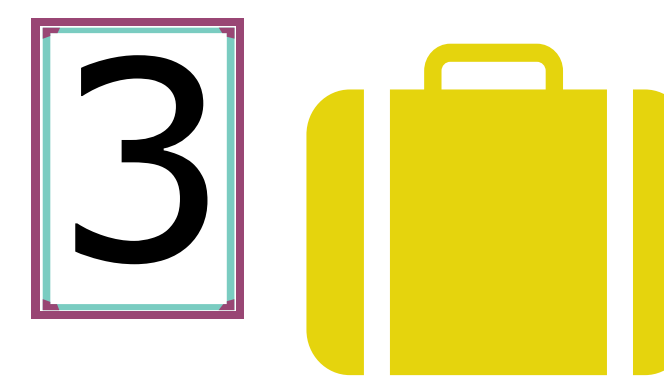
Angen 1 (A1):

Gwella'r gallu i gael gafael ar wybodaeth a gwasanaethau

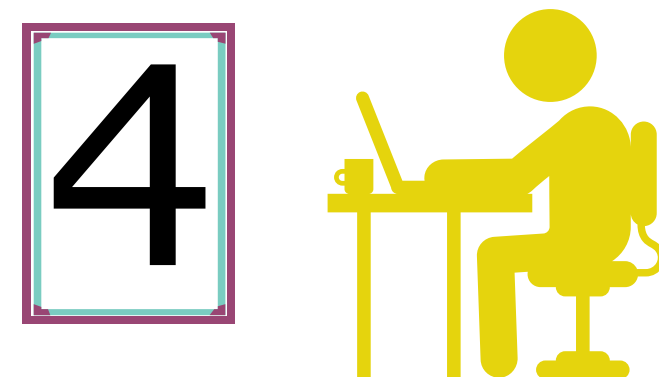
Angen 2 (A2):

Gwella gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus er mwyn galluogi mynediad at weithgareddau hyrwyddo iechyd a llesiant

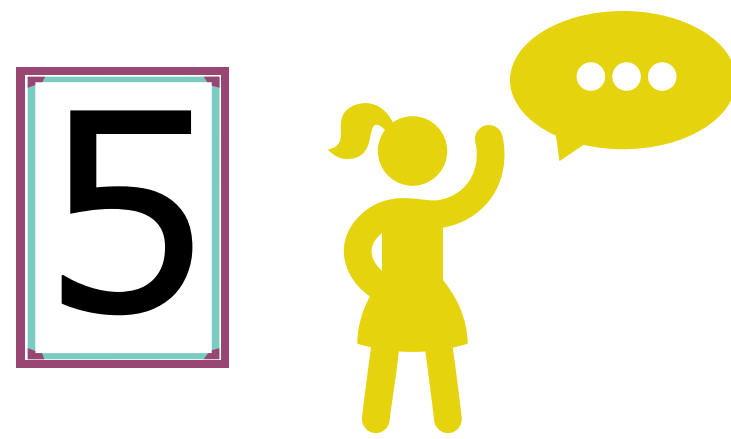
Angen 3 (A3):

Rhoi seibiant i'r rhai hynny mewn angen

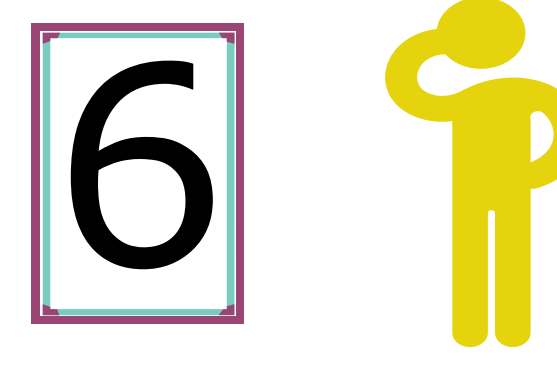
Angen 4 (A4):

Gwella mynediad at gyfleoedd dydd

Angen 5 (A5):

Annog mwy o bobl sydd angen gwasanaethau i gymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniadau sy'n effeithio arnynt

Angen 6 (A6):

Cydnabod a chefnogi pobl sy'n syrthio rhwng darpariaethau anabledd dysgu ac iechyd meddwl

3: Anabledd Dysgu ac Awtistiaeth

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

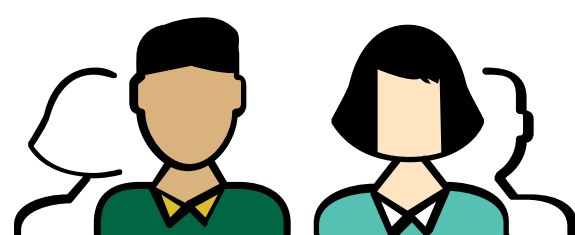
Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd y Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol yn eu cyflawni:

1. Cefnogi pobl ag anableddau dysgu i fod mor annibynnol â phosib

2. Cefnogi pobl ag anableddau dysgu i chwarae rhan actif mewn cymdeithas ac ymgysylltu â gweithgareddau dydd ystyrlon a chyflogaeth neu wirfoddoli

3. Gwerthfawrogi pobl ag anableddau a'u cynnwys, a'u cefnogi i gael llais, a'u bod yn gallu arfer dewis ac arfer rheolaeth ar eu bywydau

4. Galluogi pobl ag anableddau i aros yn iach a theimlo'n ddiogel

5. Cefnogi pobl ag anableddau dysgu i fod yn ddysgwyr gydol oes

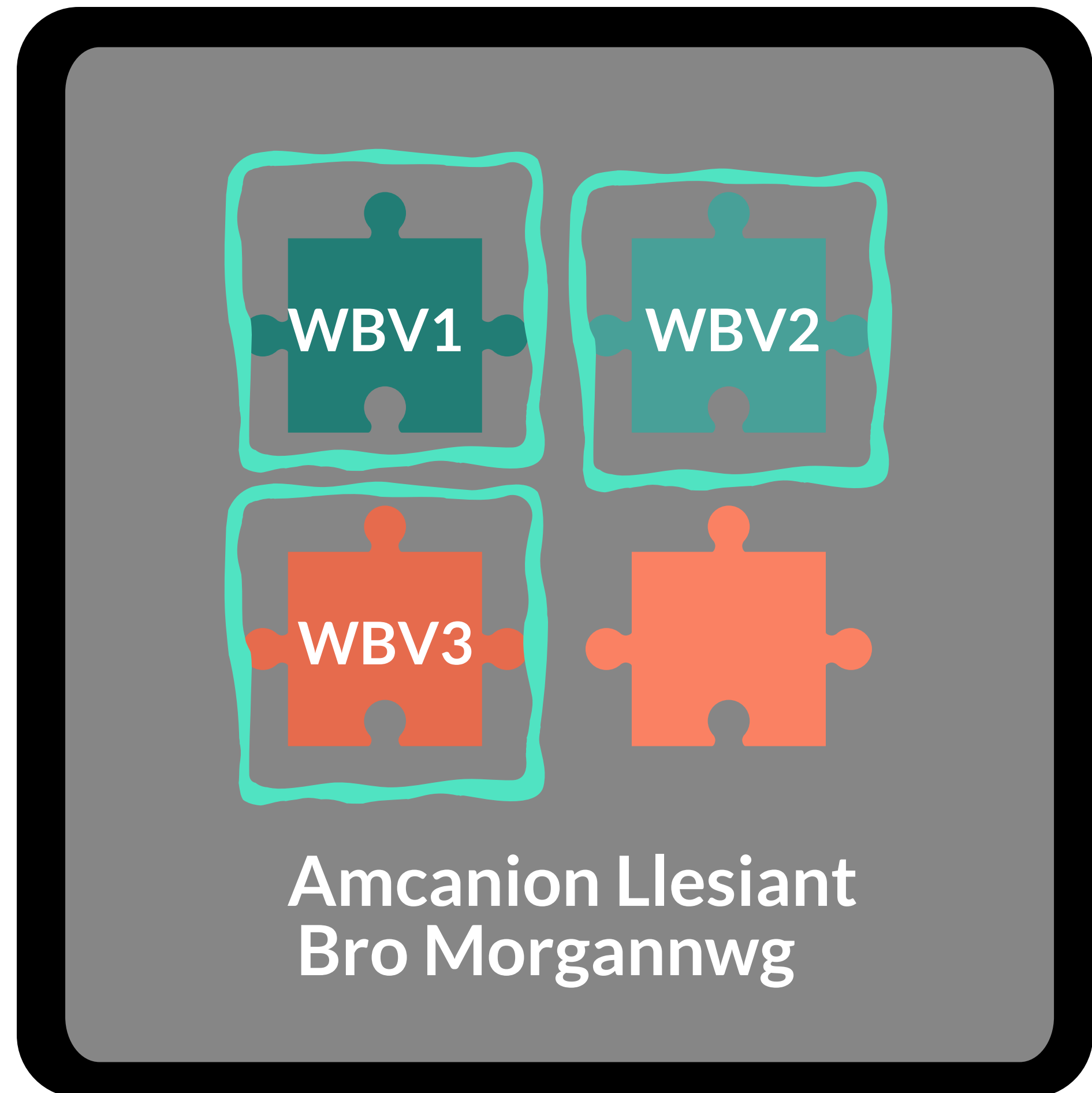
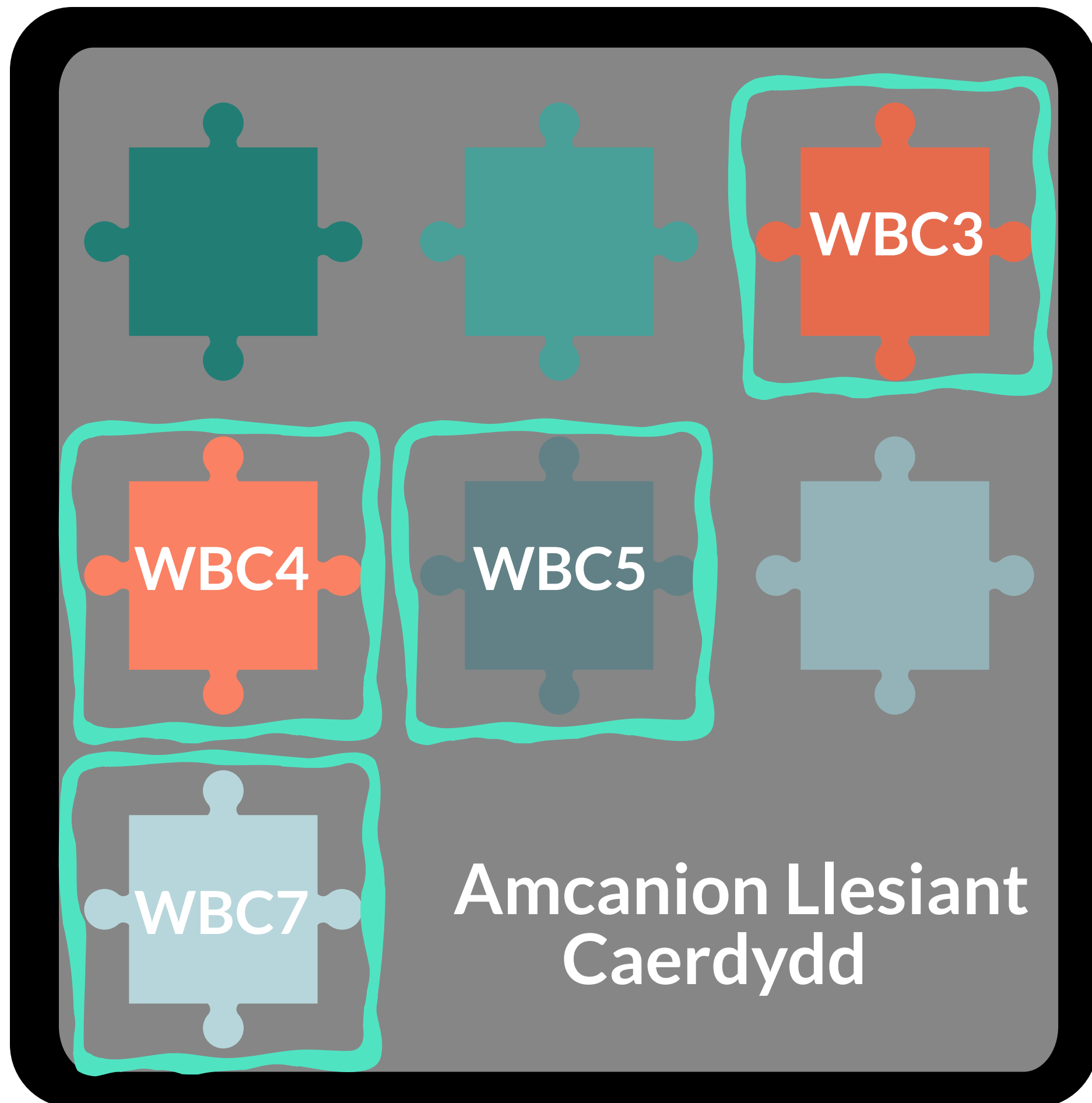
6. Datblygu Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig newydd lle y bydd pob asiantaeth sy'n gweithio mewn dulliau integredig, amlddisgyblaethol yn darparu gwasanaethau priodol i blant, pobl ifanc ac oedolion sydd ag anhwylder sbectrwm awtistiaeth, gan fynd i'r afael â'u hanghenion emosiynol a rhyngweithio cymdeithasol, a'u hanghenion yn ymwneud ag addysg, iechyd a chyflogaeth

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

3: Anabledd Dysgu ac Awtistiaeth

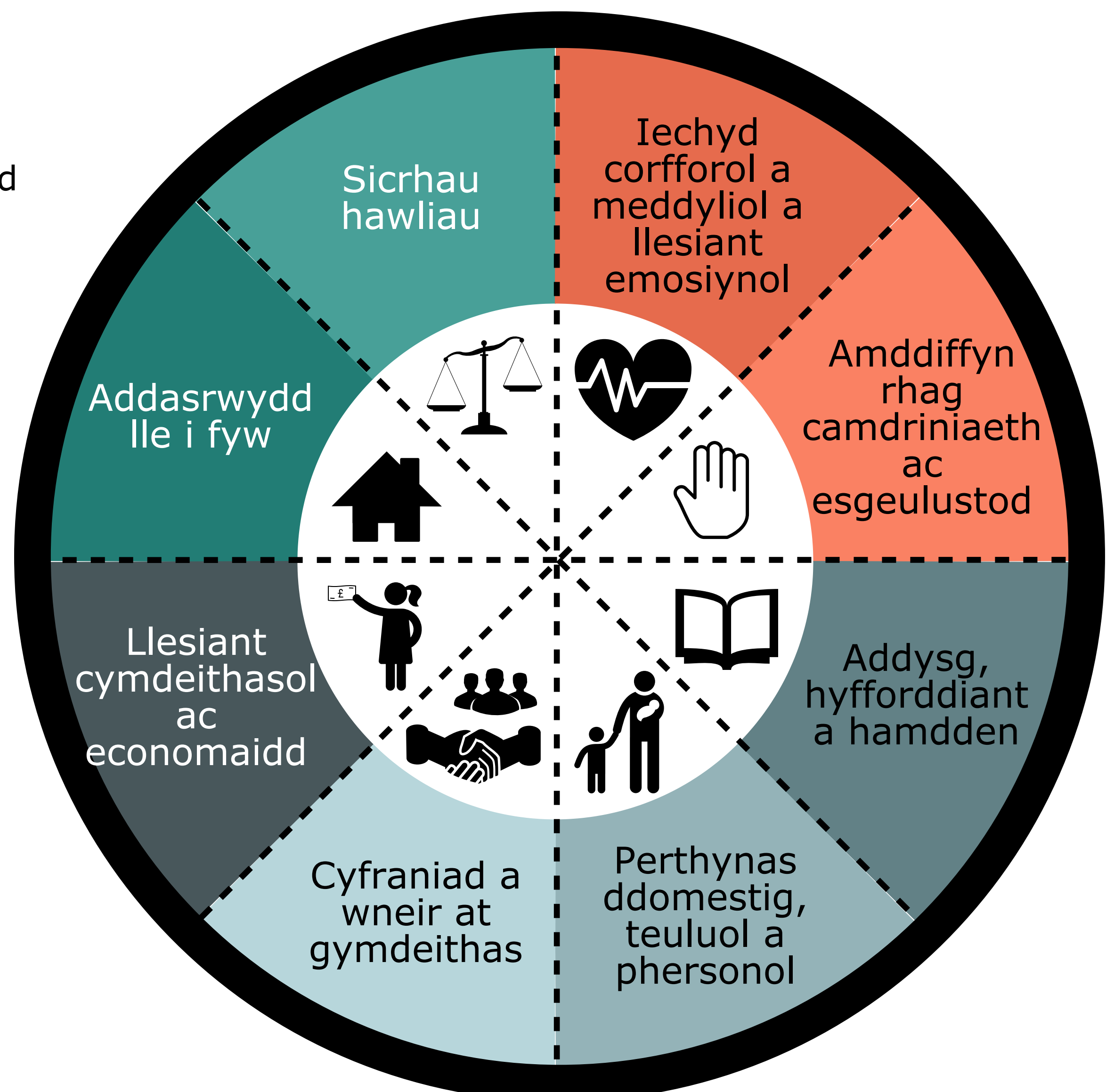
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

4: Gwasanaethau Integredig Cymorth i Deuluoedd

Beth oedd yr Asesiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

- Nod y Tîm Cymorth i Deuluoedd Integredig (TCDI) yw cynnig ymyrraeth ddwys. Mae'r tîm yn un sgilgar ac amlddisgyblaethol sy'n ymyrryd â theuluoedd y cânt eu hatgyfeirio gan weithwyr cymdeithasol Gwasanaethau Plant Cyngor Caerdydd a Bro Morgannwg, i leihau lefel y risg a sicrhau canlyniadau cadarnhaol lle bynnag y bo modd ar gyfer y plant mwyaf agored i niwed.
- Caiff atgyfeiriadau eu gwneud gan fod pryderon amddiffyn plant gwirioneddol yn sgil camddefnyddio sylweddau gan riant/gofalwr. Yn unol â rhan 9 Deddf GCLI, mae'r meini prawf atgyfeirio wedi eu hehangu bellach i gynnwys teuluoedd sy'n dangos problemau yn deillio o drais neu gam-drin domestig neu anhwylder meddyliol.
- Ers 2012 mae gwasanaeth ar y cyd wedi bod yn weithredol rhwng Caerdydd a Bro Morgannwg, gyda chyllideb wedi ei chronni a chytundeb ffurfiol yn ei le rhwng Cyngor Dinas Caerdydd, Cyngor Bro Morgannwg a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro. Mae cyngor Caerdydd yn gweithredu fel yr awdurdod arweiniol ar gyfer y TCDI o fewn un tîm. Partneriaid eraill sydd wedi llofnodi'r cytundeb yw Bwrdd Iechyd Lleol Cwm Taf (ar gyfer Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed), Heddlu De Cymru, y Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol, Barnardo's ac Action For Children.
- Ystyriodd yr Asesiad o Anghenion y Boblogaeth faterion ar wahân a oedd yn ymwneud â theuluoedd, camddefnyddio sylweddau a thrais domestig, sydd wedi eu dwyn ynghyd i lywio blaenoriaethau'r Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol ar gyfer y TCDI.

What were the Key Care and Support Needs Identified?

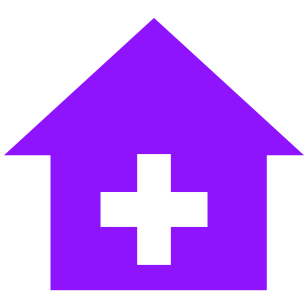
1

Angen 1 (A1):

Gwella cymorth i blant a phobl ifanc yr effeithir arnynt gan berthynas rhieni'n chwalu a thrais domestig

2

Angen 2 (A2):

Gwella mynediad prydlon at wasanaethau priodol, gan gynnwys gofal cynradd a gwasanaethau iechyd meddwl, a chymorth i bobl ifanc ag Anhwylder Diffyg Canolbwyntio a Gorfywiogrwydd ac Awtistiaeth

3

Angen 3 (A3):

Gwella mynediad at wasanaethau priodol ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a phlant mewn angen, gan gydnabod cyfraddau cynyddol o broblemau emosiynol ac iechyd meddwl

4

Angen 4 (A4):

Darparu llety priodol a diogel

5

Angen 5 (A5):

Annog mwy o blant a phobl ifanc i gymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniadau sy'n effeithio arnynt

6

Angen 6 (A6):

Mynediad mwy prydlon at wasanaethau iechyd meddwl lefel isel (gan gynnwys cwnsela a chymorth i deuluoedd)

7

Angen 7 (A7):

Gwella cymorth i deuluoedd pobl â phroblemau iechyd meddwl

8

Angen 8 (A8):

Atal a lleihau achosion o brofiadau plentyndod negyddol

9

Angen 9 (A9):

Sicrhau bod ymagweddau wedi eu harwain gan anghenion a pheryglon

10

Angen 10 (A10):

Gwella cydlynid rhwng gwasanaethau

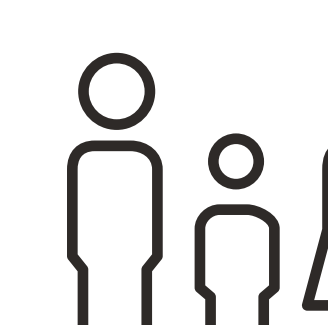
11

Angen 11 (A11):

Gwella mynediad at wasanaethau iechyd meddwl a chamddefnyddio sylweddau, a sesiynau cwnsela yn dilyn rhyddhau o'r carchar

12

Angen 12 (A12):

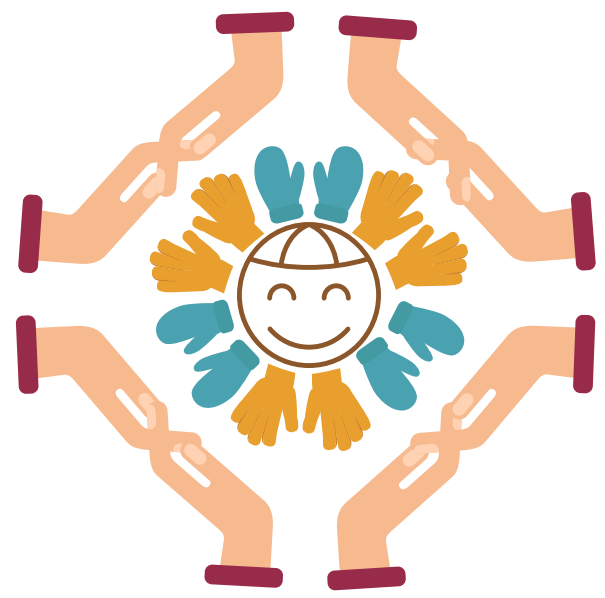
Gwella cymorth i sicrhau sefydlogrwydd teuluol

4: Gwasanaethau Integredig Cymorth i Deuluoedd

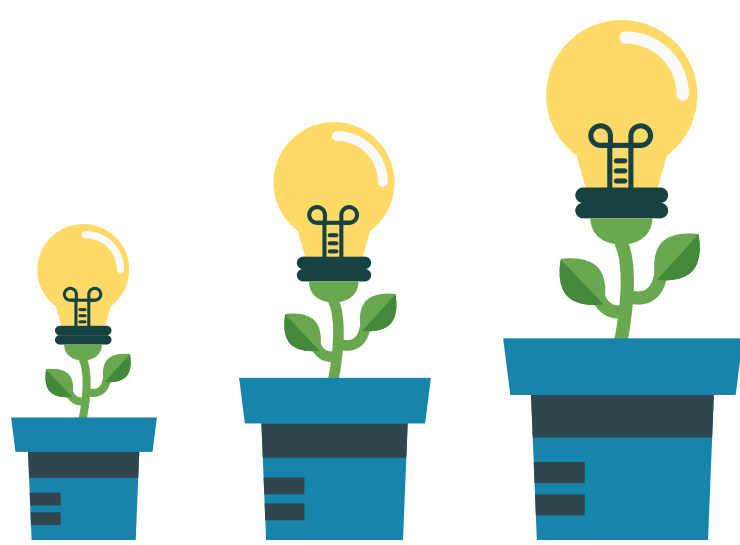
Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd y Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol yn eu cyflawni:

1.

Parhau i ddarparu ymyrraeth ddwys gyda theuluoedd wedi'u hatgyfeirio gan Wasanaethau Plant lle y ceir pryderon difrifol o ran diogelwch plant yn sgil camddefnyddio sylweddau gan riant/gofalwr, cam-drin domestig neu broblemau iechyd meddwl

2.

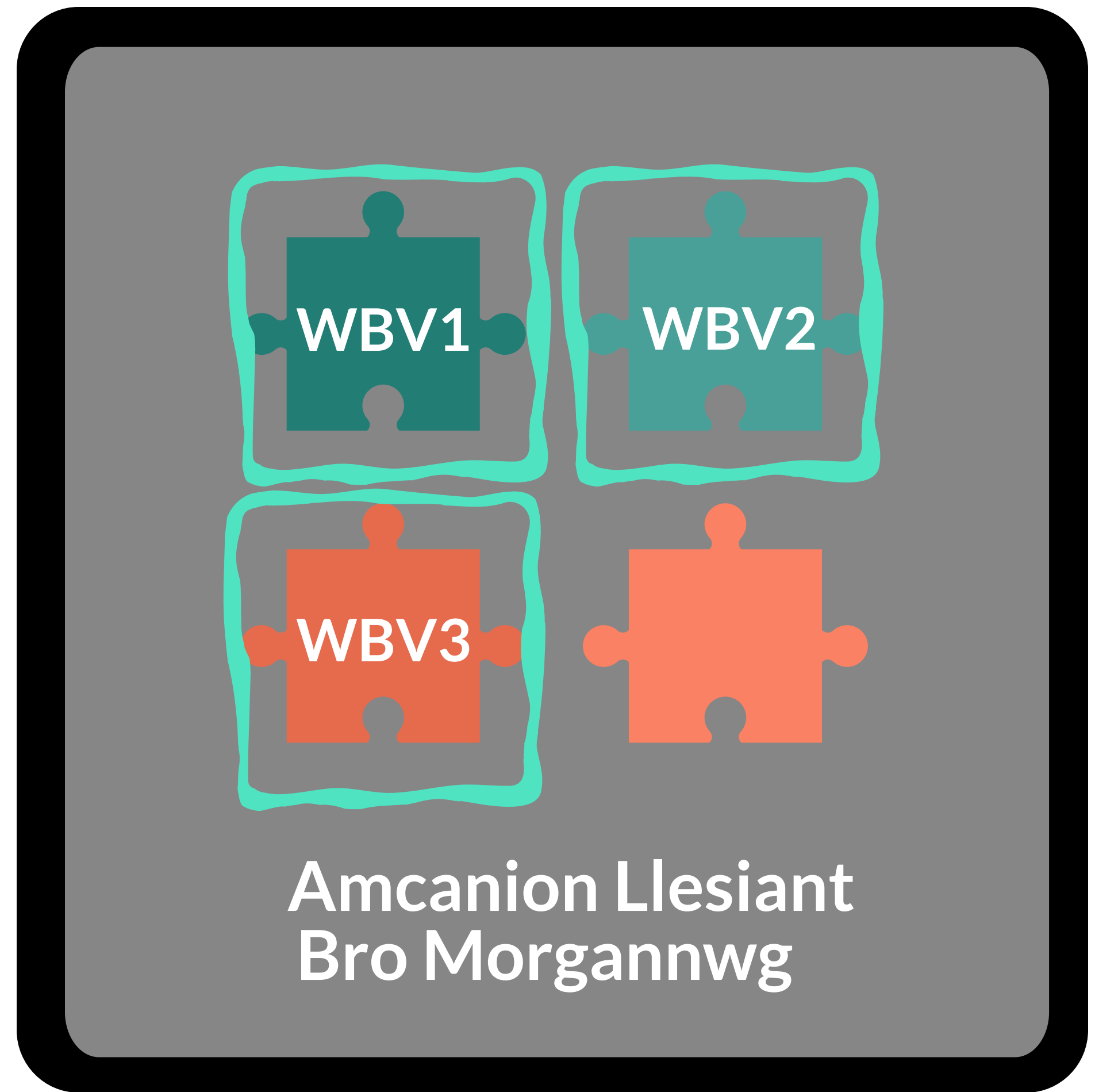
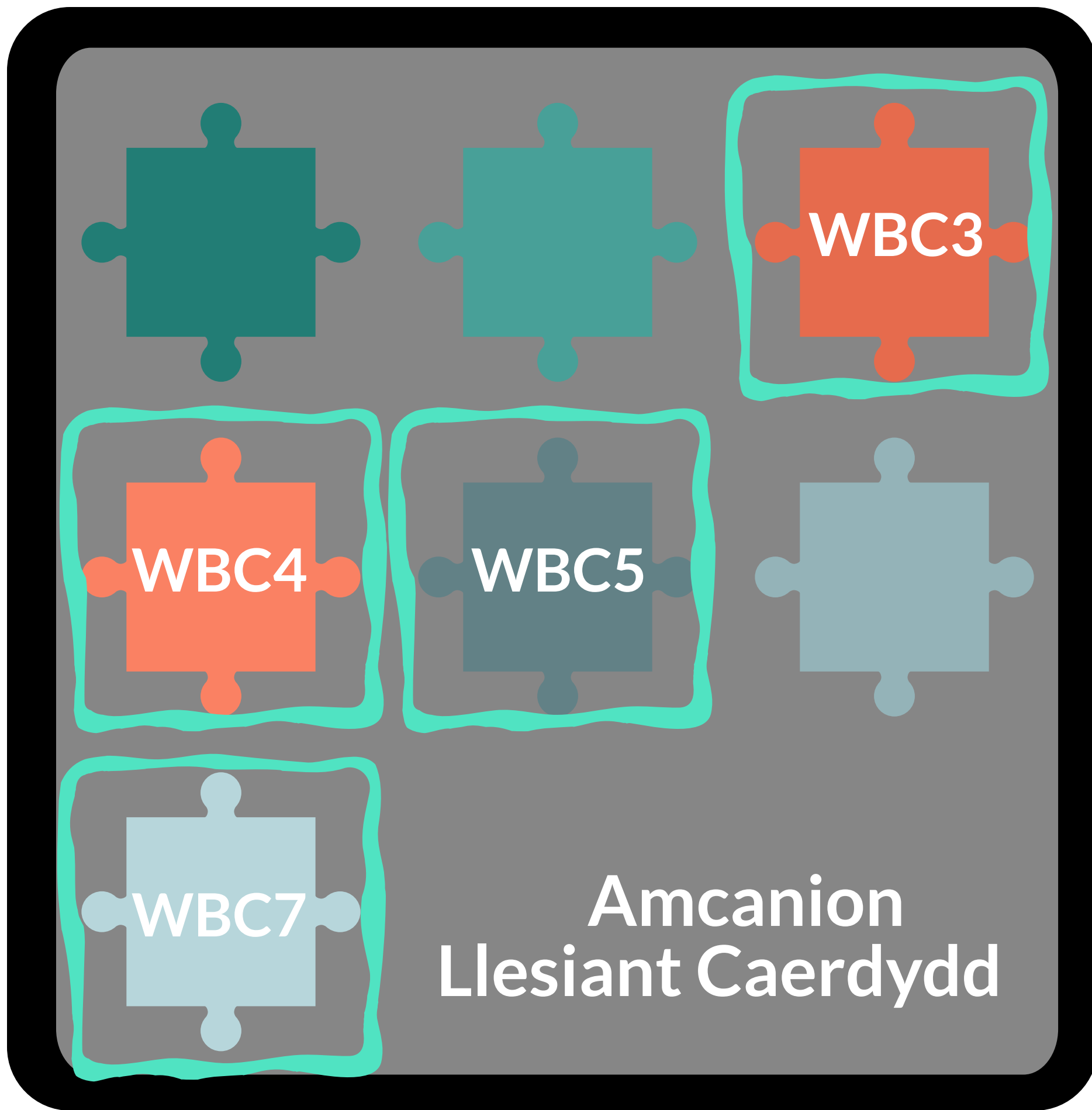
Archwilio ymestyn y model Gwasanaeth Cymorth i Deuluoedd Integredig i gynnwys anghenion eraill rhieni (e.e. anabledd dysgu) ac ystyried sut y gall helpu i fynd i'r afael â phrofiadau plentyndod andwyol

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

4: Gwasanaethau Integredig Cymorth i Deuluoedd

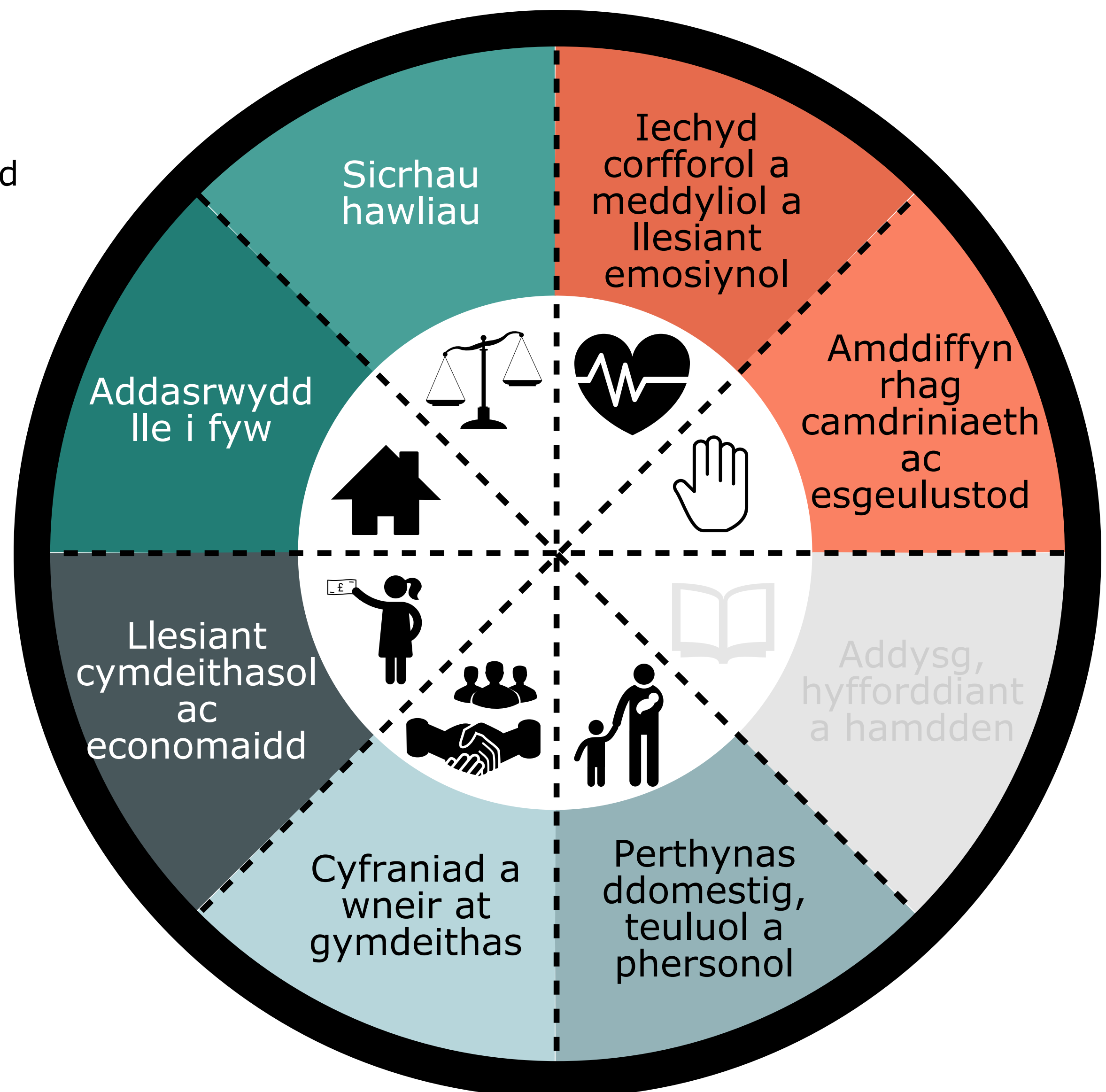
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

5: Gofalwyr Ifanc a Gofalwyr sy'n Oedolion

Beth oedd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

- Yng nghyfrifiad 2011, cofnodwyd 50,580 o ofalwyr yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg. Roedd hyn yn cynrychioli cynnydd o 12% o'i gymharu â'r nifer yn y Cyfrifiad blaenorol, 10 mlynedd ynghynt. Mae cyfran y boblogaeth yn y naill ranbarth a'r llall sy'n nodi eu hunain fel gofalwyr yn is na chyfartaledd Cymru.
- Cwblhawyd arolwg o ofalwyr yng Nghaerdydd a'r Fro yn 2011, ac roedd 292 o ymatebwyr. O'r ymatebwyr, roedd y mwyafrif yn ferched (72%) ac yn gofalu llawn amser (72%). Roedd y rhan fwyaf yn gofalu am un person (87%) er bod mwy nag un ym mhob deg (13%) yn gofalu am ddau neu fwy o bobl. Roedd dau draean o ofalwyr wedi bod yn gofalu am fwy na 5 mlynedd gan gynnwys bron hanner (46%) yn gofalu am dros 10 mlynedd. Roedd tri chwarter (77%) yn 40 oed neu'n hŷn, gan gynnwys chwarter (24%) a oedd yn 75 oed neu'n hŷn.
- Gofalwr ifanc yw rhywun sy'n 18 oed neu'n iau sy'n helpu i edrych ar ôl perthynas sydd â chyflwr, megis anabledd, salwch, cyflwr iechyd meddwl neu broblem alcohol neu gyffuriau.
- Yng Nghyfrifiad 2011, nodwyd bod 1,579 o ofalwyr ifanc yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg, er y caiff ei gydnabod bod y Cyfrifiad yn tanamcangyfrif nifer y gofalwyr ifanc o'i gymharu â chanlyniadau arolygon o blant ysgol ledled y DU lle y gofynnir iddynt a oes cyfrifoldebau gofalu ganddynt. Mae oedolion ifanc sy'n ofalwyr (18-25 oed) yn hynod agored i niwed yn y cyfnod pontio adeg gadael ysgol, ac yn fwy tebygol o beidio â bod mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant (NEET).

Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

1

Angen 1 (A1):

Gwella mynediad at wybodaeth (gan gynnwys cymorth ariannol a gwasanaethau sydd ar gael)

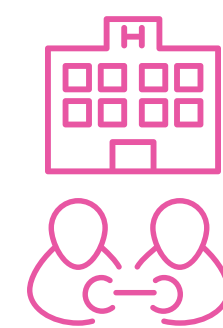
2

Angen 2 (A2):

Gwella gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus er mwyn galluogi mynediad at weithgareddau iechyd a llesiant

3

Angen 3 (A3):

Sicrhau yr ymgynghorir â gofalwyr yn rhan o'r broses gynllunio rhyddhau cleifion o'r ysbyty

4

Angen 4 (A4):

Sicrhau tai priodol i fodloni anghenion unigolion, a galluogi pobl i aros yn annibynnol

5

Angen 5 (A5):

Darparu gofal seibiant hygyrch (yn cynnwys seibiant brys) i'r rhai mewn angen

6

Angen 6 (A6):

Sicrhau bod mwy o gymorth iechyd meddwl ar gael i ofalwyr

7

Angen 7 (A7):

Lleihau unigrwydd ac allgáu cymdeithasol

8

Angen 8 (A8):

Nodi gofalwyr a rhoi cymorth i'r rhai mewn angen

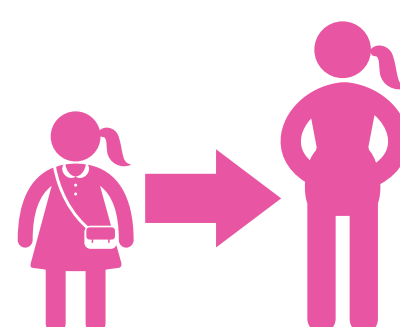
9

Angen 9 (A9):

Gwella mynediad at aseiad gofalwyr

10

Angen 10 (A10):

Galluogi pontio llyfnach rhwng gwasanaethau plant ac oedolion

11

Angen 11 (A11):

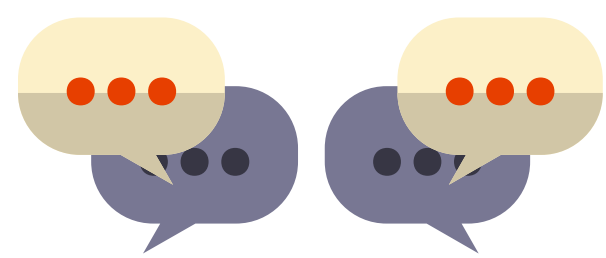
Mynd i'r afael ag achosion o ofalwyr yn teimlo eu bod yn cael eu beirniadu gan wasanaethau

5: Gofalwyr Ifanc a Gofalwyr sy'n Oedolion

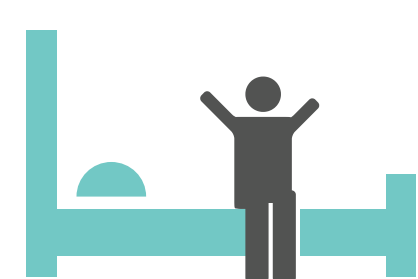
Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd y Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol yn eu cyflawni:

1.

Nodi a rhoi model ymgysylltu ar waith wedi'i seilio ar arfer da

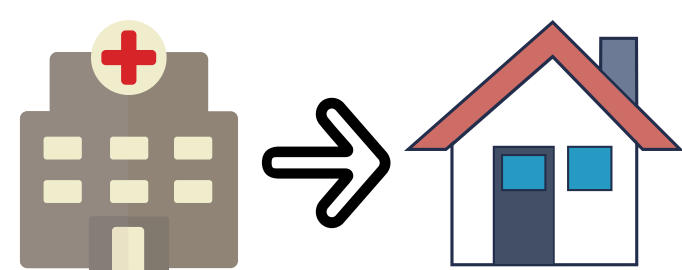
2.

Gwella cymorth corfforol ac emosiynol i ofalwyr ifanc, gan gynnwys seibiant argyfwng a seibiant a gynllunnir ymlaen llaw a lleihau'r perygl o brofiadau plentyndod niweidiol

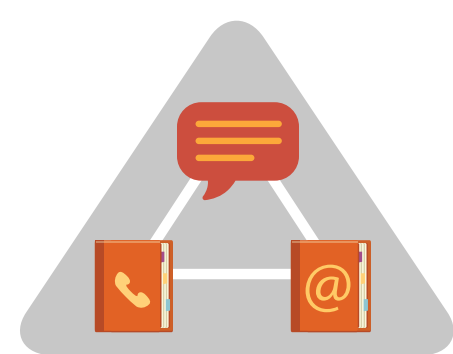
3.

Gwella cymorth corfforol ac emosiynol i ofalwyr sy'n oedolion, gan gynnwys gofal ysbeidiol brys ac wedi ei gynllunio

4.

Cael gofalwyr, gan gynnwys gofalwyr ifanc, i gymryd rhan yng nghynlluniau derbyn a rhyddhau cleifion o'r ysbyty os yw'r person sydd dan ei ofal yn yr ysbyty

5.

Cynnig gwybodaeth sy'n hawdd cael gafael arno i ofalwyr a pherthnasau mewn ystod o fformatau ac ieithoedd trwy bwyntiau gwybodaeth sy'n bodoli eisoes, megis gofal cynradd a llyfrgelloedd

6.

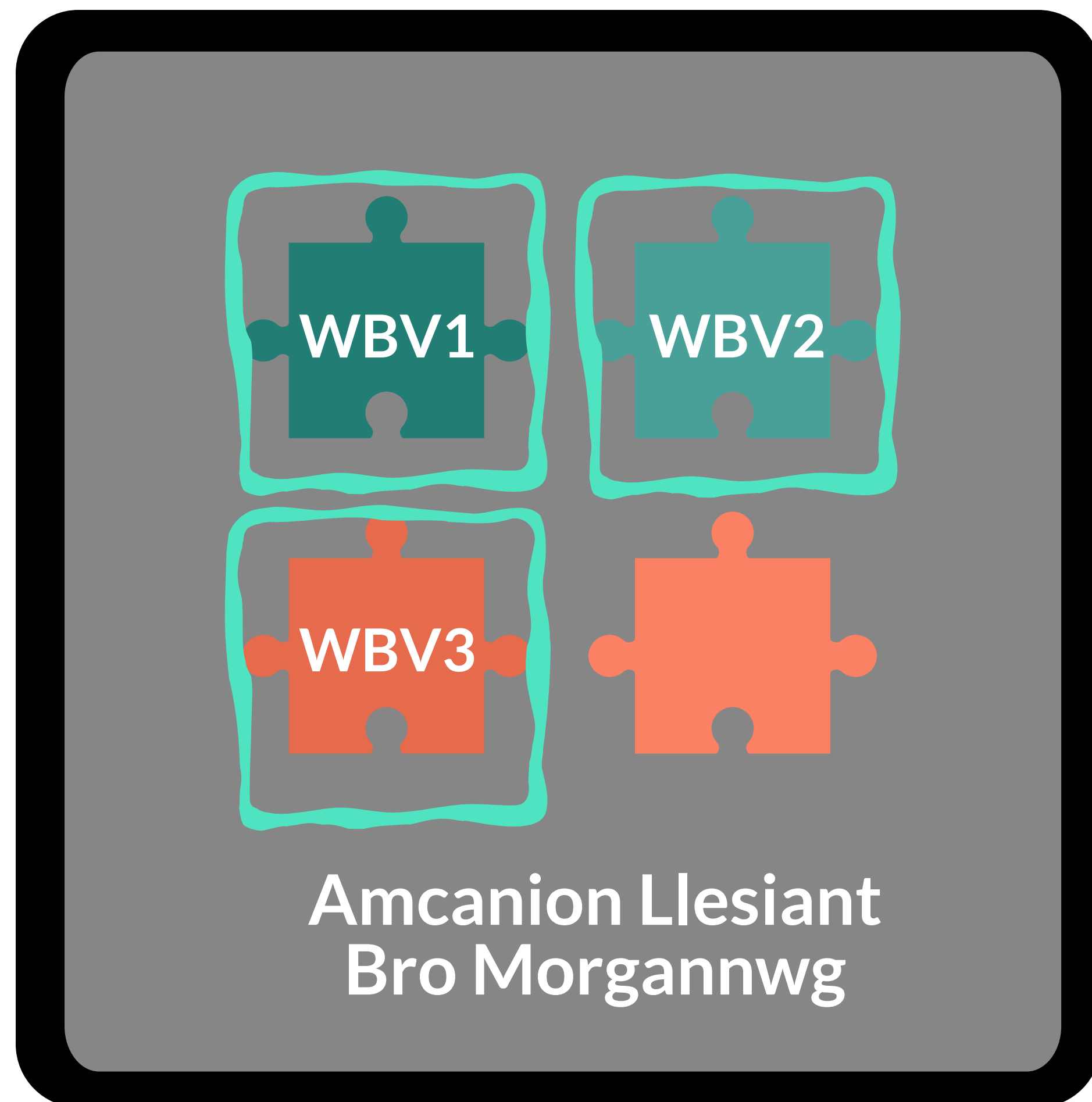
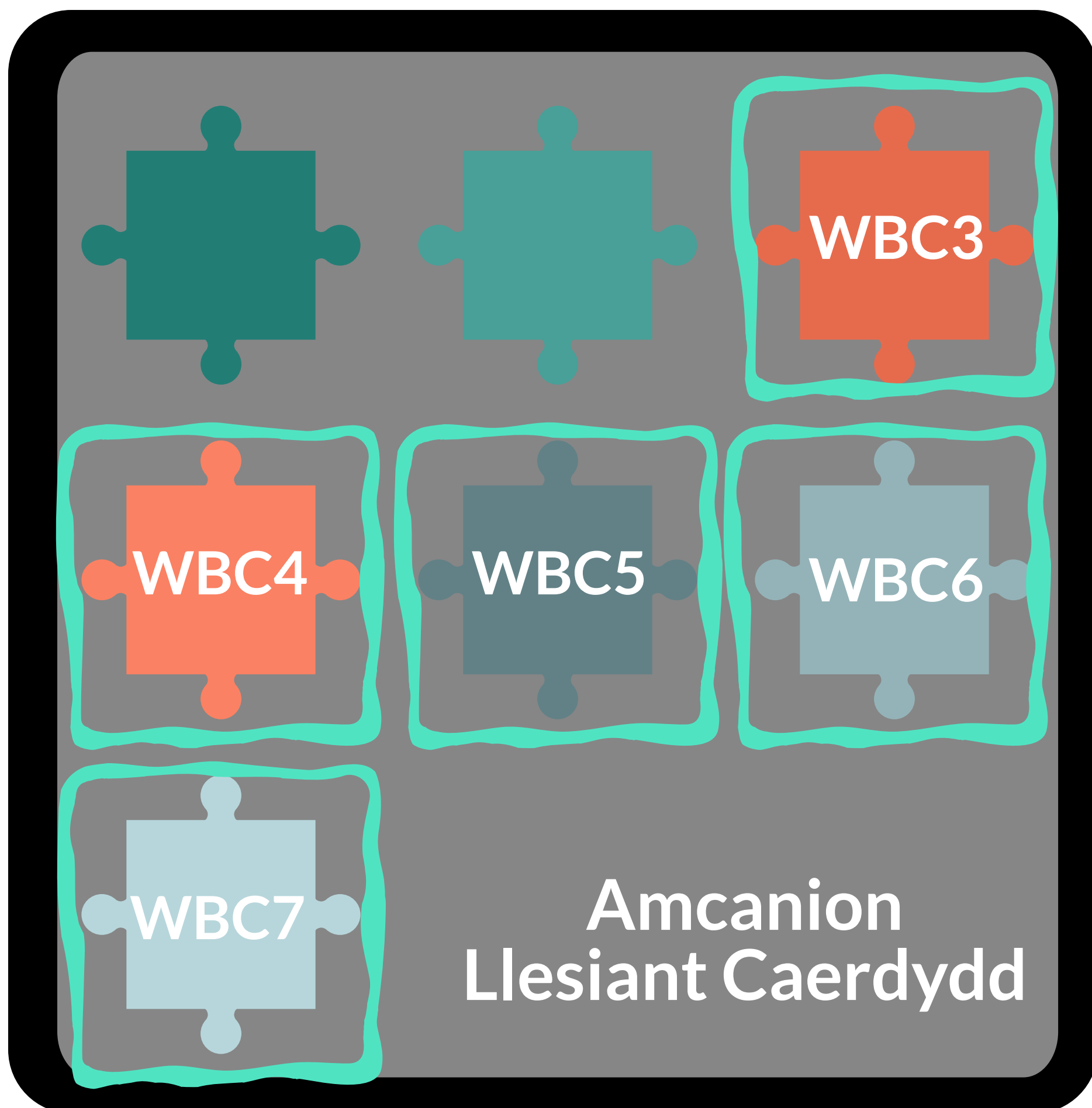
Cynyddu ymwybyddiaeth o ofalu a gofalwyr ymhlith y cyhoedd a gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol, (e.e. mabwysiadu ymagwedd debyg i Sicrhau bod Pob Cyswllt yn Cyfrif), er mwyn sicrhau y caiff gofalwyr eu nodi cyn gynted ag y bo modd a bod pawb sy'n rhan yn ymwybodol o'u hawliau fel gofalwyr

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

5: Gofalwyr Ifanc a Gofalwyr sy'n Oedolion

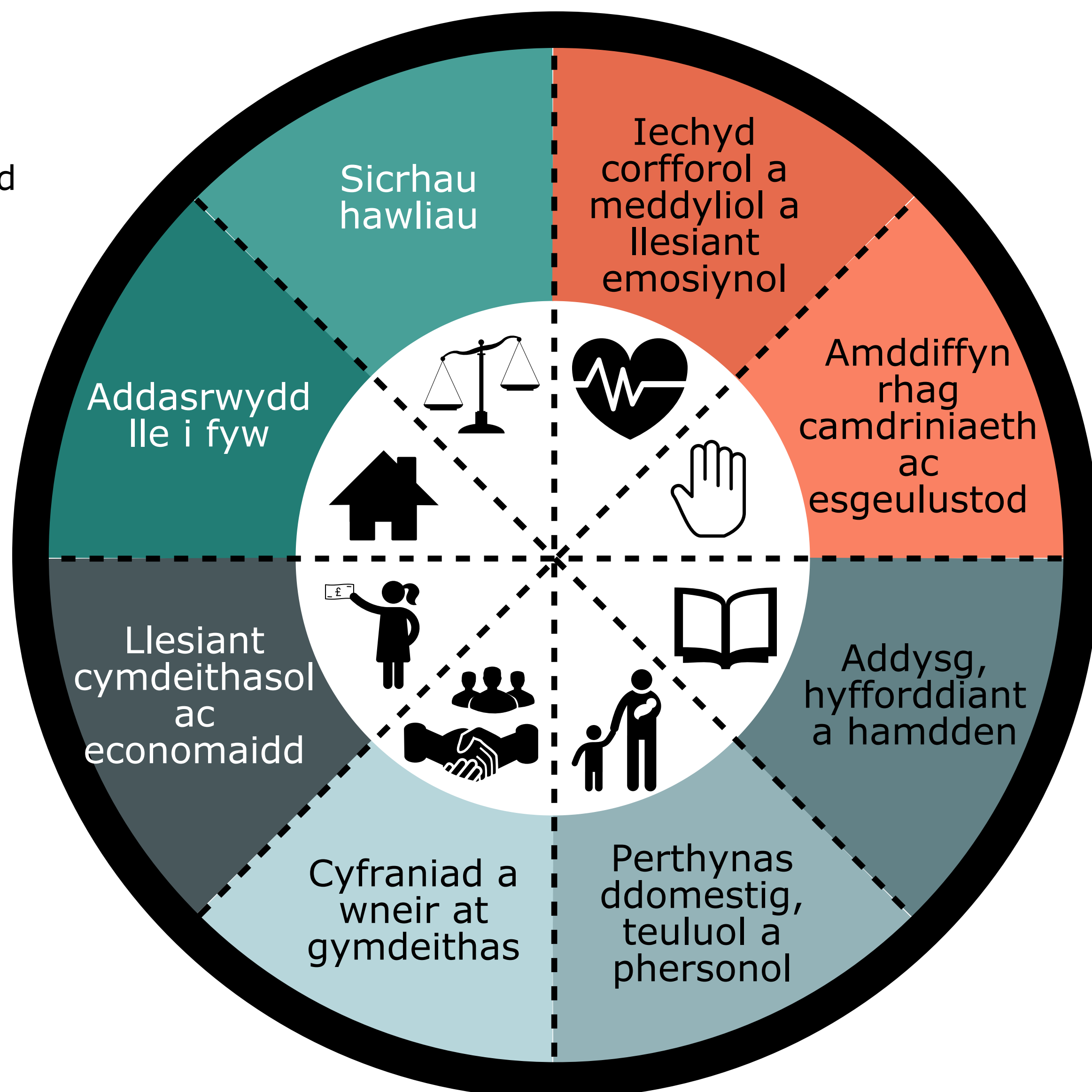
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

6: Iechyd ac Anableddau Corfforol

Beth oedd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

- Nododd dros 30,000 o bobl yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg bod cyflwr eu hiechyd yn "wael" neu'n "wael iawn", sef cyfradd o 6.4%. Mae hyn o'i gymharu â chyfartaledd Cymru o 7.4%.
- Roedd 1 o bob 7 o boblogaeth Cymru (15%) o'r farn bod eu gweithgareddau beunyddiol wedi eu cyfyngu'n sylweddol o ganlyniad i broblem iechyd tymor hir neu anabledd.
- Mae ymddygiad nad yw'n iach sy'n cynyddu'r perygl o afiechyd yn endemig ymhlith oedolion yng Nghaerdydd a'r Fro, er bod gwelliant i'w weld o safbwynt defnydd o alcohol a thybaco. Gellir osgoi llawer (ond nid pob un) o'r cyflyrau cronig sy'n achosi marwolaeth drwy newid ymddygiad yn ymwneud ag iechyd, e.e. mae dau o bob pump yn yfed mwy na'r canllaw ar gyfer alcohol (Caerdydd 42%, Y Fro 42%), nid yw dau draean yn bwyta digon o ffrwythau a llysiau (Caerdydd 64%, Y Fro 68%), mae dros hanner dros bwysau neu'n ordew (Caerdydd 52%, y Fro 53%), ac nid yw tri chwarter yn cael digon o ymarfer corff (Caerdydd 72%, y Fro 71%).

Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

1

Angen 1 (A1):

Gwella mynediad at wybodaeth a gwasanaetha

2

Angen 2 (A2):

Cynnal a gwella darpariaeth a chynaliadwyedd gwasanaethau cymunedol

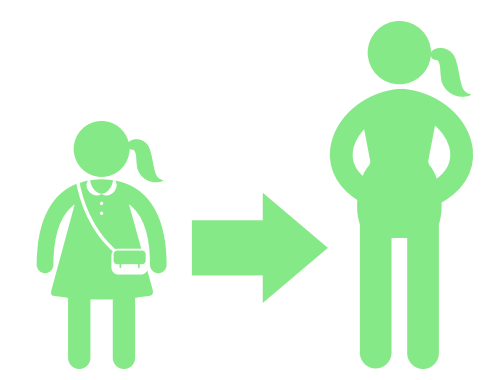
3

Angen 3 (A3):

Gwella hyblygrwydd gwasanaethau, gan gynnwys cynnig darpariaeth agosach i'r cartref

4

Angen 4 (A4):

Gwella pontio o wasanaethau plant i wasanaethau oedolion

5

Angen 5 (A5):

Integreiddio mwy ar wasanaethau iechyd, tai a gofal cymdeithasol

6

Angen 6 (A6):

Hyrwyddo a thargeddu gwasanaethau i fodloni anghenion grwpiau sy'n agored i niwed

7

Angen 7 (A7):

Gwella gwasanaethau trafniadaeth gyhoeddus er mwyn galluogi mynediad at weithgareddau hyrwyddo iechyd a llesiant

8

Angen 8 (A8):

Gwella'r defnydd o adeiladau cyhoeddus i gyd-gysylltu gwasanaethau a manteisio i'r eithaf ar adnoddau

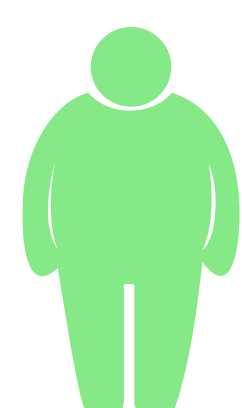
9

Angen 9 (A9):

Rhoi tai priodol i fodloni anghenion unigolion, a galluogi pobl i aros yn annibynnol

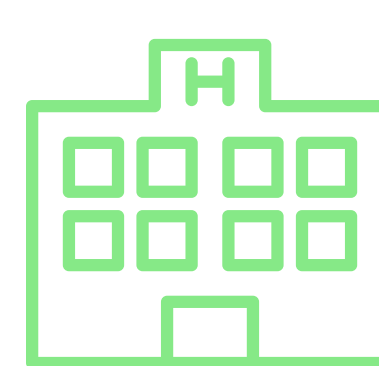
10

Angen 10 (A10):

Lleihau achosion o ymddygiad nad yw'n iach

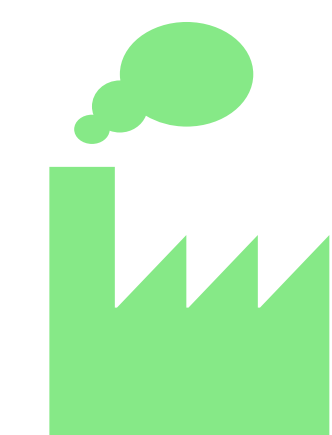
11

Angen 11 (A11):

Ymateb i'r nifer gynyddol o gyflyrau hirdymor

12

Angen 12 (A12):

Lleihau lefelau o lygredd aer

13

Angen 13 (A13):

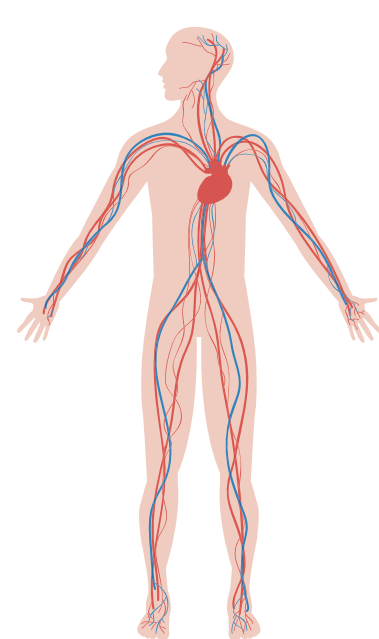
Lleihau nifer y bobl sy'n byw mewn tldi bwyd

6: Iechyd ac Anableddau Corfforol

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd Partneriaethau eraill yn eu harwain, a'r trefniadau cynllun ledled y rhanbarth:

1.

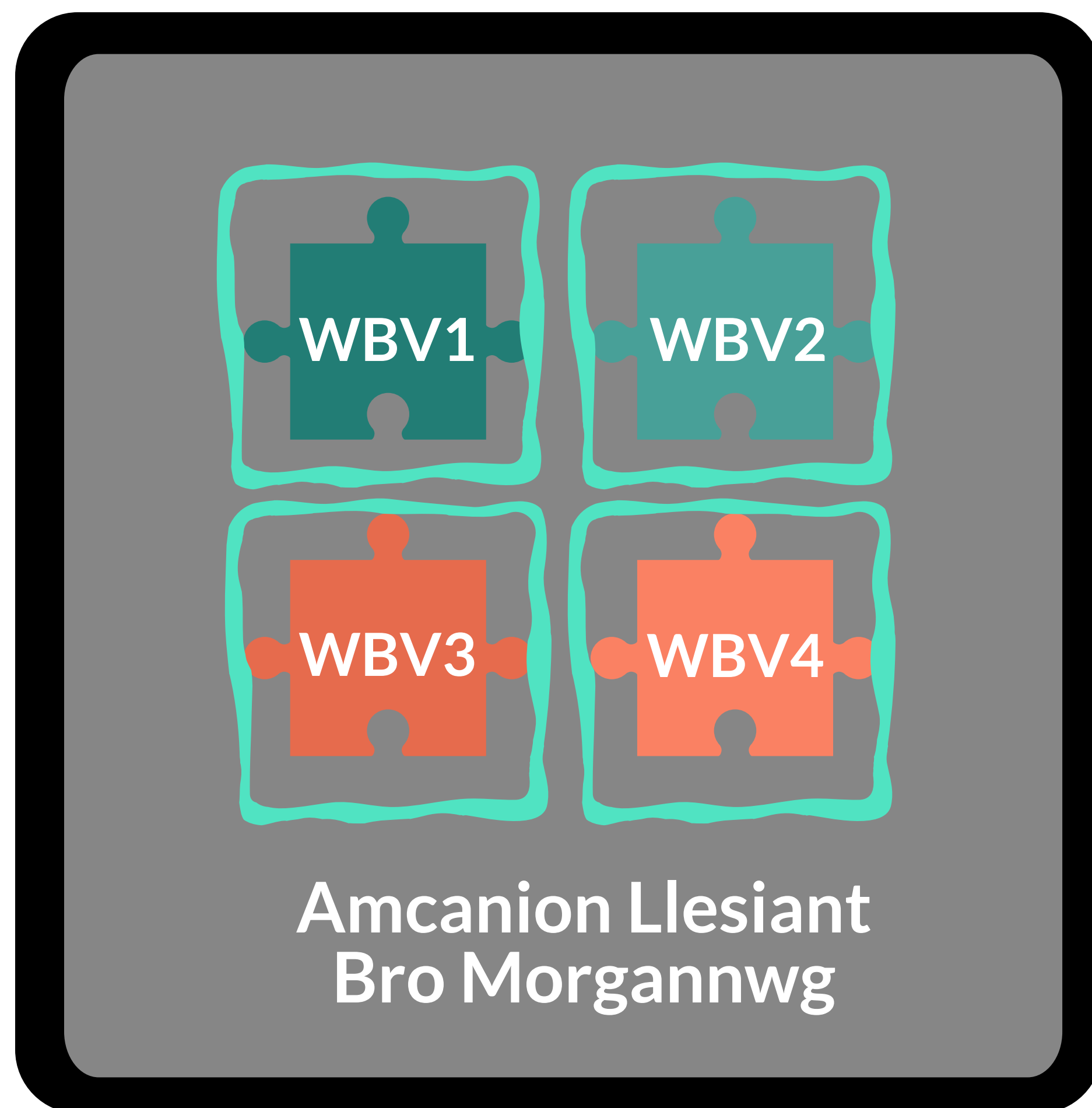
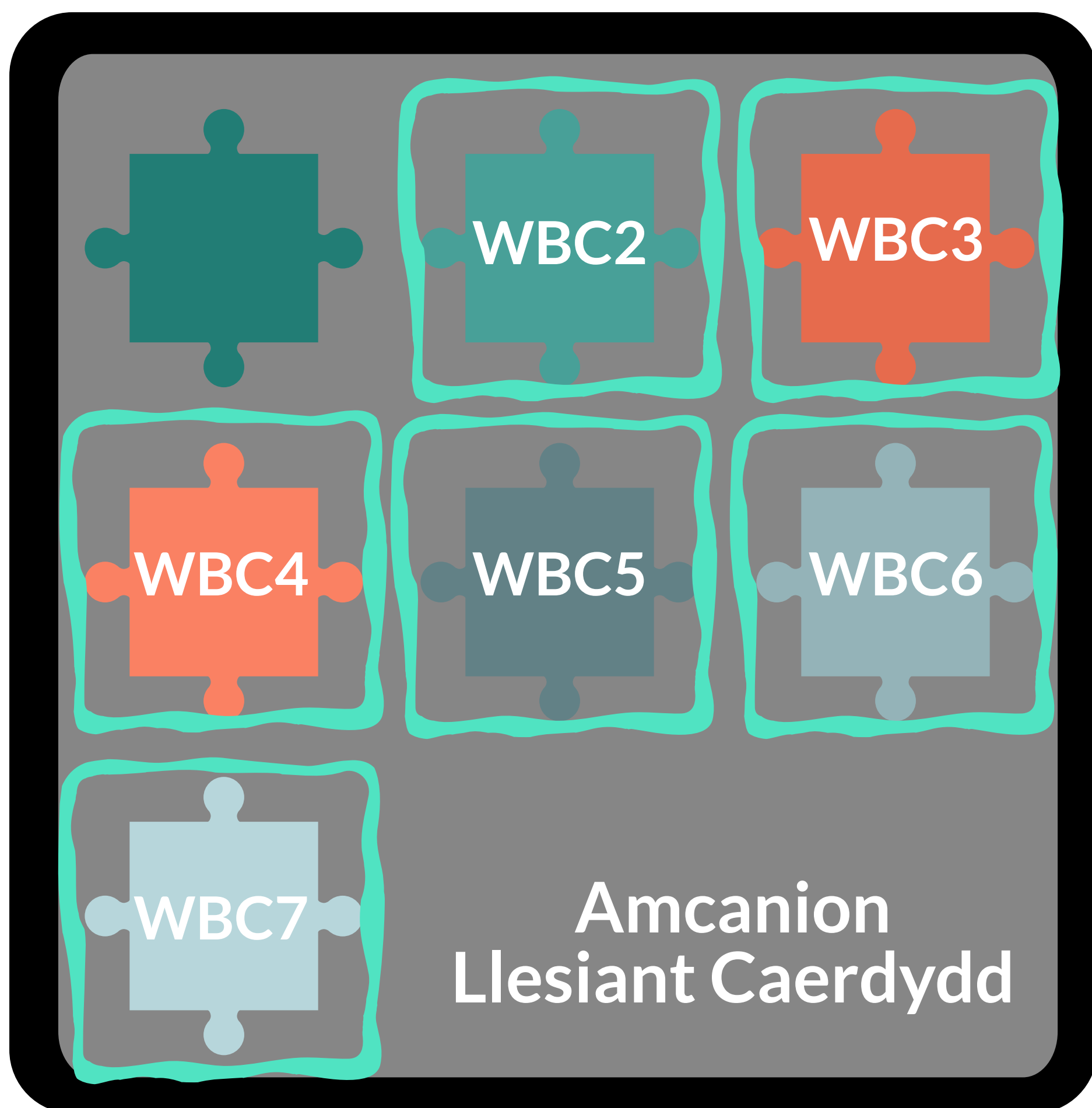
Hyrwyddo ymddygiad iach a gwella a diogelu iechyd a llesiant preswylwyr Caerdydd a Bro Morgannwg

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

6: Iechyd ac Anableddau Corfforol

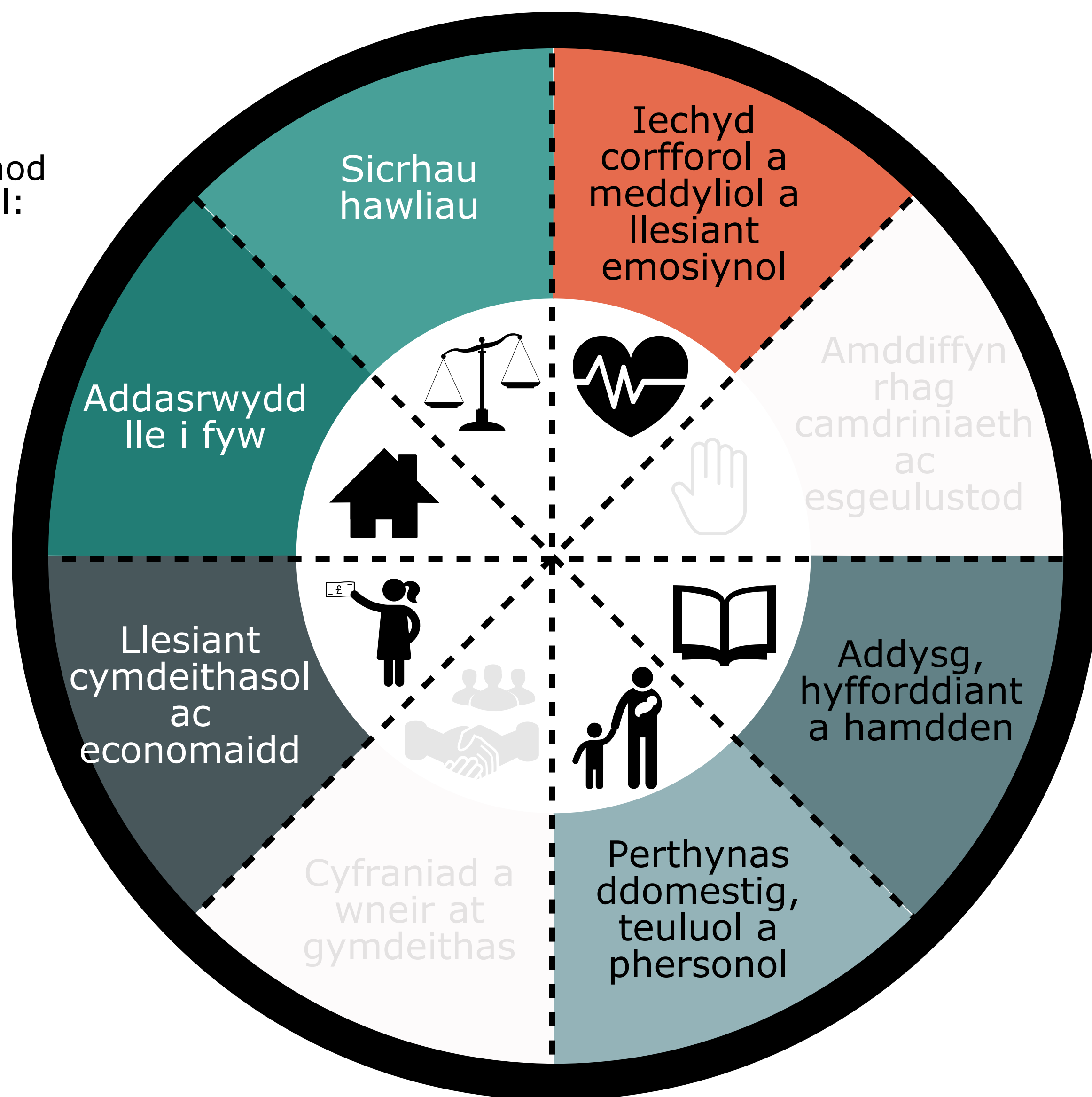
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

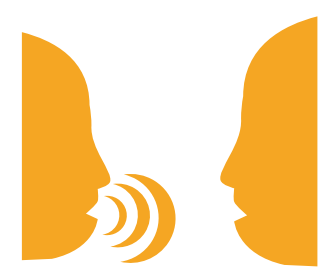
7: Iechyd Meddwl a Nam Gwybyddol Oedolion

Beth oedd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

- Mae llesiant meddyliol a hunanadroddwyd yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg yn unol â chyfartaledd Cymru, er bod hyn yn cuddio sgôr ychydig yn is yng Nghaerdydd o'i gymharu â Bro Morgannwg.
- Tanlinellodd aseiad anghenion iechyd diweddar o bobl â demensia yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg fod demensia wedi cymryd lle clefyd y galon fel y prif achos marwolaeth ymhlith merched yn Lloegr a Chymru.
- Amcangyfrifir bod oddeutu 5,000 o bobl â demensia yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg, a bod bron 6 o bob 10 (58%) wedi derbyn diagnosis.

Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

1

Angen 1 (A1):

Mynediad mwy prydlon at wasanaethau iechyd meddwl lefel isel (gan gynnwys cwnsela a chymorth i deuluoedd)

2

Angen 2 (A2):

Gwella'r broses o gyd-gysylltu gwybodaeth, cyngor a gwasanaethau

3

Angen 3 (A3):

Lleihau unigrwydd ac allgàu cymdeithasol (yn enwedig ymysg pobl â demensia, ceiswyr lloches a ffoaduriaid)

4

Angen 4 (A4):

Sicrhau tai priodol i fodloni anghenion unigolion, a galluogi pobl i aros yn annibynnol

5

Angen 5 (A5):

Parhau i weithredu dull partneriaeth rhwng y gwasanaethau statudol a'r trydydd sector

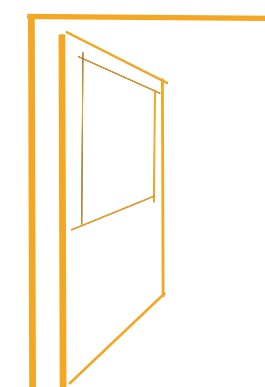
6

Angen 6 (A6):

Gwella cymorth i deuluoedd pobl â phroblemau iechyd meddwl

7

Angen 7 (A7):

Gwella mynediad at wasanaethau megis hybiau cymunedol a siopau untro

8

Angen 8 (A8):

Gwella gwybodaeth a chymorth i Feddygon Teulu allu llywio penderfyniadau ynghylch atgyfeiriadau

9

Angen 9 (A9):

Gwella cymorth i bobl â demensia, eu teuluoedd a'u gofalwyr

10

Angen 10 (A10):

Gwella mentora a chymorth i gymheiriaid er mwyn arwain pobl drwy'r system

7: Iechyd Meddwl a Nam Gwybyddol Oedolion

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Y blaenoriaethau allweddol sydd i gael eu harwain gan Bartneriaethau a threfniadau cynllunio eraill ar draws y rhanbarth yw cyflawni Cynllun 'Law yn Llaw Dros Iechyd Meddwl' Caerdydd a Bro Morgannwg, sy'n cynnwys sicrhau bod:

1.

Pobl yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg yn fwy cadarn ac yn fwy abl i ddelio ag achosion o lesiant meddyliol gwael pan fônt yn digwydd

2.

Ansawdd bywyd pobl yn gwella, yn enwedig trwy fynd i'r afael ag unigrwydd ac ynysu di-angen

3.

Gwasanaethau yn ateb anghenion poblogaeth amrywiol Caerdydd a Bro Morgannwg

4.

Pobl â phroblemau iechyd meddwl, eu teuluoedd a'u gofalwyr yn cael eu trin gydag urddas a pharch

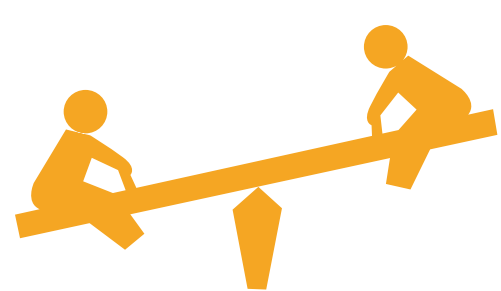
5.

Pob plentyn yn cael y dechrau gorau posib mewn bywyd, a alluogir drwy roi'r gefnogaeth sydd ei hangen ar rieni/gofalwyr

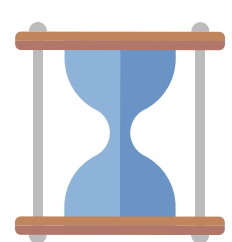
6.

Plant a phobl ifanc yn fwy cadarn ac yn fwy abl i ddelio ag achosion o lesiant meddyliol gwael pan fônt yn digwydd

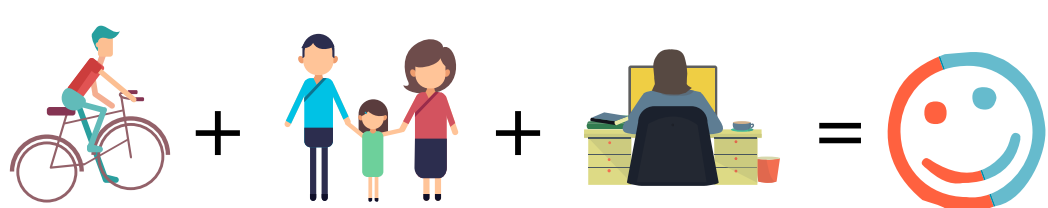
7.

Plant a phobl ifanc sy'n dioddef o broblemau iechyd meddwl yn gwella yn gynt

8.

Pobl â phroblemau iechyd meddwl yn gallu defnyddio gwasanaethau priodol ac amserol

9.

Pobl o bob oed yn profi gwellhad parhaus i'w hiechyd meddwl a'u llesiant trwy allu manteisio at gyfleoedd bywyd cadarnhaol

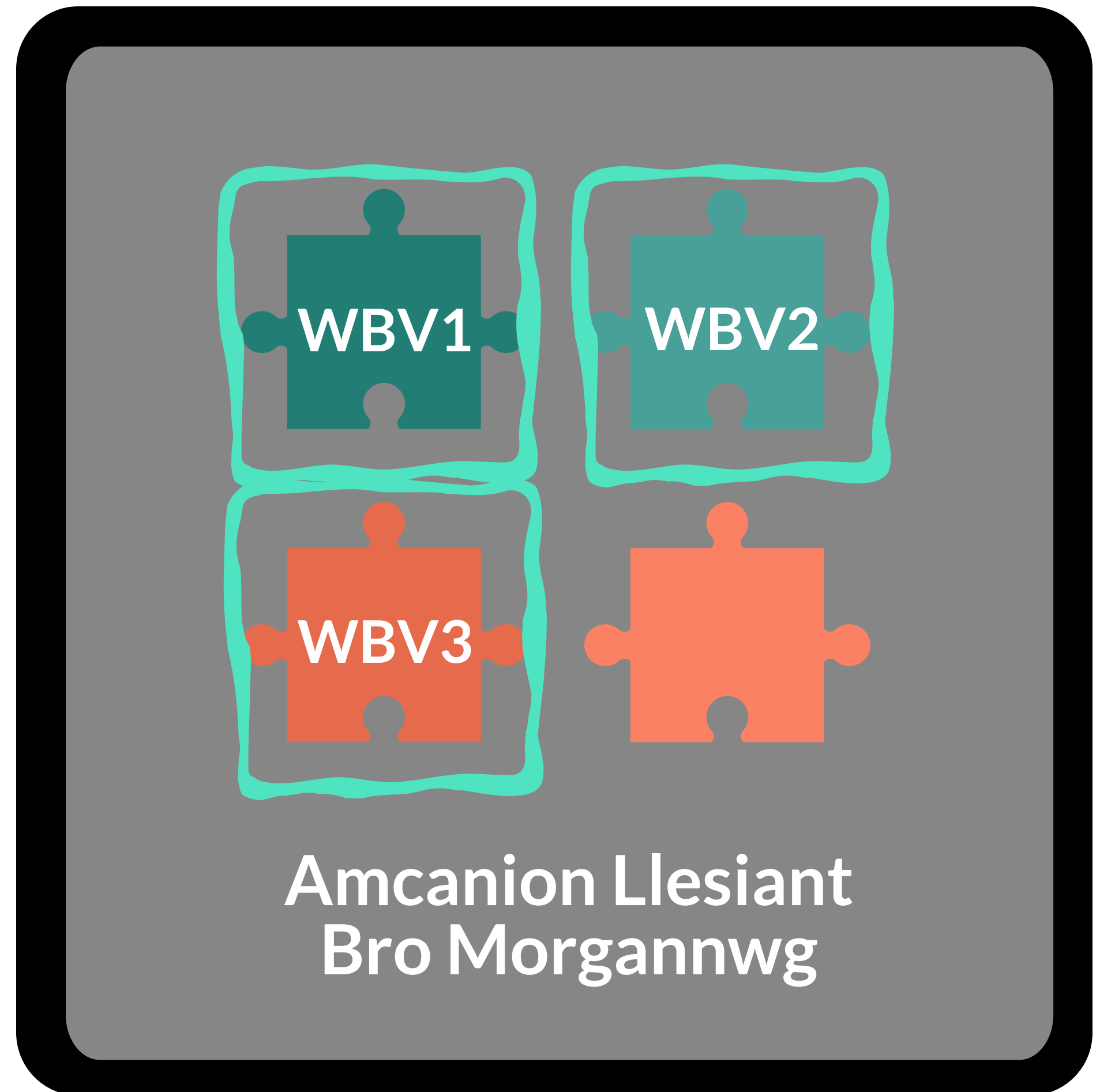
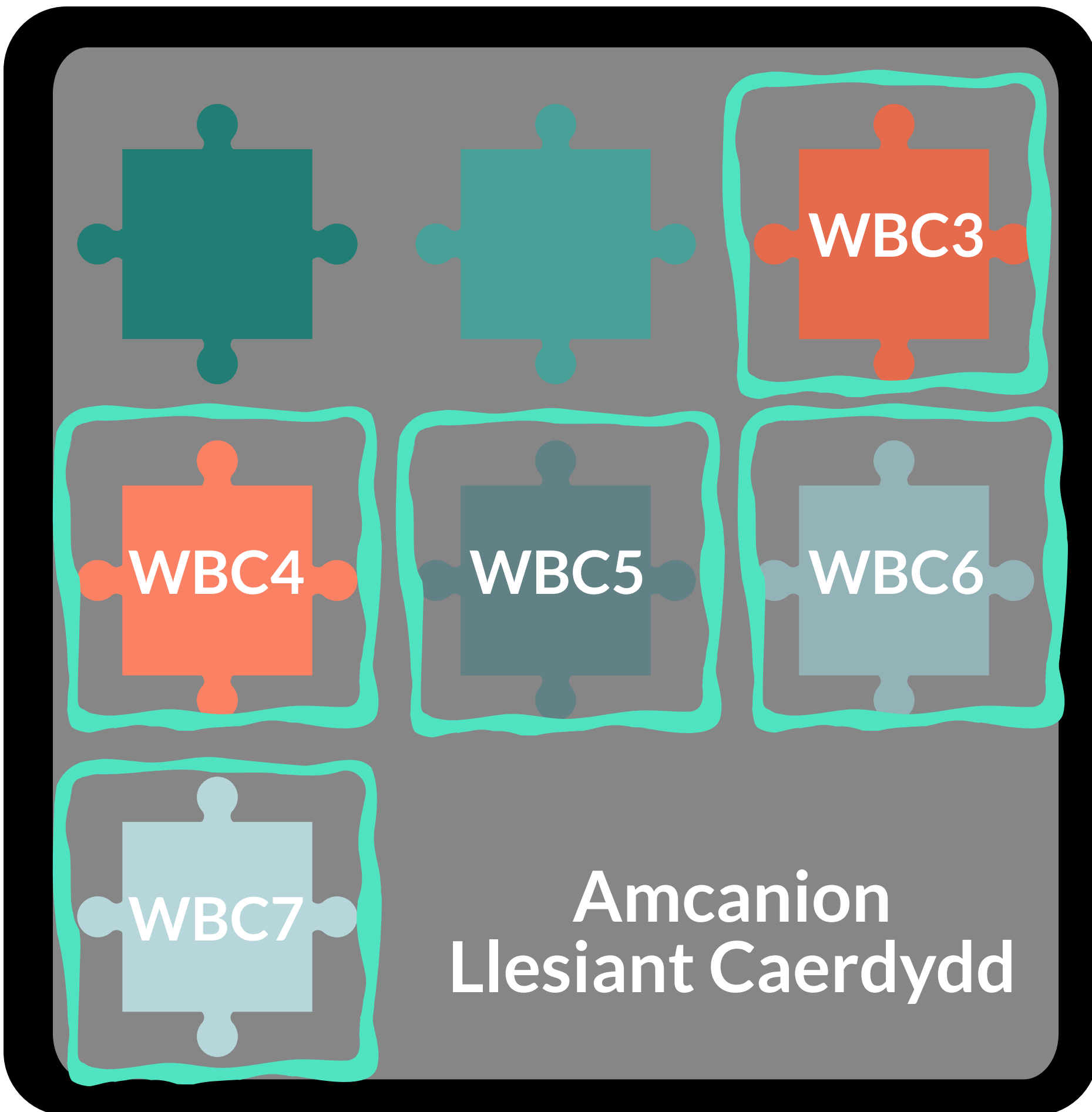
10.

Caerdydd a Bro Morgannwg yn rhanbarth demensia gyfeillgar

7: Iechyd Meddwl a Nam Gwybyddol Oedolion

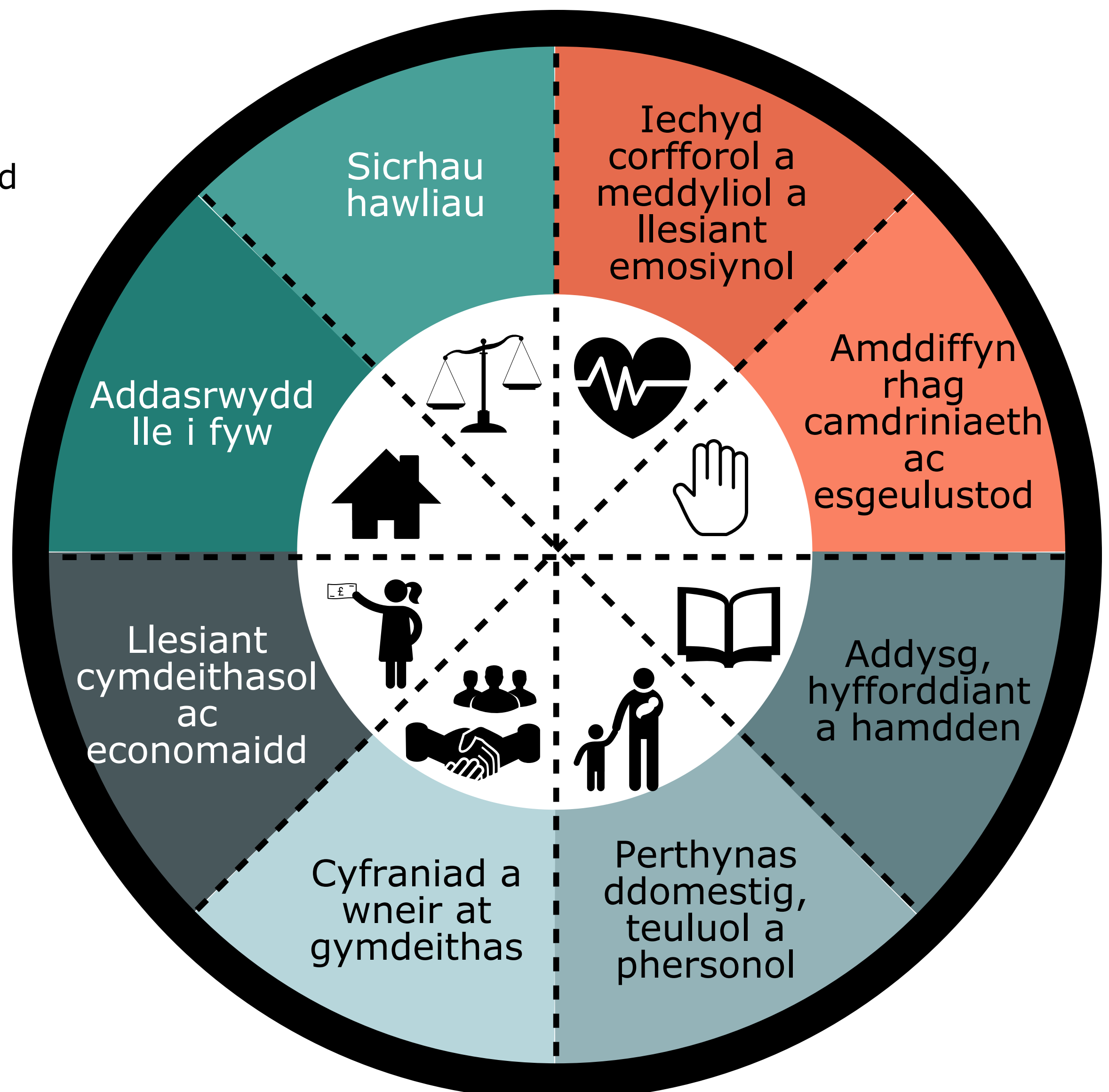
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

8: Nam Synhwyrdd a Cholli Cynneddf y Synhwyrdd

Beth oedd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

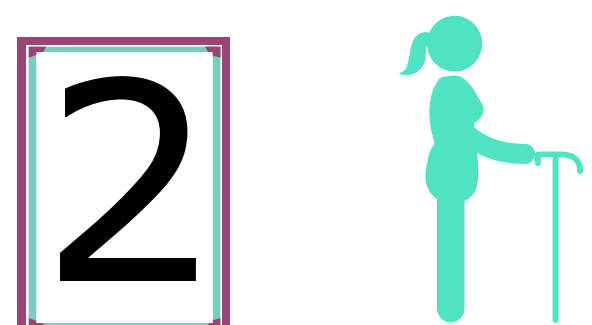
- Amcangyfrifir bod 9,430 o bobl yn byw â rhyw radd o nam ar y golwg yng Nghaerdydd a 4,560 ym Mro Morgannwg. O'r rhain mae 1,230 yng Nghaerdydd yn byw â nam ar y golwg difrifol a 610 yn y Fro.
- Yng Nghaerdydd, mae 11,980 o bobl â dirywiad macwlaidd cynnar sy'n gysylltiedig â henaint (AMD) a 6,030 yn y Fro. Ar ben hynny mae 2,870 o bobl yn byw â chatactau yng Nghaerdydd a 1,450 yn y Fro, ynghyd â 7,230 o bobl yng Nghaerdydd a 2,560 yn y Fro sydd â retinopathi diabetig. Disgwylir i niferoedd y bobl â retinopathi diabetig gynyddu'n sylweddol yng Nghaerdydd (17% o'i gymharu â chyfartaledd Cymru o 6%), a 5% yn y Fro.
- Amcangyfrifir bod gan 28,900 o bobl yng Nghaerdydd a 14,100 yn y Fro nam ar y clyw cymedrol neu ddifrifol.
- Yng Nghaerdydd, amcangyfrifir bod 1,840 o bobl yn byw â cholled synhwyrdd ddeuol (h.y. golwg a chlyw) o unrhyw ddifrifoldeb, ynghyd â 860 o bobl yn y Fro.

Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

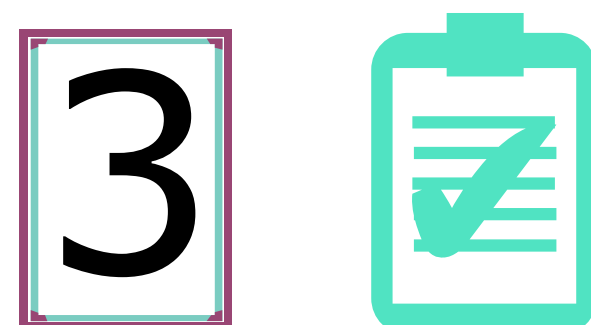
Angen 1 (A1):

Ei gwneud hi'n haws derbyn gwybodaeth am wasanaethau sydd ar gael

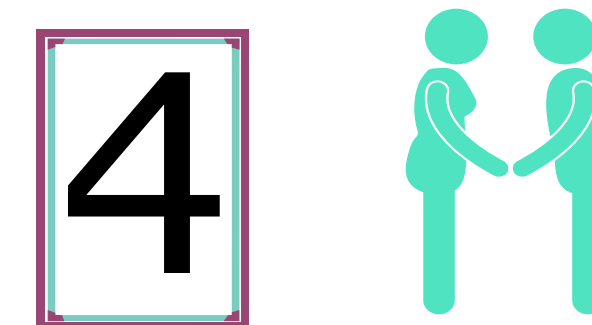
Angen 2 (A2):

Gwella cyfleoedd ar gyfer symud mwy ac adsefydlu

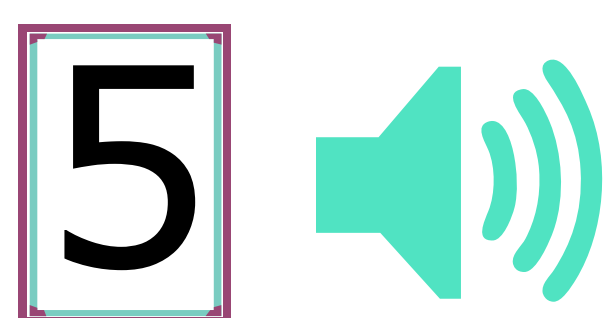
Angen 3 (A3):

Adolygu diben a defnydd i gofrestrau ar gyfer nam synhwyrdd

Angen 4 (A4):

Sicrhau mwy o gyfleoedd i wella rhyngweithio cymdeithasol, iechyd meddwl a llesiant

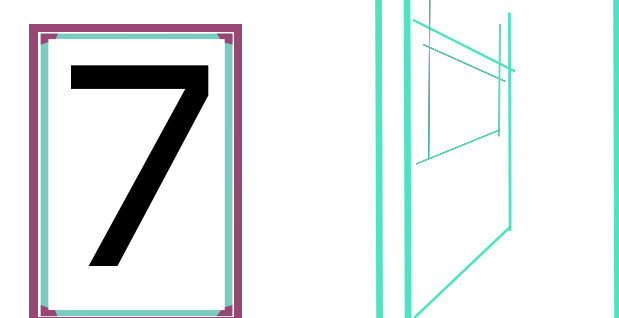
Angen 5 (A5):

Gwella darpariaeth offer a thechnoleg sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn

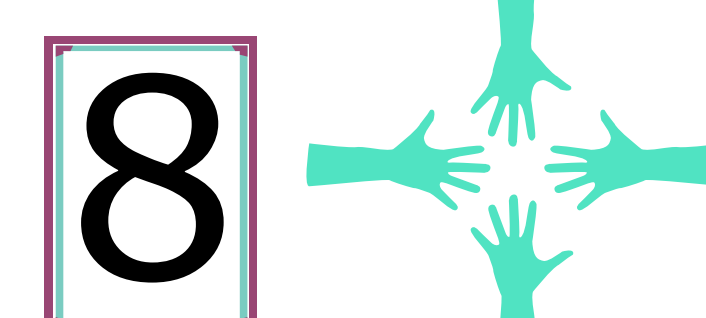
Angen 6 (A6):

Sicrhau tai priodol i fodloni anghenion unigolion, a galluogi pobl i fyw'n annibynnol

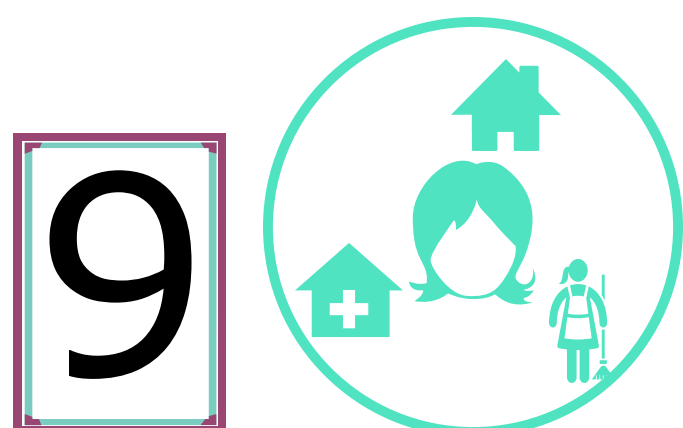
Angen 7 (A7):

Gwella mynediad at aseidiadau a gwasanaethau arbenigol priodol

Angen 8 (A8):

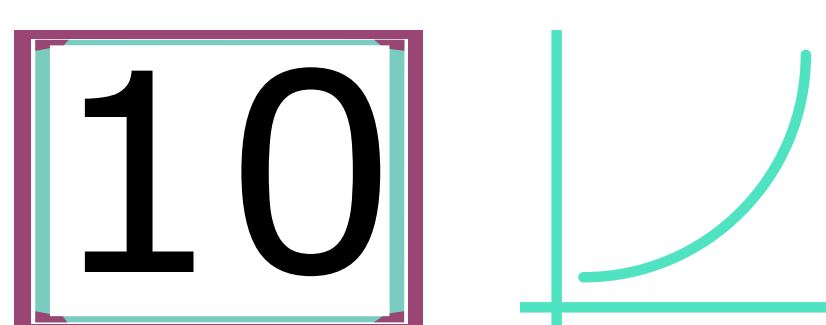
Parhau i weithredu dull partneriaeth rhwng y gwasanaethau statudol a'r trydydd sector

9

Angen 9 (A9):

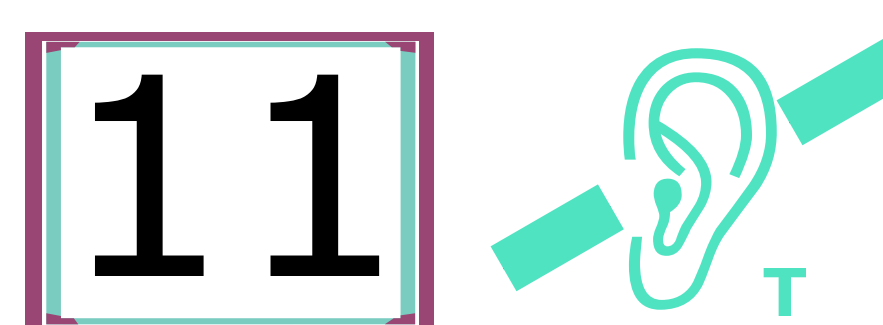
Nodi pobl sydd ag anghenion cymhleth a nam synhwyrdd sydd angen cymorth ychwanegol

10

Angen 10 (A10):

Gwella'r gwaith cynllunio ar gyfer cynnydd yn nifer yr achosion o bobl sydd wedi colli eu golwg

11

Angen 11 (A11):

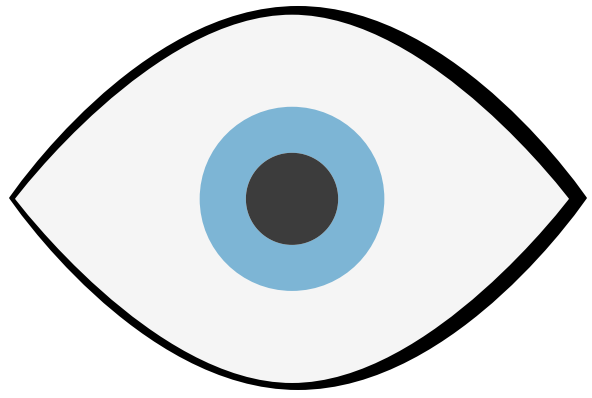
Cydnabod a mynd i'r afael ag achosion o namau ar y clyw y cafwyd diagnosis arnynt ymhlith pobl hŷn sy'n byw mewn cartrefi gofal

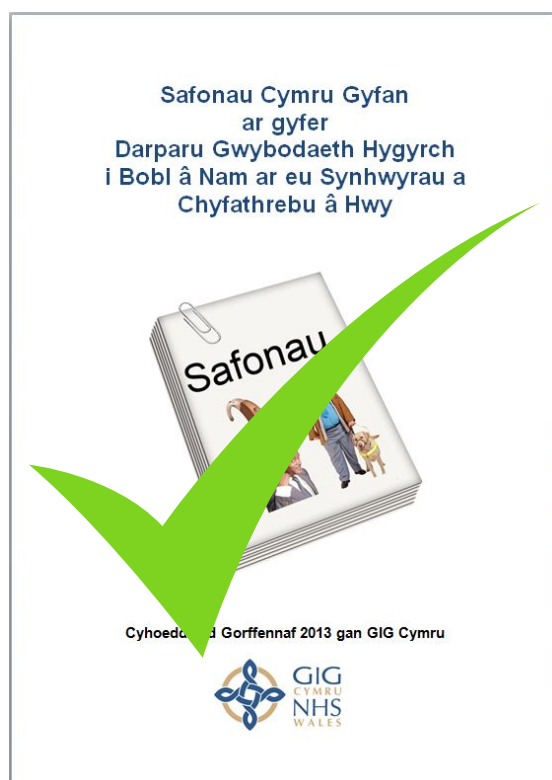
8: Nam Synhwyrdd a Cholli Cynneddf y Synhwyrdd

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd Partneriaethau eraill yn eu harwain, a'r trefniadau cynllun ledled y rhanbarth:

1. Darparu Cynllun Gofal Llygad Caerdydd a Bro Morgannwg ar y cyd â Gofal Sylfaenol, Gofal Eilaidd, Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro a Llywodraeth Cymru

2. Datblygu a rhoi cynllun gweithredu ar waith ar draws y Bwrdd Iechyd i gyrraedd Safonau Cymru Gyfan ar gyfer Cyfathrebu a Gwybodaeth Hygyrch i Bobl yn dioddef o Nam ar y Synhwyrdd, er mwyn gwella darpariaeth ar draws Gofal Sylfaenol, Gofal Eilaidd a Gofal Brys a Gofal Heb ei Drefnu

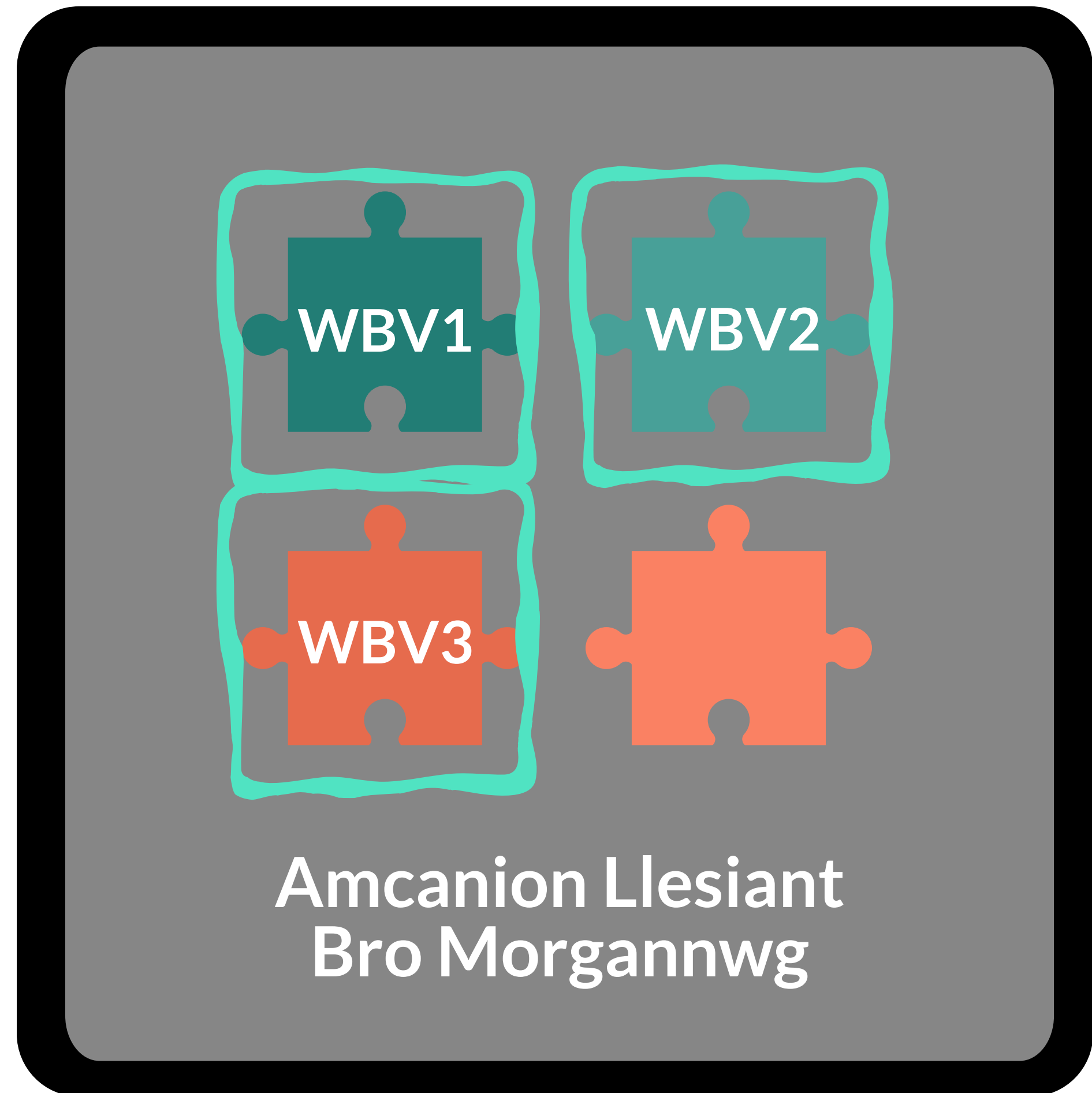
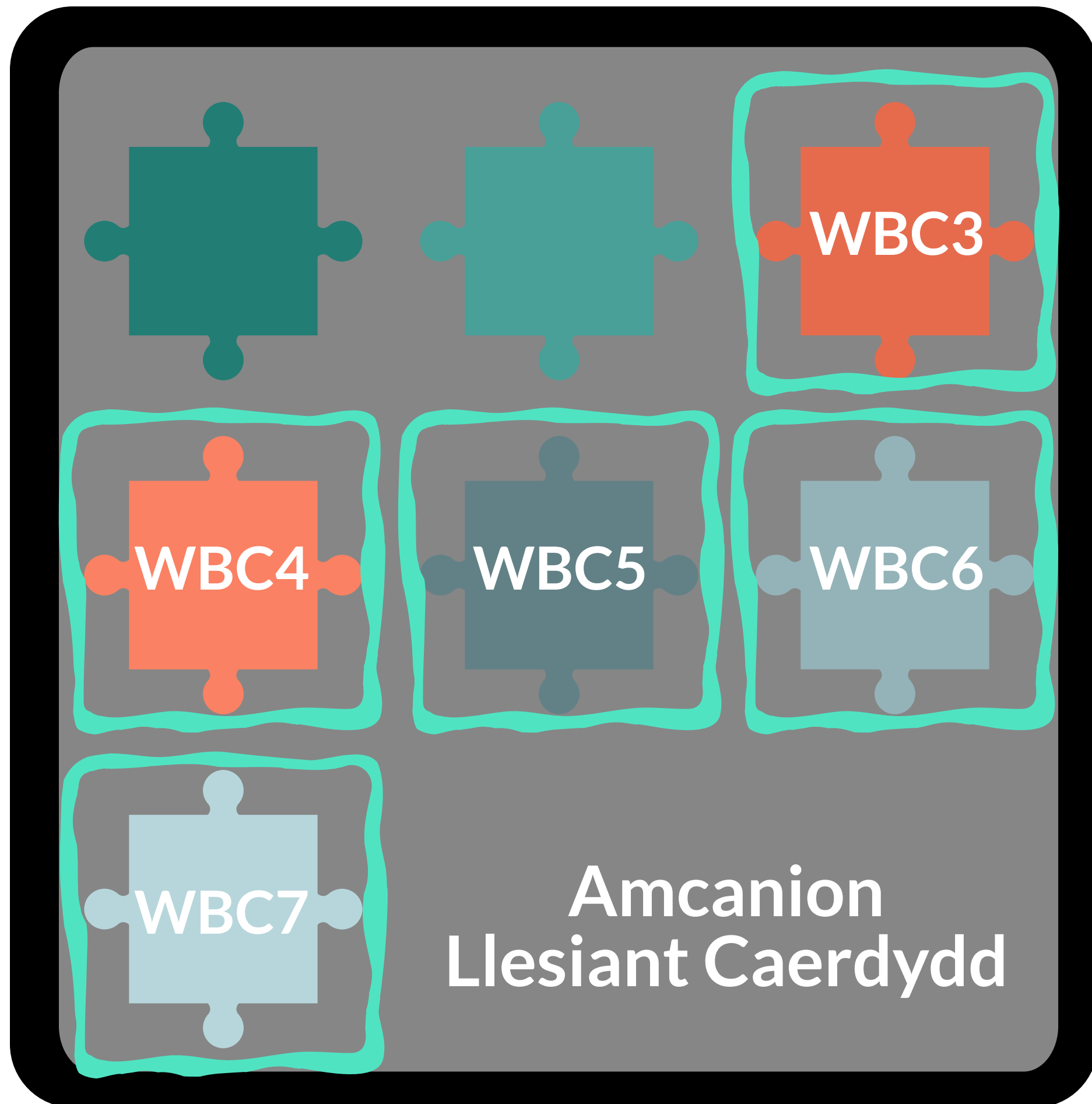
3. Ystyried sefydlu dull darparu partneriaeth i ateb anghenion lletach pobl â nam ac amhariad ar y synhwyrdd

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

8: Nam Synhwyrdd a Cholli Cynneddf y Synhwyrddau

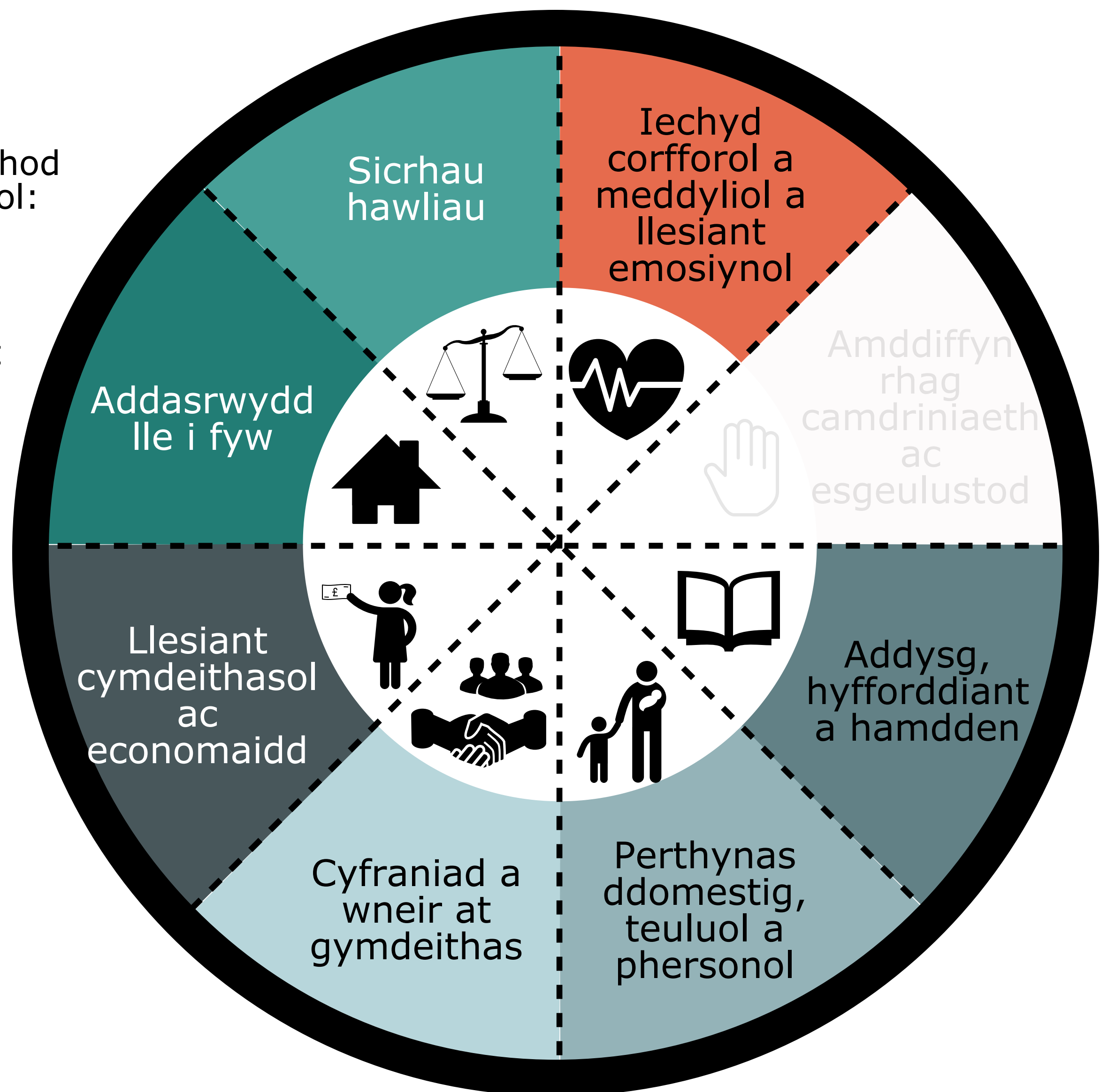
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

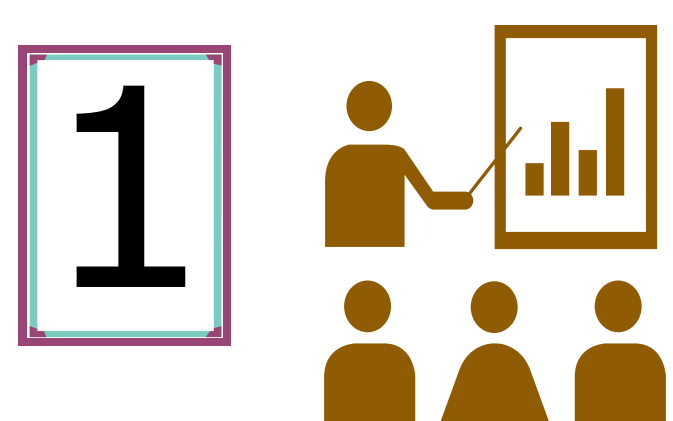

9: Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol

Beth oedd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

- Yng Nghaerdydd, roedd 2,362 achosion o drais yn erbyn yr unigolyn (o'r naill ryw neu'r llall), 2,263 o achosion domestig a 57 achos o droseddau rhywiol a adroddwyd i Heddlu De Cymru yn ystod 2015/16. Ym Mro Morgannwg, y ffigyrau cyfatebol oedd 2,279 achos o drais yn erbyn yr unigolyn, 1,936 achos domestig a 204 achos o drosedd rhywiol a adroddwyd.
- Yng Nghaerdydd, gwnaed 3,145 o atgyfeiriadau gan yr Heddlu yn ymwneud â cham-drin domestig, gan gynnwys 1,060 o atgyfeiriadau risg uchel. Yn y Fro, gwnaed 1,936 o atgyfeiriadau gan yr Heddlu, gan gynnwys 63 atgyfeiriad risg uchel.
- O ran plant mewn angen ac angen eu hamddiffyn yng Nghaerdydd, yn 2015 cofnodwyd bod cam-drin domestig yn ffactor mewn 15% o achosion. Yn y Fro roedd hyn gryn dipyn yn uwch, sef 51% o'i gymharu â chyfartaledd Cymru o 23%.

What were the Key Care and Support Needs Identified?

1

Angen 1 (A1):

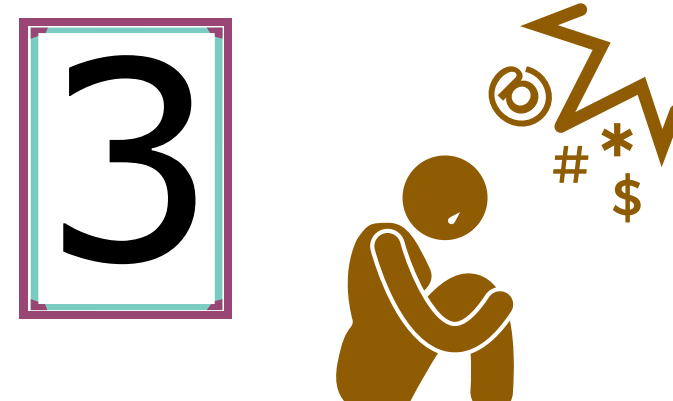
Codi ymwybyddiaeth mewn ysgolion i hyrwyddo perthnasoedd iach

2

Angen 2 (A2):

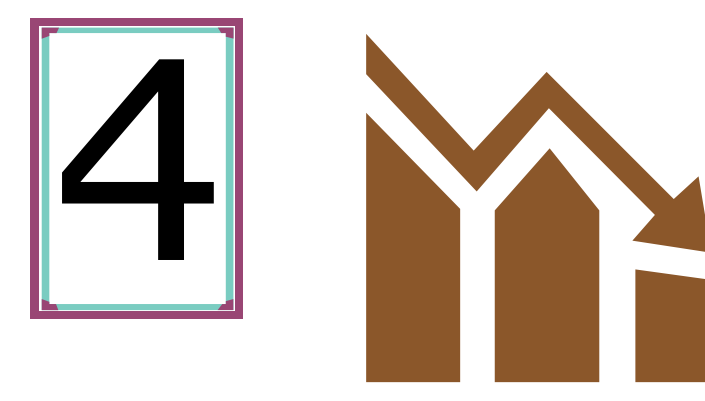
Hyrwyddo'r defnydd o esiamplau cadarnhaol sy'n ddynion

3

Angen 3 (A3):

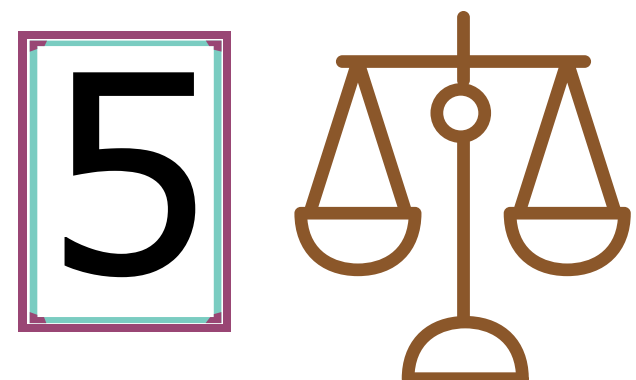
Diogelu a rhoi cymorth i blant mewn cartrefi lle y mae cam-drin domestig yn digwydd

4

Angen 4 (A4):

Atal a lleihau achosion o brofiadau plentyndod negyddol

5

Angen 5 (A5):

Sicrhau bod ymagweddau wedi eu harwain gan anghenion a pheryglon

6

Angen 6 (A6):

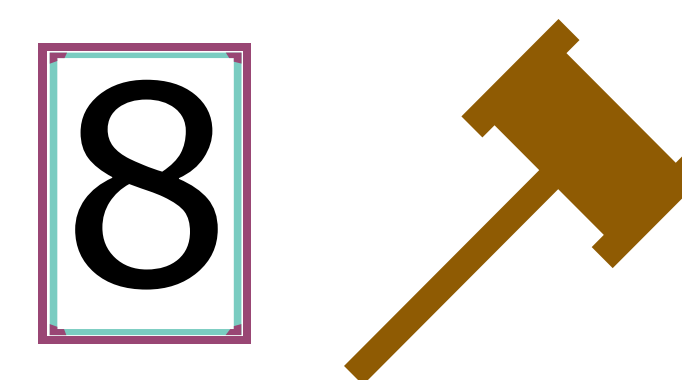
Sicrhau bod troseddwr yn fwy atebol

7

Angen 7 (A7):

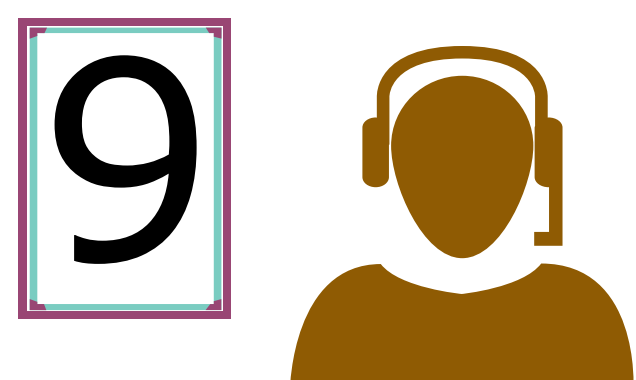
Hyrwyddo adrodd yn gynnar a rhoi'r dull "Gofyn a Gweithredu" ar waith

8

Angen 8 (A8):

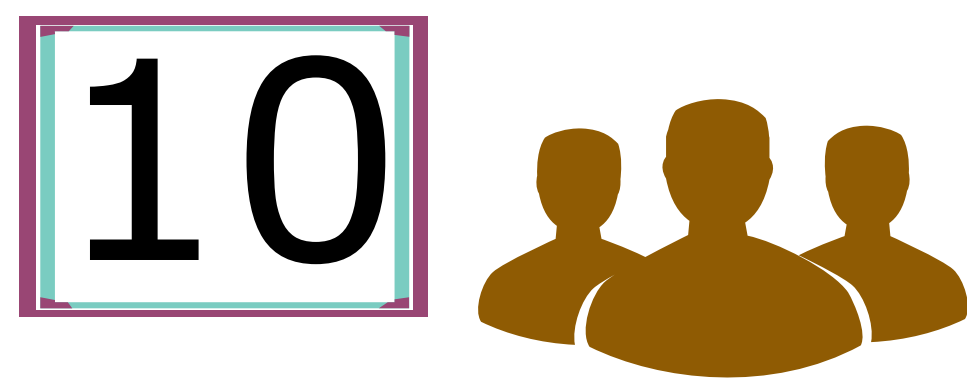
Gwella tryloywder mewn llysoedd teuluol

9

Angen 9 (A9):

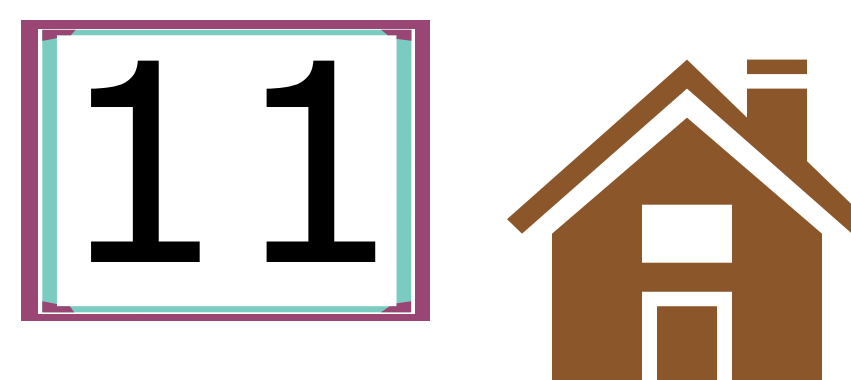
Gwella mynediad at wybodaeth am wasanaethau a chymorth sydd ar gael

10

Angen 10 (A10):

Codi ymwybyddiaeth mewn cymunedau o sut y gallant nodi a chefnogi pobl sy'n profi cam-drin domestig a thrais rhywiol

11

Angen 11 (A11):

Darparu llety diogel a phriodol

12

Angen 12 (A12):

Sicrhau bod mwy o sesiynau cwnsela ar gael sy'n briodol o ran oedran

13

Angen 13 (A13):

Lleihau achosion o gamfanteisio'n rhywiol ar blant

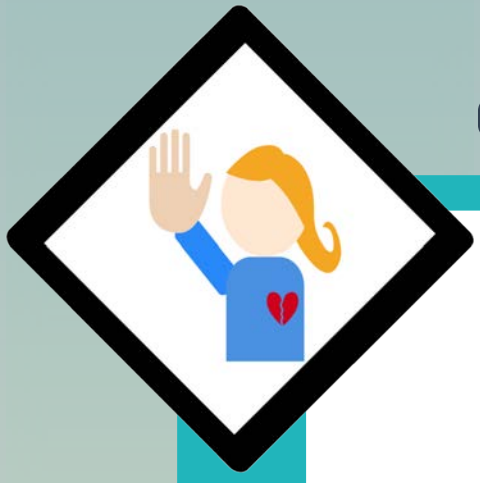
14

Angen 14 (A14):

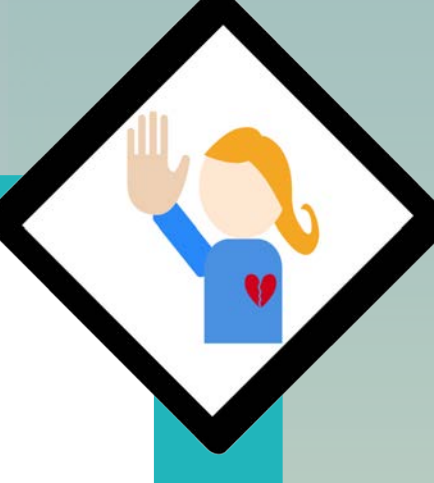
Lleihau achosion o drais ar sail 'anrhydedd'

9: Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd Partneriaethau eraill yn eu harwain, a'r trefniadau cynllun ledled y rhanbarth:

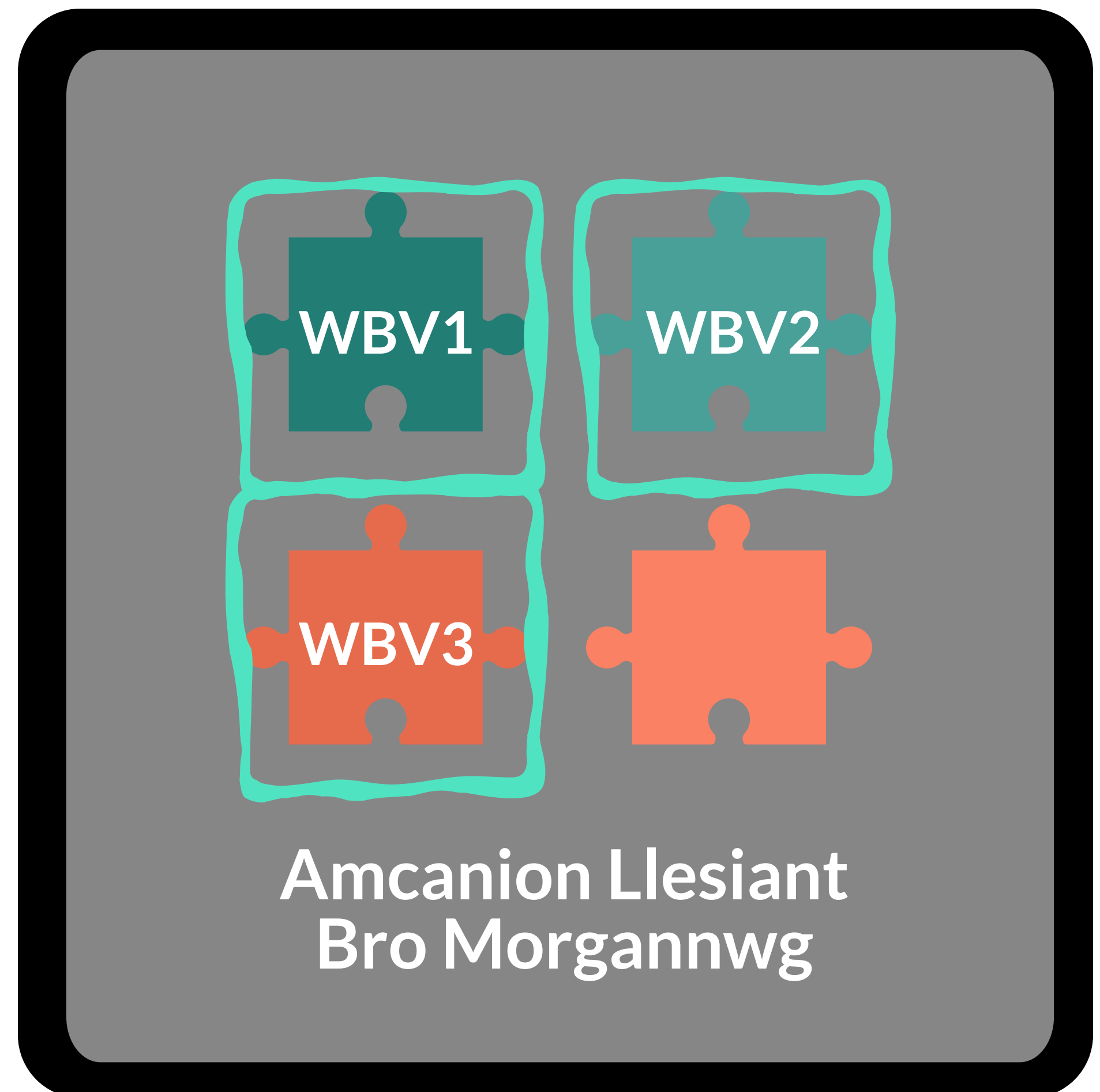
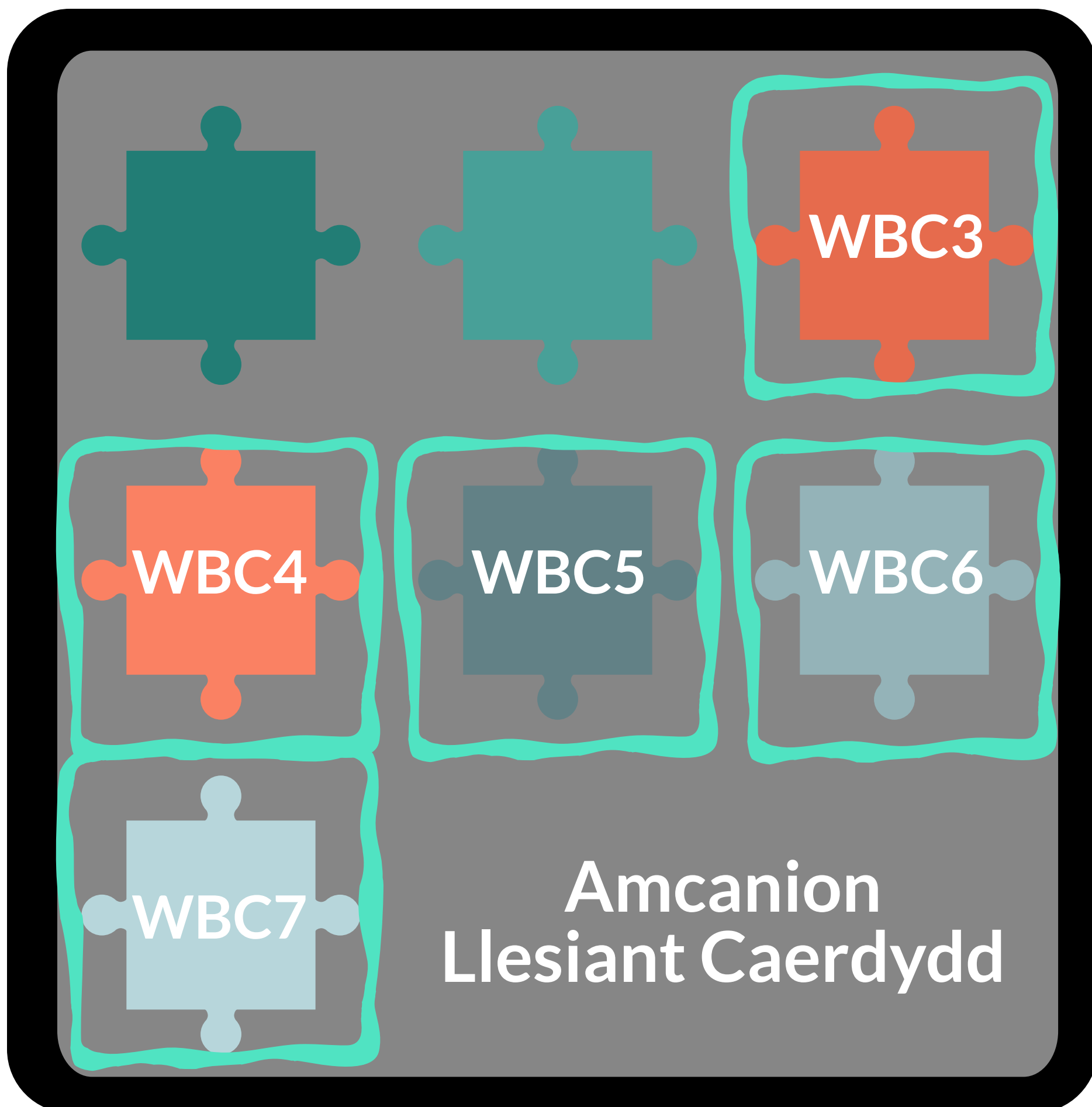

1. Cyflawni Strategaeth Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol Caerdydd a Bro Morgannwg (*yn cael ei ddatblygu*)

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

9: Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol

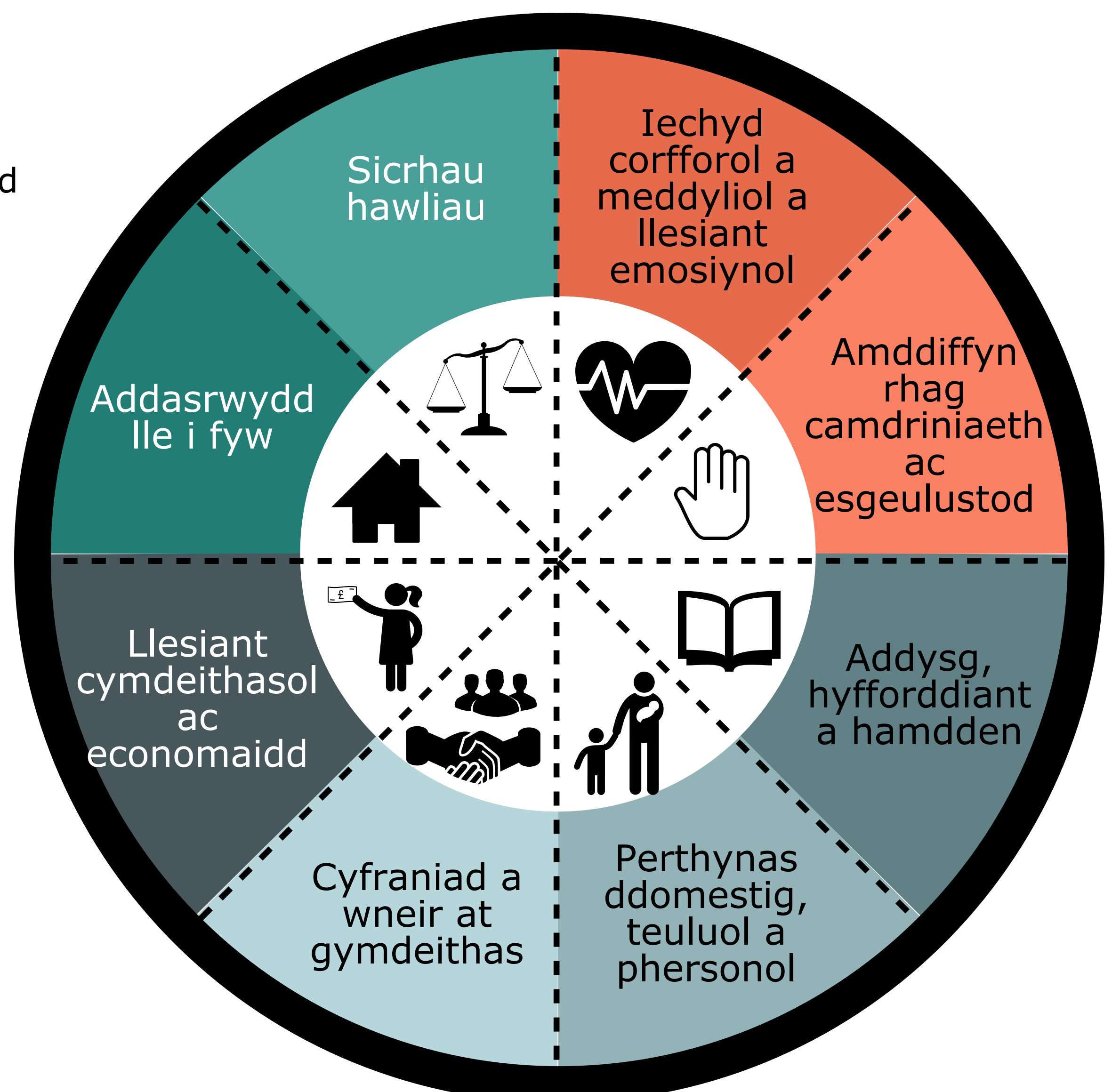
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

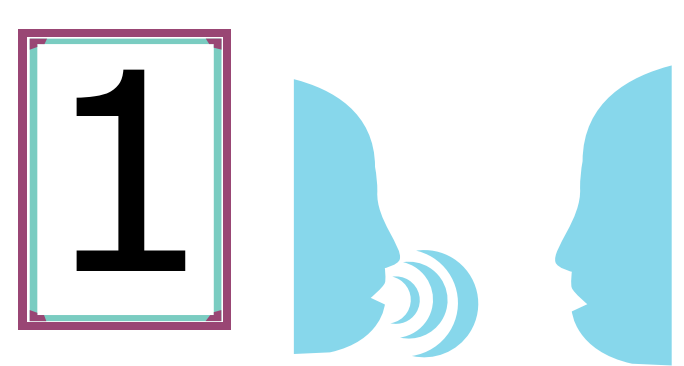

10: Ceiswyr Lloches a Ffoaduriaid

Beth oedd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

- Mae Caerdydd yn ganolfan llety cychwynnol ac yn ganolfan wasgaru ar gyfer ceiswyr lloches y DU. Mae ceiswyr lloches wedi eu lleoli ledled Caerdydd, ond mae'r niferoedd uchaf yn ne Caerdydd. Mae'r Rhaglen Adsefydlu Syriaid yn gweithredu yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg.
- Adeg Cyfrifiad 2011, roedd 15% o bobl yng Nghaerdydd nad oedd wedi eu geni yn y DU, o'i gymharu â 6% yn y Fro a 7% yng Nghymru gyfan. Yn 2015, Caerdydd oedd â'r lefel uchaf o fewnfudo net o'i gymharu â gweddill Cymru, gyda thua 1,900 o fewnfudwyr rhyngwladol net.

Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

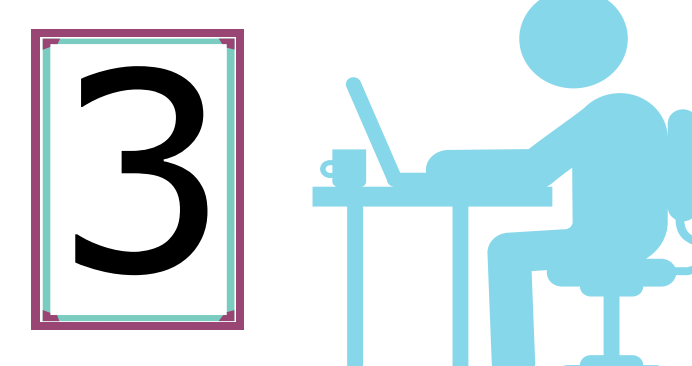
Angen 1 (A1):

Gwella mynediad at Saesneg i Siaradwyr Ieithoedd Eraill a chyfieithu ar y pryd ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus

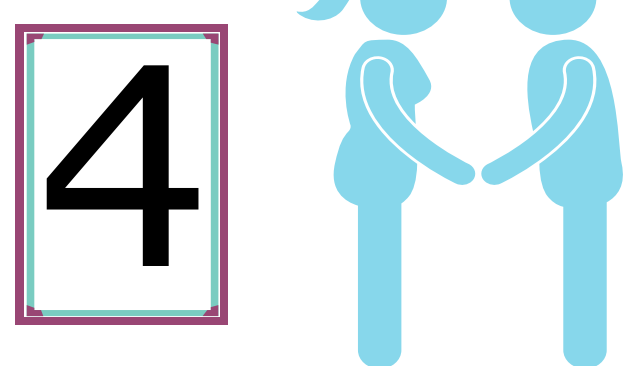
Angen 2 (A2):

Gwella mynediad at wybodaeth am addysg, troseddau casineb, iechyd a darpariaeth gwasanaeth

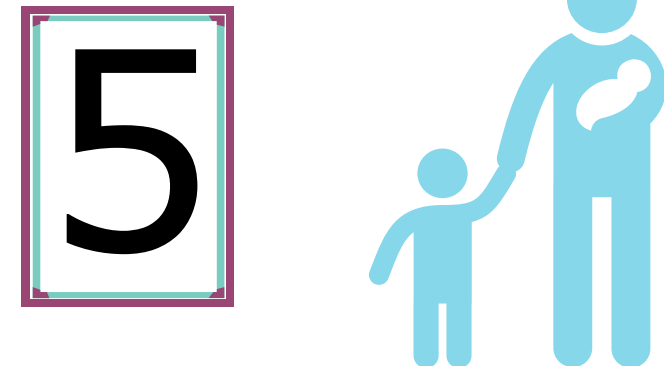
Angen 3 (A3):

Gwella mynediad i'r farchnad lafur

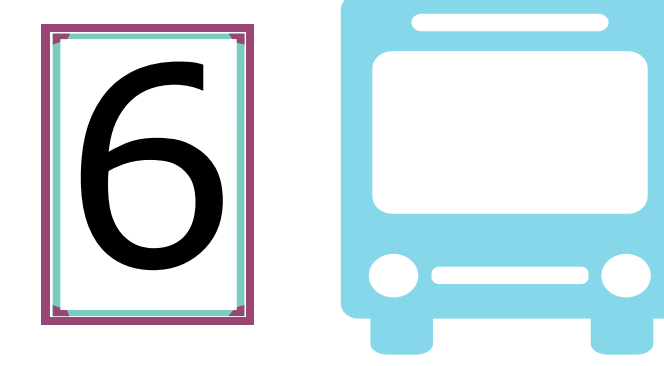
Angen 4 (A4):

Rhoi cymorth i helpu sefydlu cysylltiadau yn y gymuned

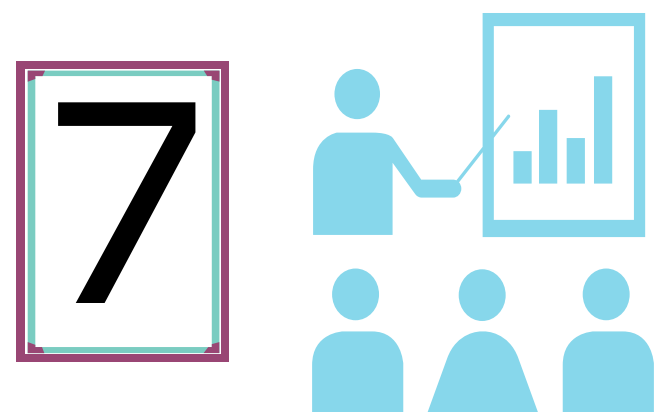
Angen 5 (A5):

Sicrhau bod mwy o wasanaethau gofal plant ar gael

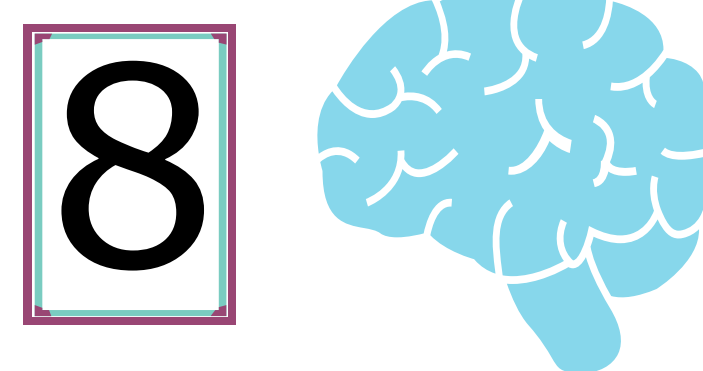
Angen 6 (A6):

Gwella gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus er mwyn galluogi mynediad at weithgareddau iechyd a chymdeithasol

Angen 7 (A7):

Ymgysylltu'n well ag ysgolion

Angen 8 (A8):

Gwella mynediad at wasanaethau iechyd meddwl yn y gymuned

10: Ceiswyr Lloches a Ffoaduriaid

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd Partneriaethau eraill yn eu harwain, a'r trefniadau cynllun ledled y rhanbarth:

1.

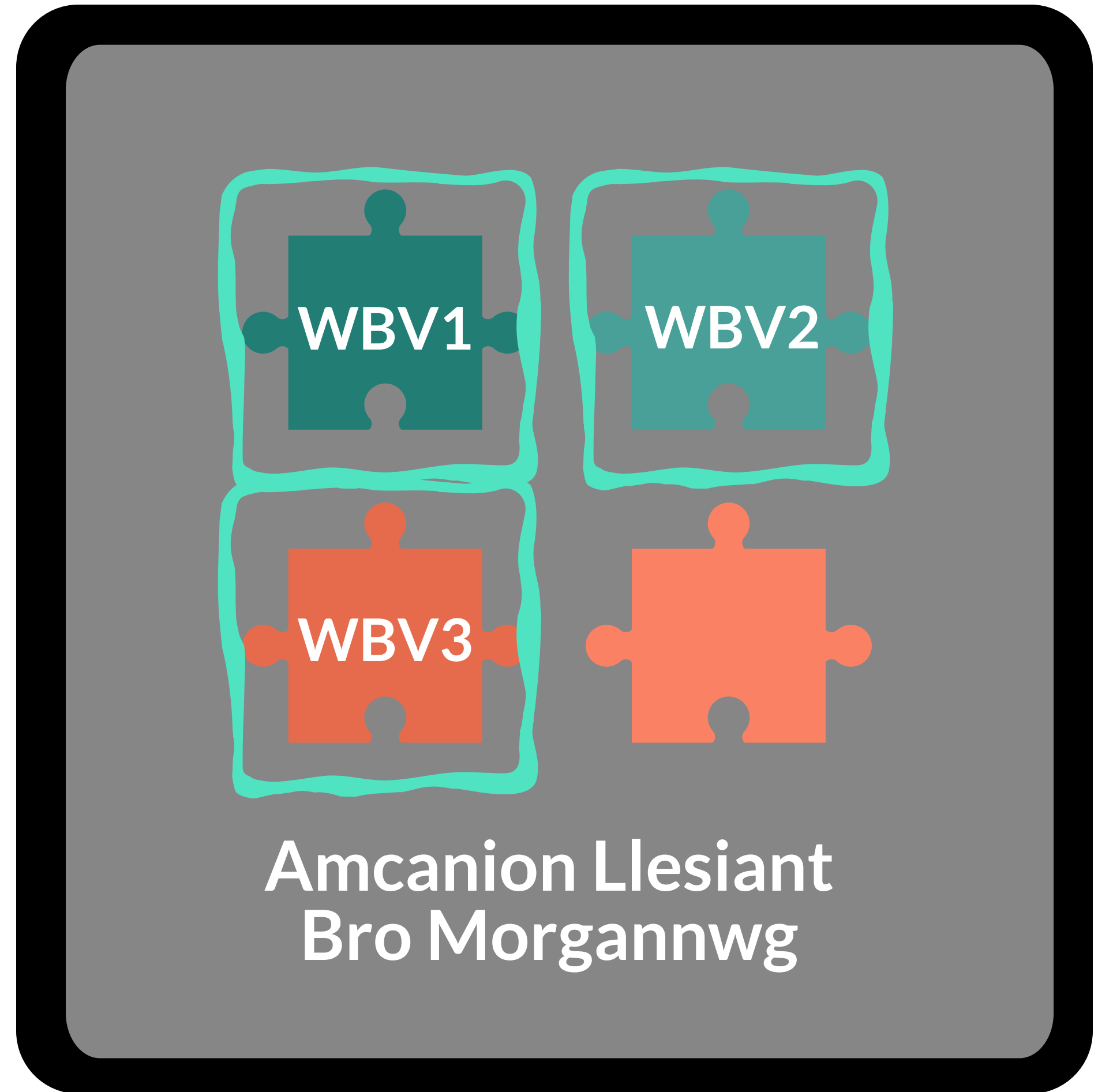
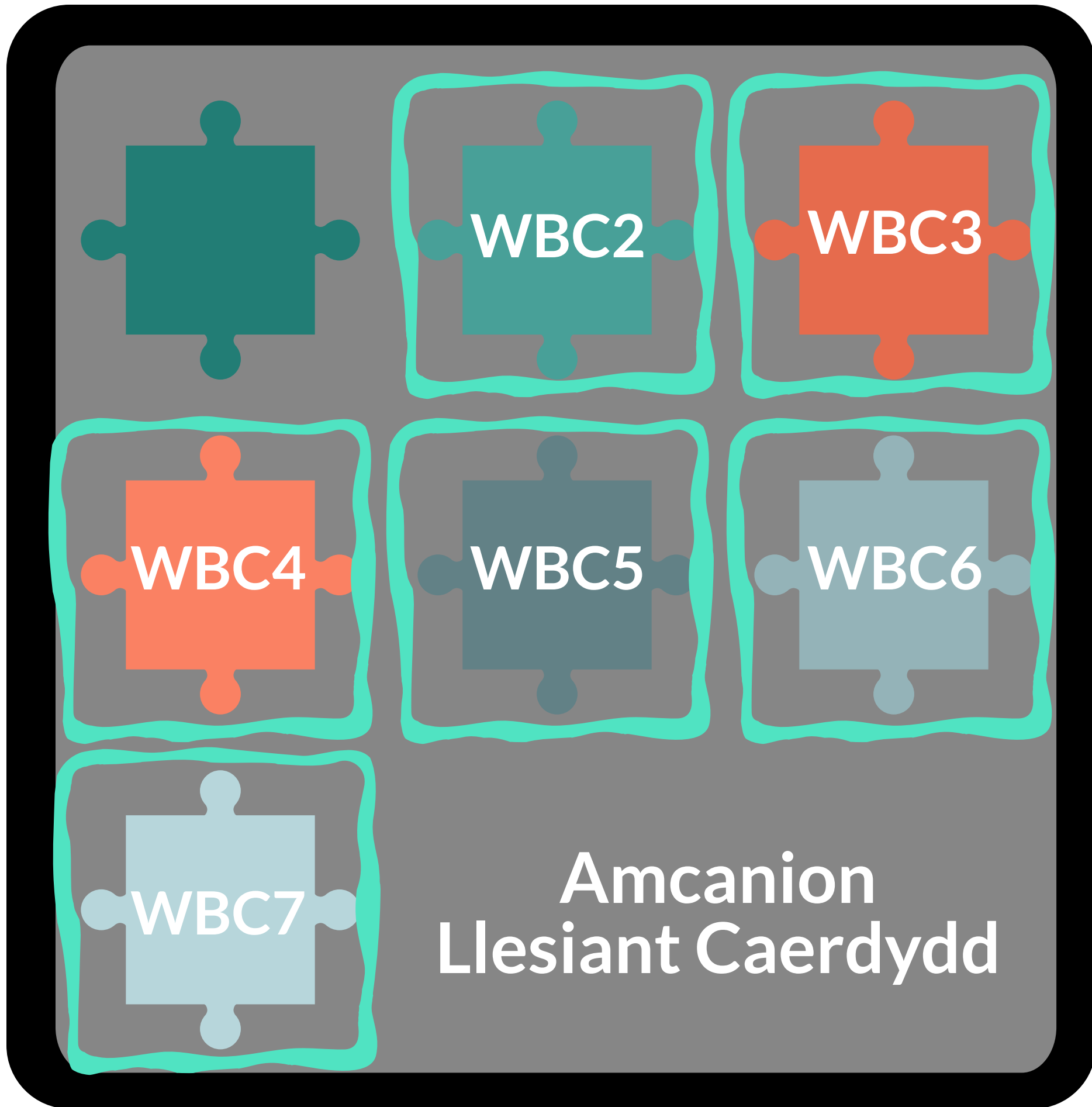
Cyflawni Cynllun Cydlyniaid Cymunedol Caerdydd a Bro Morgannwg 2017/2020 (*yn cael ei ddatblygu*)

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

10: Ceiswyr Lloches a Ffoaduriaid

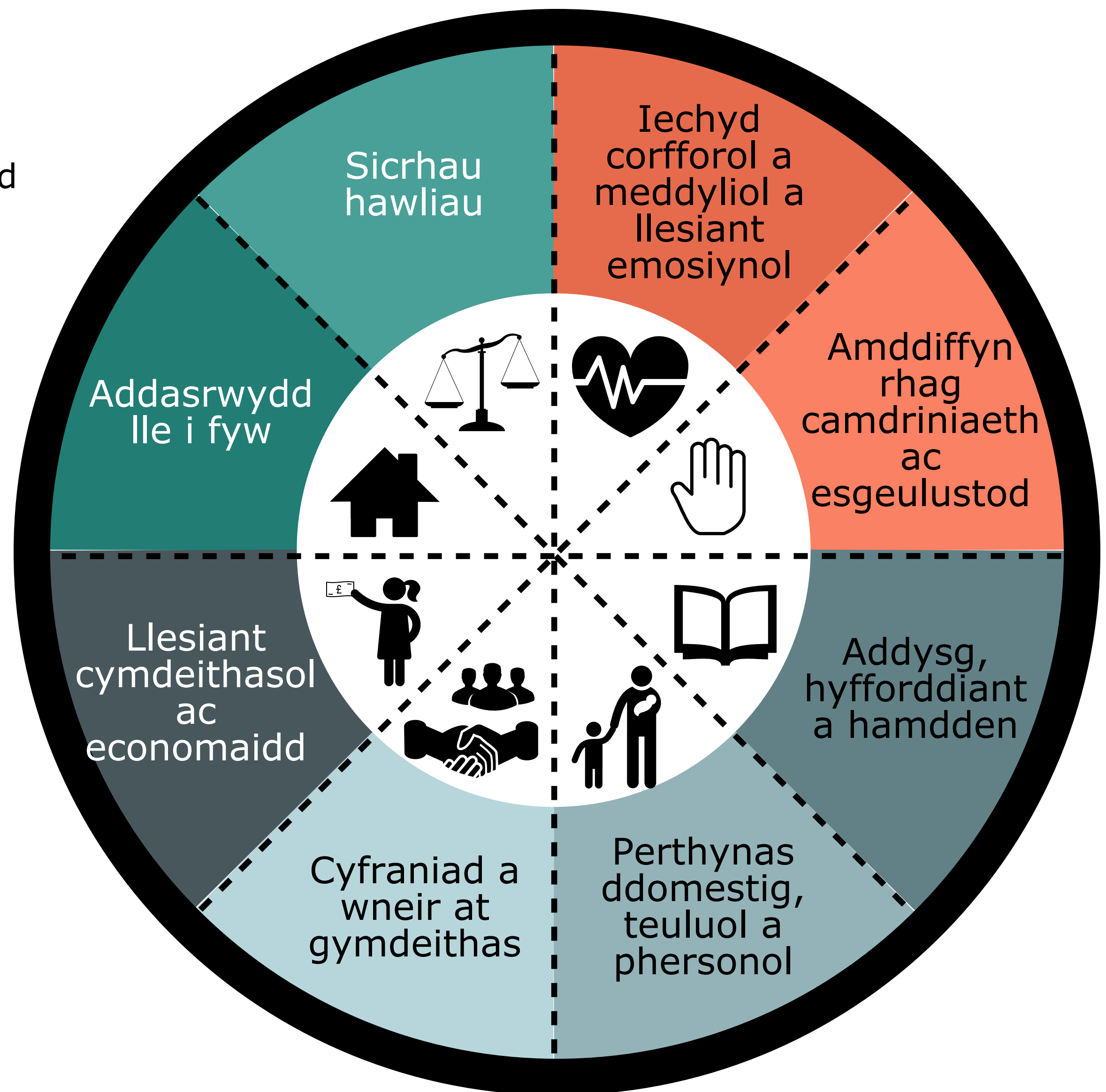
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

Beth oedd yr Asesiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

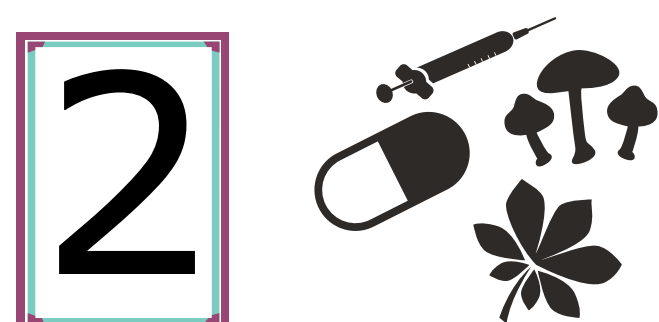
- Mae Carchar EM Caerdydd yn garchar lleol sy'n gwasanaethu'r llysoedd ac yn cadw troseddwy sydd ar ddedfrydau o hyd at ddwy flynedd. Fis Rhagfyr 2016, roedd 771 o ddynion yng Ngharchar EM Caerdydd a lle ynddo i 820.
- Mae gan y carchar gyfartaledd o 384 o garcharorion newydd bob mis ac amcangyfrifir bod 4,602 o garcharorion newydd yn flynyddol.
- Mae tua hanner y troseddwy yng Ngharchar EM Caerdydd yn nodi ardal Caerdydd fel eu cyfeiriad cartref, gyda llai na 5% yn nodi Bro Morgannwg.
- Mae dros hanner y troseddwy rhwng 21-39 oed, ac maent oll yn ddynion. Cedwir nifer fechan o droseddwyr benywaidd o Gaerdydd yng Ngharchar EM Eastwood Park, gydag ychydig o Fro Morgannwg.
- Yn ystod 2015/16, cyflawnwyd 510 o droseddau gan bobl ifanc a gafodd eu gweld gan y Gwasanaeth Troseddau Ieuenctid yng Nghaerdydd, o'i gymharu â 164 yn y Fro. Yng Nghaerdydd y troseddau mwyaf cyffredin oedd lladrad, trais yn erbyn yr unigolyn a throseddau moduro. Yn y Fro, y troseddau mwyaf cyffredin oedd trais yn erbyn yr unigolyn, difrod troseddol a throseddau trefn gyhoeddus.

Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

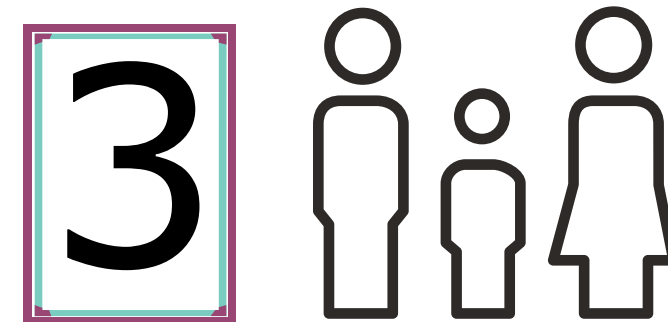
Angen 1 (A1):

Gwella mynediad at wasanaethau iechyd meddwl a chamddefnyddio sylweddau, a sesiynau cwnsela yn dilyn rhyddhau o'r carchar

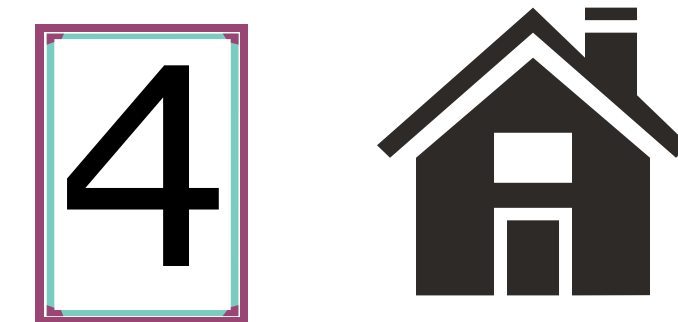
Angen 2 (A2):

Ymateb i'r cynnydd yn y defnydd o sylweddau seicoweithredol newydd

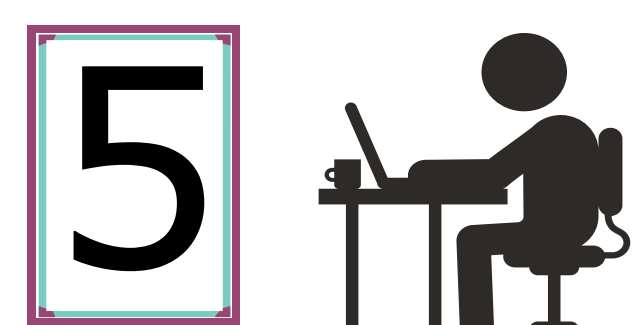
Angen 3 (A3):

Gwella cymorth i sicrhau sefydlogrwydd teuluol

Angen 4 (A4):

Rhoi cymorth a thai priodol

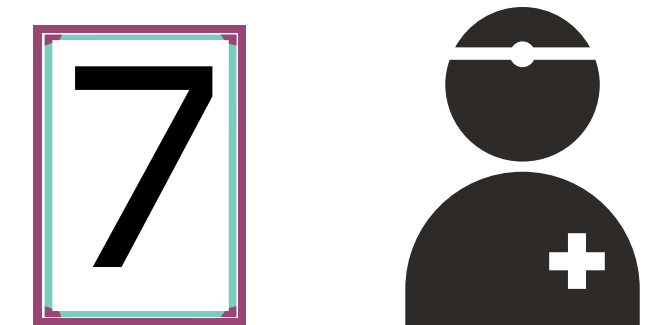
Angen 5 (A5):

Gwella mynediad at wybodaeth am gymorth budd-daliadau lles a chyflogaeth

Angen 6 (A6):

Darparu gwasanaethau a gweithgareddau cymorth ieuenctid

Angen 7 (A7):

Hyrwyddo ffyrdd iach o fyw (gan gynnwys iechyd rhywiol)

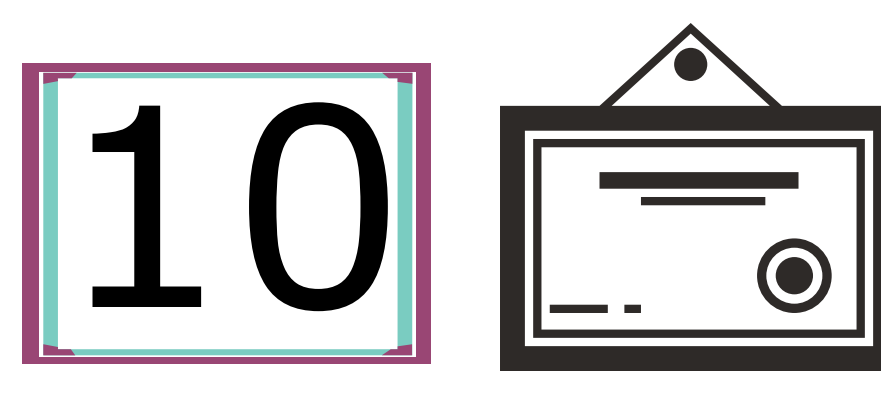
Angen 8 (A8):

Annog mwy o bobl i gymryd rhan mewn gweithgareddau cymunedol ac addysg

Angen 9 (A9):

Gwella gweithio mewn partneriaeth a chyfathrebu rhwng gwasanaethau

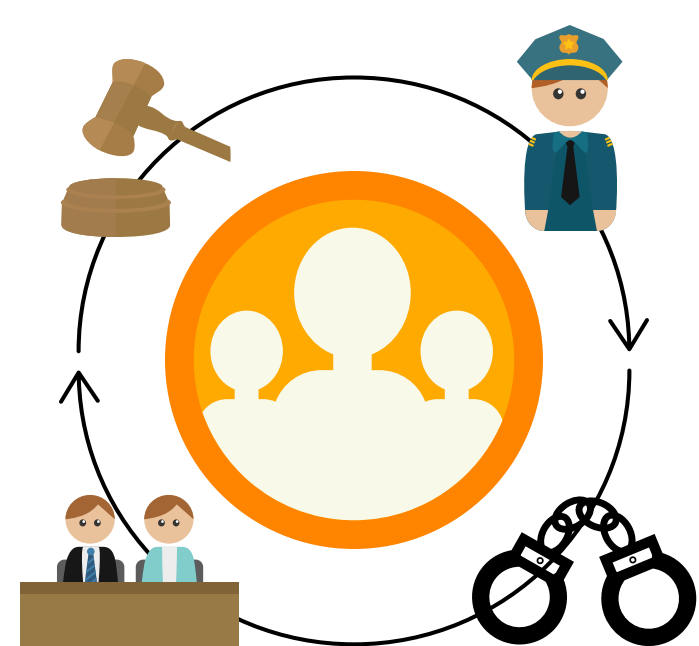
Angen 10 (A10):

Hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer dysgu parhaus i oedolion a datblygu sgiliau bywyd

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd Partneriaethau eraill yn eu harwain, a'r trefniadau cynllun ledled y rhanbarth:

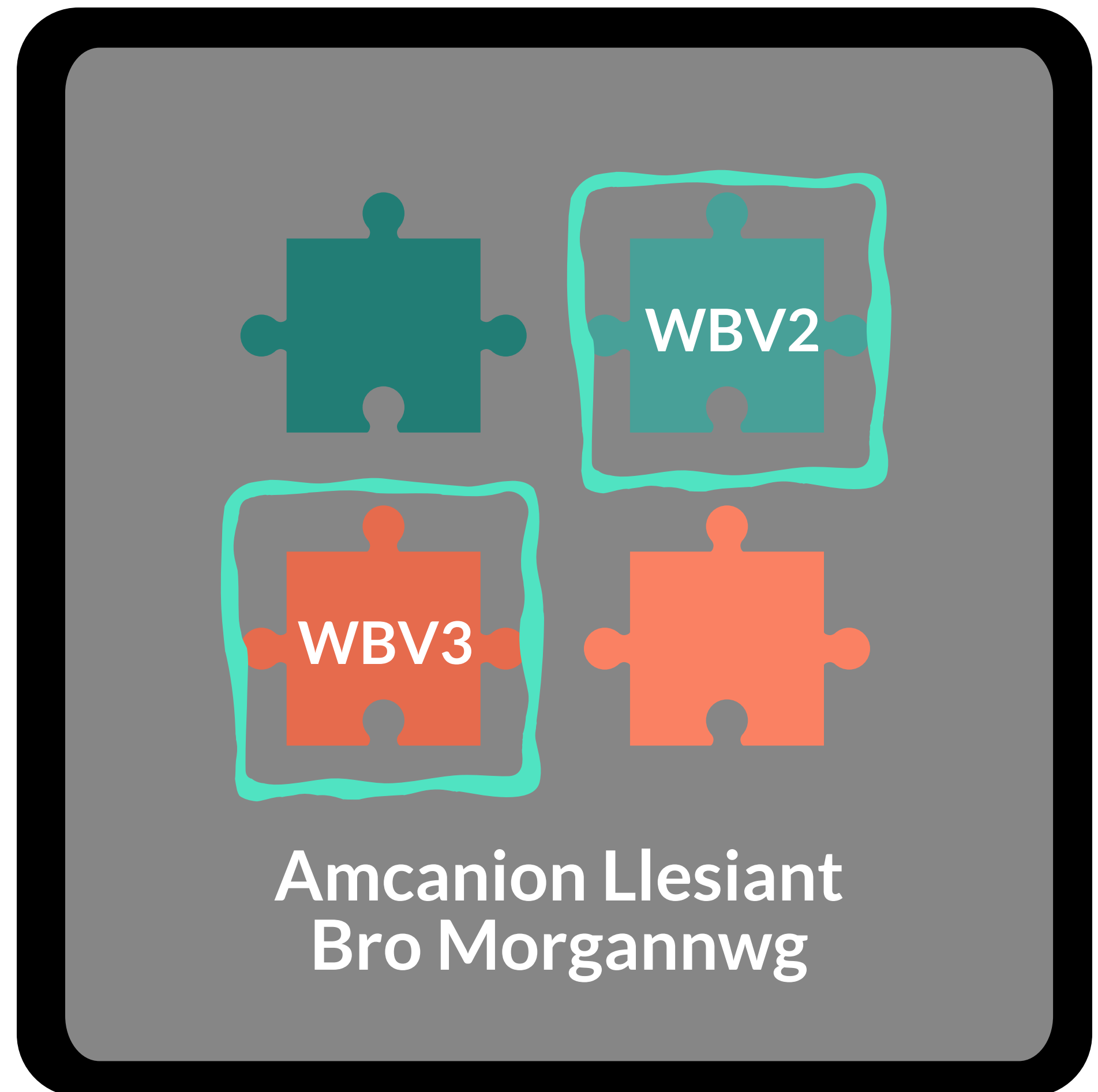
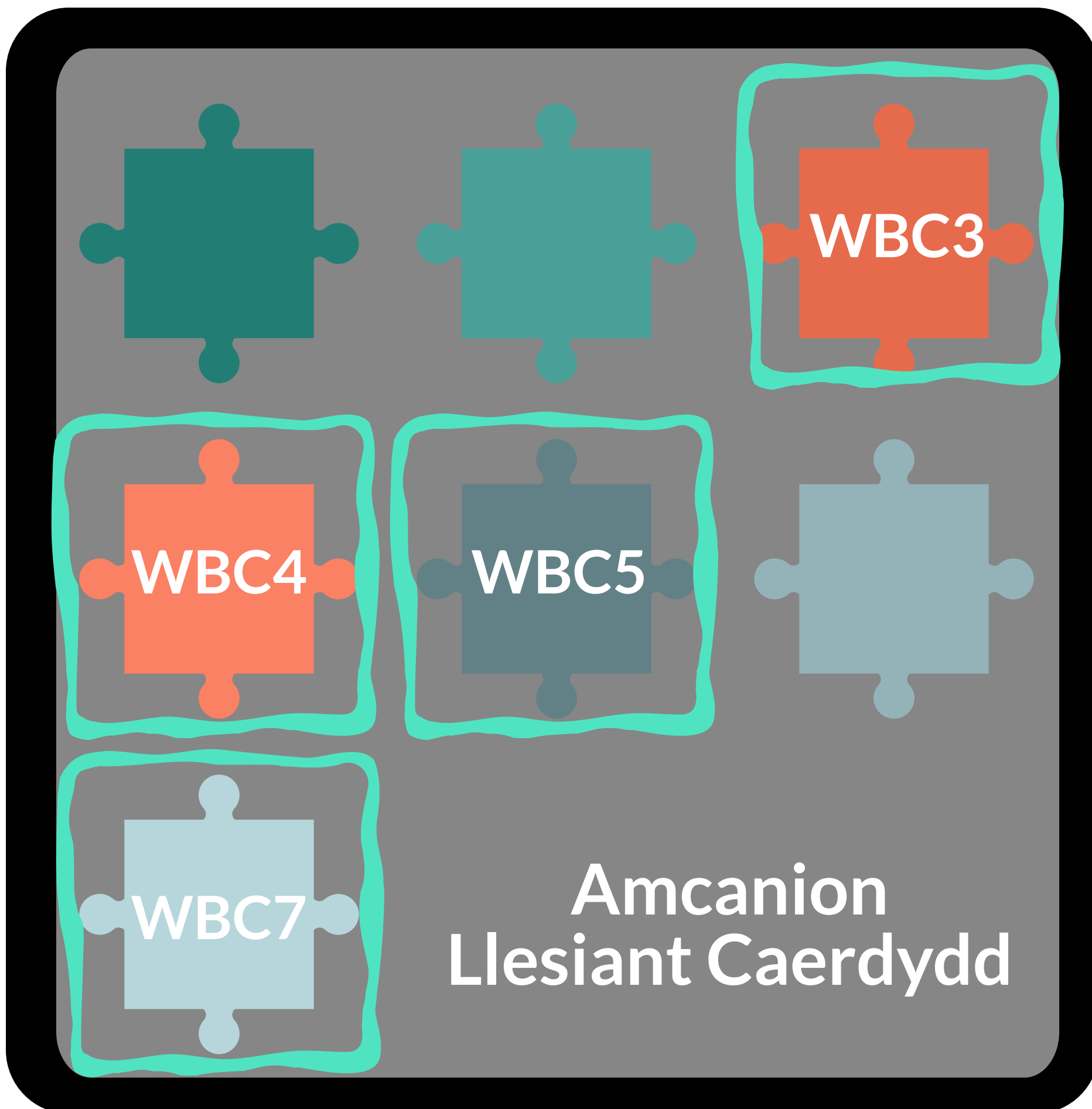
1.

Sicrhau fod y system cyfiawnder troseddol yn gweithio'n effeithiol ac effeithlon, yn ateb anghenion dioddefwyr a herio troseddwyr

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

11: Troseddwyr

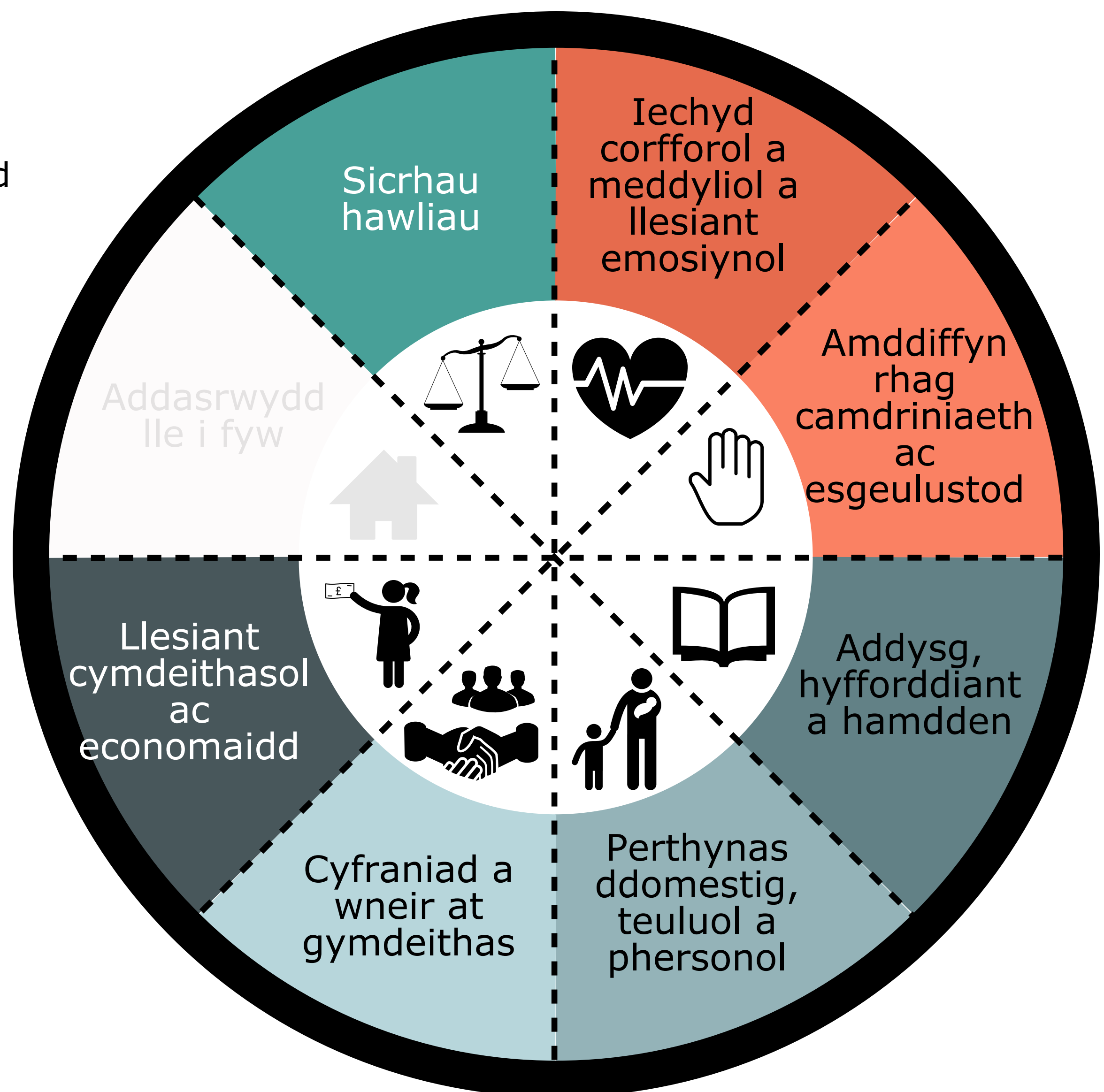
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd

Beth oedd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

- Mae oddeutu 5.61 cyn-filwr i bob 1,000 o breswylwyr yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg, sy'n is na chyfartaledd Cymru o 6.24, ac sydd yr ail gyfradd isaf yng Nghymru.
- Mae hyn yn cuddio cyfradd isel iawn o 3.29 yng Nghaerdydd a 11.96 yn y Fro – y gyfradd uchaf yng Nghymru.

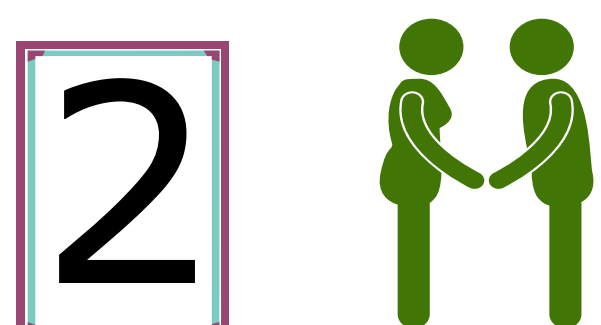
Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

1

Angen 1 (A1):

Gwella diagnosis a gofal iechyd meddwl

2

Angen 2 (A2):

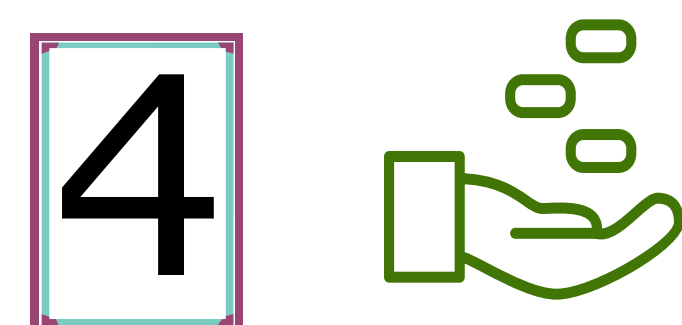
Lleihau allgáu cymdeithasol

3

Angen 3 (A3):

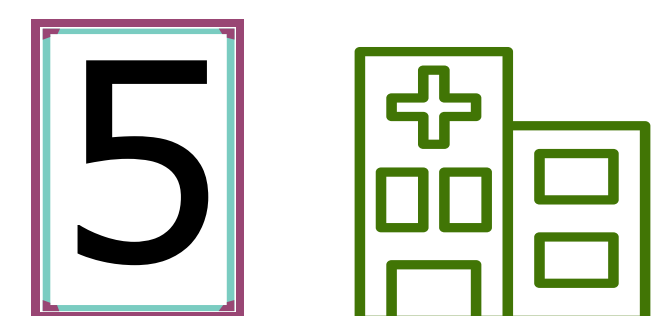
Gwella mynediad at dai

4

Angen 4 (A4):

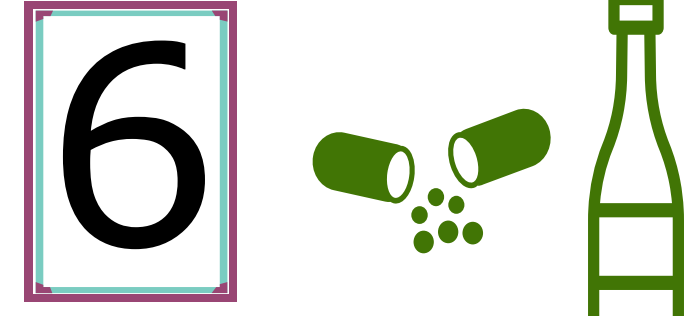
Sicrhau bod mwy o gyngor ariannol ar gael

5

Angen 5 (A5):

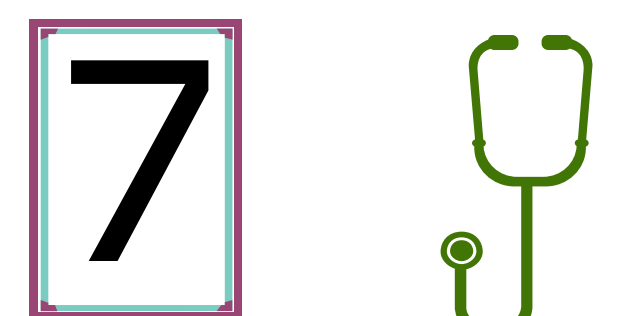
Gwella darpariaeth gwasanaethau ar gyfer cyflyrau sy'n effeithio ar gyn-filwyr, nid dim ond anhwylder straen wedi trawma

6

Angen 6 (A6):

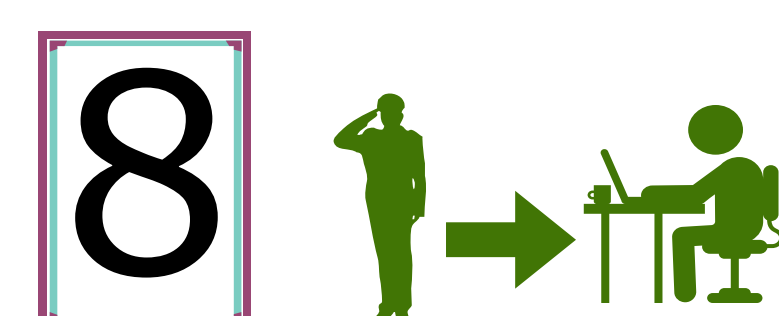
Lleihau achosion o gamddefnyddio sylweddau a gweinyddu meddyginiaeth eu hunain

7

Angen 7 (A7):

Sicrhau mwy o ddiagnosis cynnar a thriniaeth ataliol i leihau salwch hirdymor sy'n cyfyngu ar fywyd

8

Angen 8 (A8):

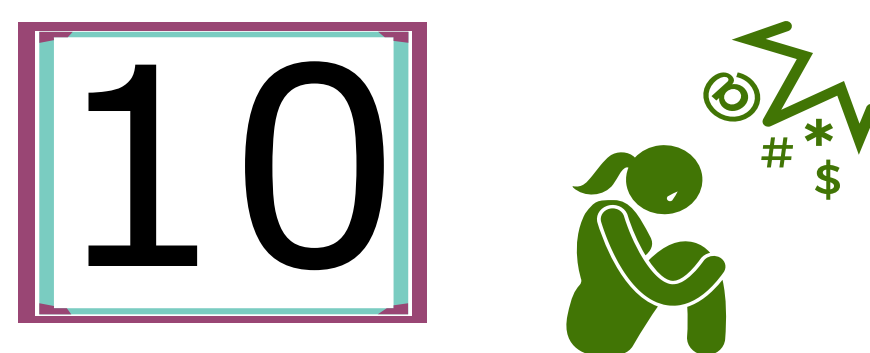
Gwella pontio rhwng gwasanaeth gweithredol a bywyd sifil

9

Angen 9 (A9):

Gwella mynediad at wybodaeth a gwasanaethau

10

Angen 10 (A10):

Lleihau problemau diogelu yn ymwneud â thrais domestig

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd Partneriaethau eraill yn eu harwain, a'r trefniadau cynllun ledled y rhanbarth:

1.

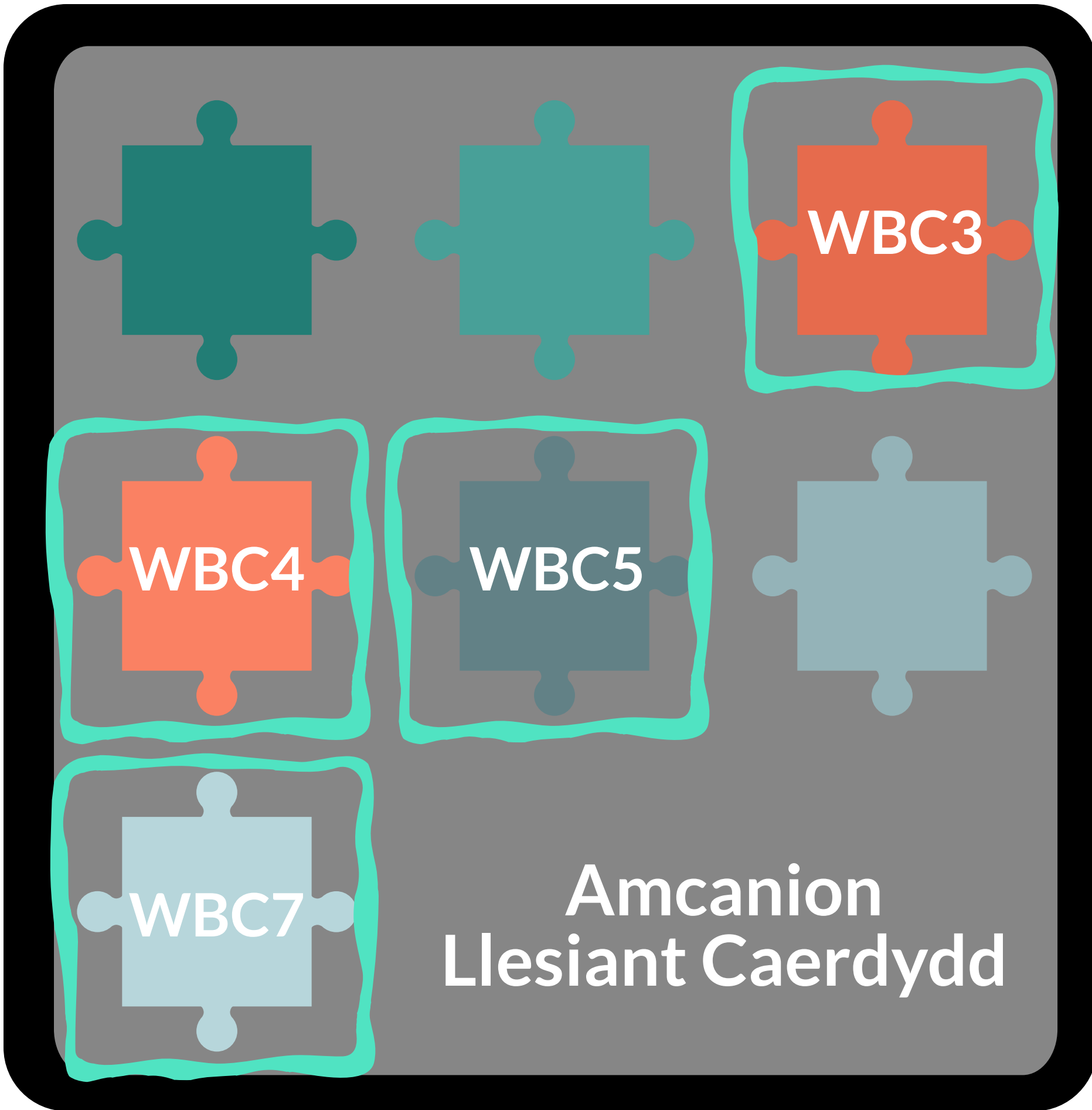
Cyflwyno Cynllun Gweithredu Cymunedol Lluoedd Arfog Caerdydd a Bro Morgannwg

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

12: Cyn-filwyr

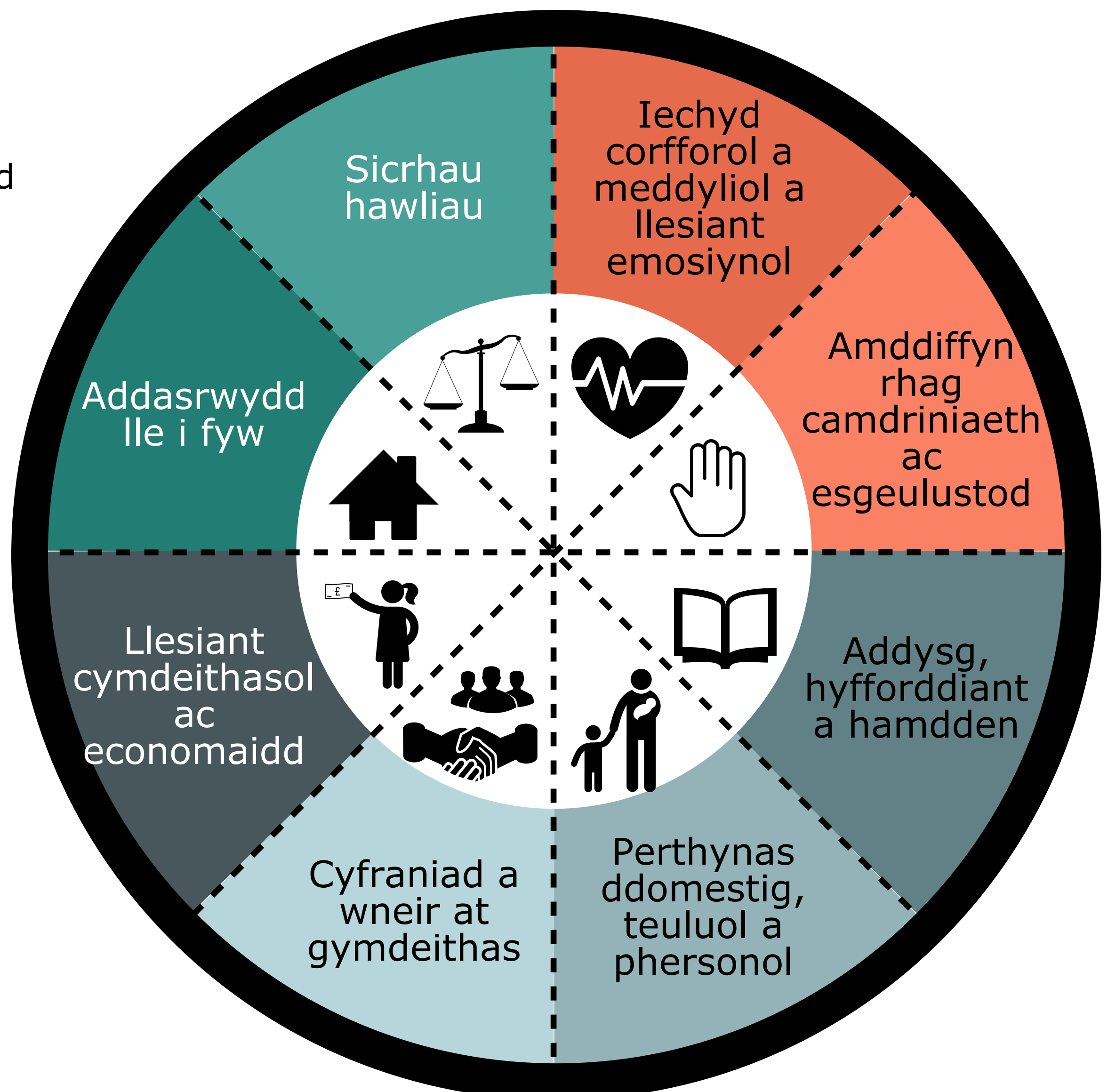
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

13: Camddefnyddio Sylweddau

Beth oedd yr Aseiad Anghenion Poblogaeth yn ei ddweud wrthym?

- Mae nifer y dynion a atgyfeirir at wasanaethau camddefnyddio sylweddau yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg yn gyson uwch na nifer y merched, er bod ychydig yn fwy o ferched na dynion yn y rhanbarth.
- Alcohol yw'r sylwedd a gamddefnyddir fwyaf yn ôl yr atgyfeiriadau at wasanaethau camddefnyddio sylweddau yng Nghaerdydd a Bro Morgannwg, wedyn daw heroin, cannabis a chocên.

Beth oedd yr Anghenion Gofal a Chymorth Allweddol a gafodd eu nodi?

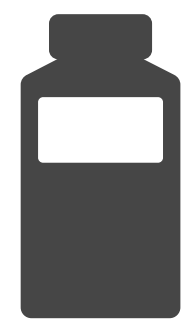
1

Angen 1 (A1):

Ymateb i'r nifer cynyddol o bobl yn prynu sylweddau anghyfreithlon ar-lein

2

Angen 2 (A2):

Ymateb i'r cynnydd yn y 'boblogaeth gudd' sy'n camddefnyddio meddyginiaeth dros y cownter a phresgripsiwn

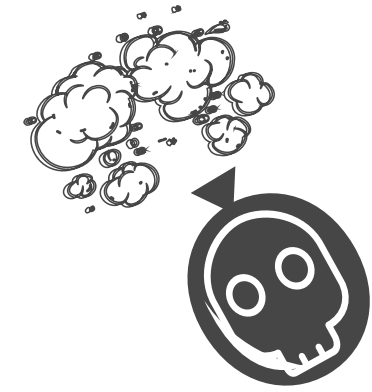
3

Angen 3 (A3):

Lleihau achosion o gamddefnyddio meddyginiaethau niwropathig gydag alcohol a chyffuriau

4

Angen 4 (A4):

Lleihau'r defnydd o gannabinoidau synthetig ac occid nitraidd

5

Angen 5 (A5):

Gwella'r broses o nodi, cydlynu a darparu gwasanaeth ar gyfer unigolion sydd â diagnosis deuol (problemau camddefnyddio sylweddau ac iechyd meddwl ar y cyd)

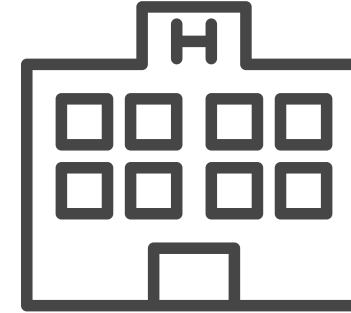
6

Angen 6 (A6):

Ymateb i nifer yr achosion cynyddol o Niwed i'r Ymennydd yn Gysylltiedig ag Alcohol

7

Angen 7 (A7):

Ymateb i effaith gynyddol 'cyffuriau cyfreithlon' ar y gwasanaethau brys

8

Angen 8 (A8):

Ymateb i'r cynnydd yn yr heroin cryfach sy'n cael ei ddsbarthu

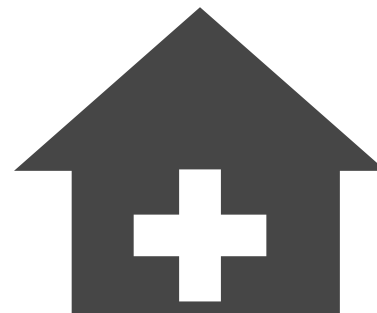
9

Angen 9 (A9):

Lleihau nifer y bobl hŷn (50 oed neu'n hŷn) sy'n camddefnyddio alcohol oherwydd unigrwydd a diflastod

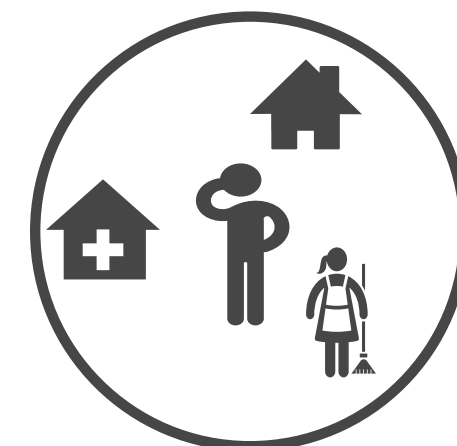
10

Angen 10 (A10):

Adolygu mynediad at wasanaethau camddefnyddio sylweddau (gan gynnwys oriau agor)

11

Angen 11 (A11):

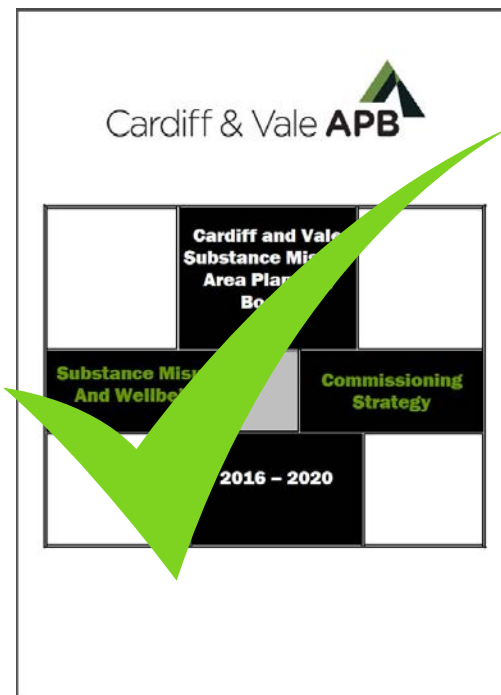
Gwella cydlyniad rhwng gwasanaethau

13: Camddefnyddio Sylweddau

Beth yw ein Blaenoriaethau Allweddol yn Sgil Hynny?

Dyma'r blaenoriaethau allweddol y bydd Partneriaethau eraill yn eu harwain, a'r trefniadau cynllun ledled y rhanbarth:

1.

Cyflwyno Strategaeth Gomisiynu Camddefnyddio Sylweddau a Llesiant Caerdydd a Bro Morgannwg 2016/2020 gyda ffocws ar atal, addysg, triniaeth, cymorth ac adferiad cynaliadwy tymor hir

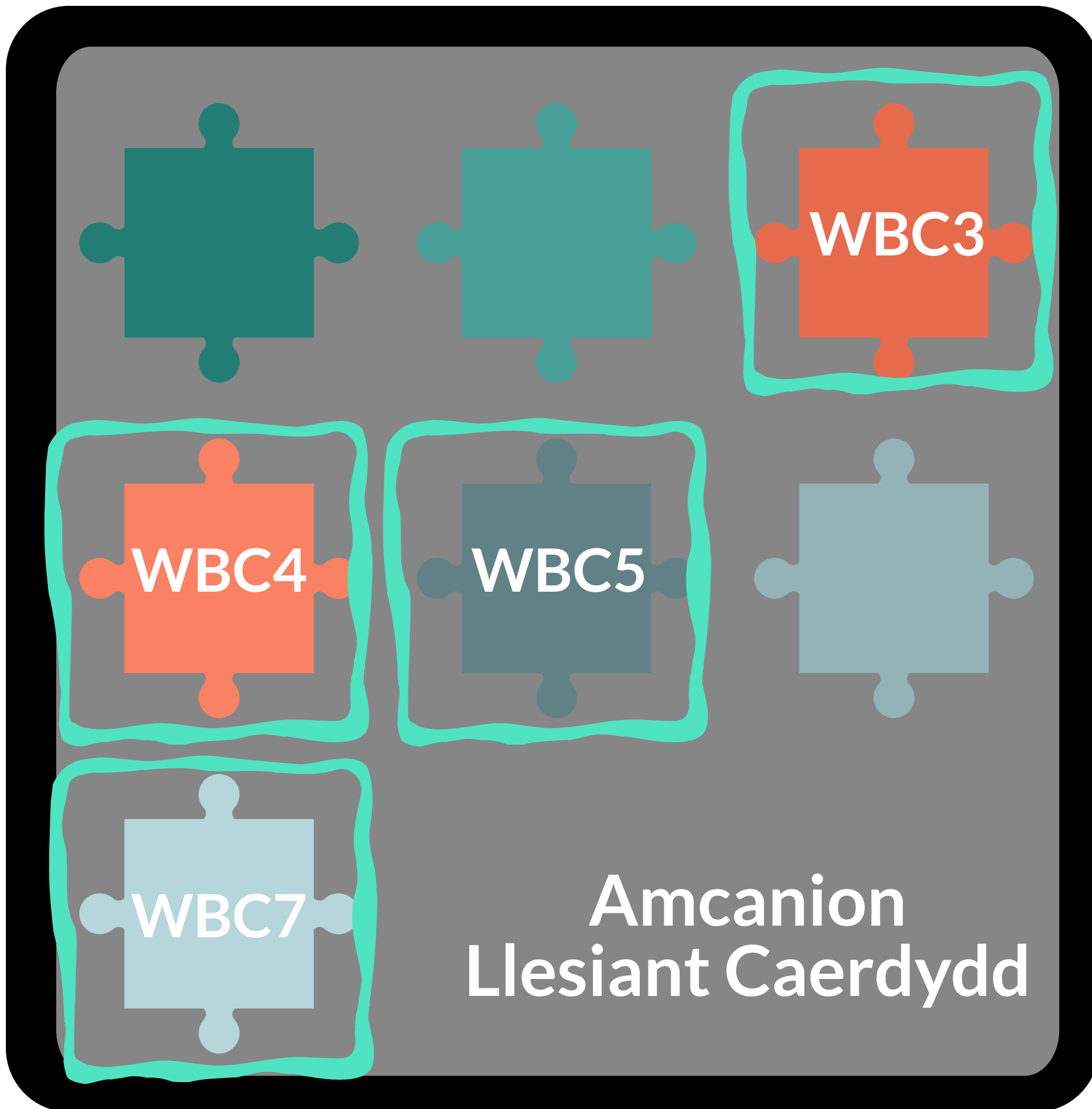
2.

Cynyddu diogelwch ein cymunedau drwy gyflawni ymatebion amlasiantaeth mewn lleoliadau lle mae offer chwistrellu ac offer arall yn ymwneud â chyffuriau yn aml wedi eu gadael

Gweler 'Cynllun gweithredu Ardal Caerdydd a Bro Morgannwg 2018/23' am fanylion ar sut y cyflawnir y blaenoriaethau allweddol hyn

13: Camddefnyddio Sylweddau

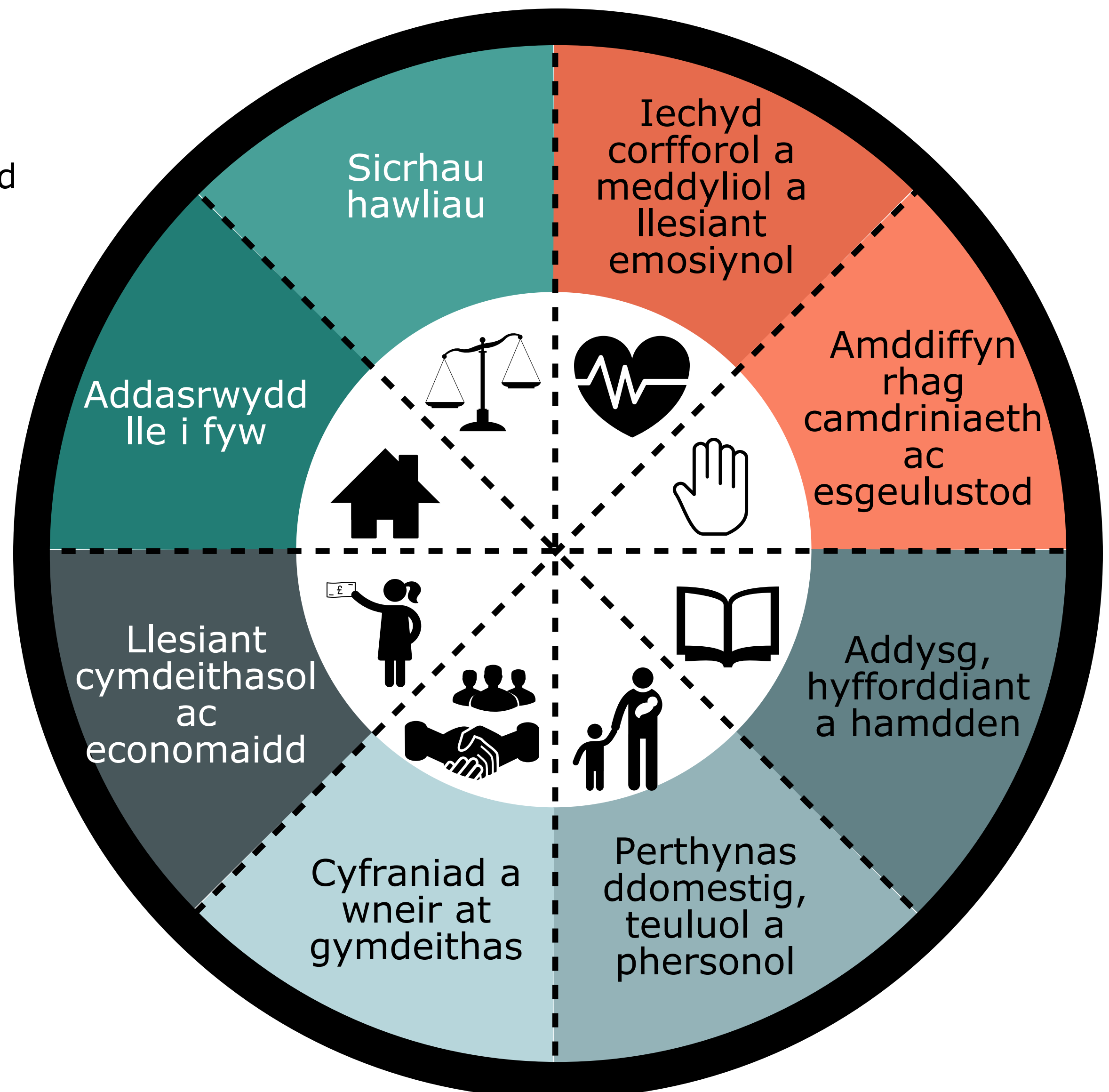
Pa Amcanion Llesiant y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Pa Ganlyniadau Cenedlaethol y mae'r Blaenoriaethau hyn yn Cyfrannu Tuag Atynt?

Disgwylir i'r blaenoriaethau allweddol uchod gyfrannu at yr agweddau llesiant canlynol:

- Sicrhau hawliau
- Iechyd corfforol a meddyliol a llesiant emosiynol
- Amddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustod
- Addysg, hyfforddiant a hamdden
- Perthynas ddomestig, teuluol a phersonol
- Cyfraniad a wneir at gymdeithas
- Llesiant cymdeithasol ac economaidd
- Addasrwydd lle i fyw

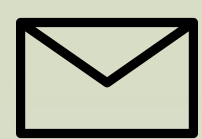

Am fwy o wybodaeth, cysylltwch â:

Partneriaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol Integredig Caerdydd a Bro Morgannwg

02920 335 071

hsc.integration@wales.nhs.uk

www.cvihsc.co.uk/cy

@CVIHSCPartnership

@CV_ihscpship

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Caerdydd a'r Fro
Cardiff and Vale
University Health Board

Cardiff & Vale of Glamorgan
**INTEGRATED HEALTH
& SOCIAL CARE PARTNERSHIP**
**PARTNERIAETH IECHYD
& GOFAL CYMDEITHASOL INTEGREDIG**
Caerdydd & Bro Morgannwg